

Regeringens proposition

2003/04:2

Förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

Prop.
2003/04:2

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 25 september 2003

Göran Persson

Lena Sommestad
(Miljödepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition föreslås vissa ändringar i miljöbalken för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, det s.k. ramdirektivet för vatten.

I enlighet med direktivets krav föreslås att Sveriges landområden och kustvattenområden delas in i vattendistrikt, vilka består av ett eller flera avrinningsområden som följer vattnets naturliga flöden. Vidare föreslås regeringen få meddela de föreskrifter om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön som behövs.

I fråga om åtgärdsprogram, som är ett viktigt led i vattenarbetet enligt direktivet, föreslås en anpassning av reglerna i 5 kap. miljöbalken. De föreslagna ändringarna innebär bl.a. att allmänheten ges större möjligheter att påverka programmets innehåll samt att myndigheters och kommuners ansvar för att programmen fullföljs blir tydligare. Regeringen föreslås dessutom få möjlighet att föreskriva kompletterande bestämmelser om åtgärdsprogram.

Ramdirektivet för vatten gör det nödvändigt att meddela andra slags miljökvalitetsnormer än sådana som i dag specificeras i 5 kap. miljöbalken. Därför föreslås kompletteringar i beskrivningen av vad miljökvalitetsnormer kan avse. Detta kommer också att underlätta genomförandet av andra direktiv på miljöområdet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 22 december 2003.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i miljöbalken	4
3	Ärendet och dess beredning.....	11
4	Det svenska miljöarbetet med vatten.....	12
4.1	Inledning.....	12
4.2	Miljömålsarbetet.....	13
5	Ramdirektivet för vatten.....	16
5.1	Bakgrund och syfte.....	16
5.2	Vattenplanering	19
6	Miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram	21
6.1	Innebörden av termen miljö kvalitetsnorm.....	21
6.2	Åtgärdsprogram.....	23
7	Vattendistrikt, vattenmyndighet och vattenmiljöförvaltning	25
7.1	Vattendistrikt	25
7.2	Vattenmyndighet	27
7.3	Vattenmiljöförvaltning	27
7.4	Övrigt arbete med genomförandet av ramdirektivet för vatten	28
8	Straff för brott mot EG-förordningen om handel med vilda djur och växter	29
8.1	Gällande regler	29
8.2	Förtydligande.....	29
9	Konsekvenser	30
10	Författningskommentarer	32
Bilaga 1	Ramdirektivet för vatten (2000/60/EG).....	36
Bilaga 2	Sammanfattning av Miljöbalkskommitténs betänkande	110
Bilaga 3	Miljöbalkskommitténs lagförslag.....	114
Bilaga 4	Sammanfattning av betänkandet från Utredningen svensk vattenadministration	123
Bilaga 5	Lagförslagen från Utredningen svensk vattenadministration	127
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanser avseende betänkandena Bestämmelser om miljö kvalitetsnormer (SOU 2002:107) och Klart som vatten (SOU 2002:105).....	129
Bilaga 7	Lagrådsremissens lagförslag	131
Bilaga 8	Lagrådets yttrande	138
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 september 2003...	139
	Rättsdatablad.....	140

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2003/04:2

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.

2 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljöbalken
dels att rubrikerna närmast före 5 kap. 7 och 8 §§ skall utgå,
dels att 5 kap. 2 och 4–8 §§, 6 kap. 11 §, 29 kap. 8 § samt rubriken till
 5 kap. skall ha följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 5 kap. 5 § skall sättas närmast före 5 kap.
 4 §,
dels att det i balken skall införas två nya paragrafer, 5 kap. 10 och
 11 §§, samt närmast före 5 kap. 10 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap. Miljökvalitetsnormer

5 kap. Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning

2 §

Miljökvalitetsnormer skall ange *de* föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter.

Miljökvalitetsnormernas nivåer får inte överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt och de skall ange

1. *högsta eller lägsta förekomst i mark, yt- och grundvatten, luft eller miljön i övrigt av kemiska produkter eller biotekniska organismer,*

2. *högsta nivå för buller, skakning, ljus, strålning eller annan sådan störning, eller*

3. *högsta eller lägsta nivå eller värde för vattenstånd eller flöde i vattensystem, vattendrag, grundvatten eller delar av dem.*

Miljökvalitetsnormer kan också ange högsta eller lägsta förekomst i yt- och grundvatten av organismer som kan tjäna till ledning för bedömning av tillståndet i miljön.

Miljökvalitetsnormer skall vid behov omprövas.

Miljökvalitetsnormer skall ange

1. *föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter och som inte får överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt eller under en eller flera angivna tidsperioder,*

2. *föroreningsnivåer eller störningsnivåer som skall eftersträvas eller som inte bör överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt eller under en eller flera angivna tidsperioder,*

3. *högsta eller lägsta förekomst i yt- och grundvatten av organismer som kan tjäna till ledning för bedömning av tillståndet i miljön, eller*

4. *de krav i övrigt på kvaliteten på miljön som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, Celex 32000L0060).

4 §²

Verksamhet skall bedrivas så att miljö kvalitetsnormer inte överträds.

Bestämmelser om att tillstånd inte får beviljas för verksamhet som medverkar till att en miljö kvalitetsnorm överträds finns i 16 kap. 5 §. Bestämmelser om att tillstånd eller villkor för ett tillstånd får omprövas, om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljö kvalitetsnorm överträds, finns i 24 kap. 5 § första stycket 2.

Om det behövs för att en miljö kvalitetsnorm skall kunna uppfyllas, skall regeringen eller den eller de myndigheter eller kommuner som regeringen bestämmer upprätta ett förslag till åtgärdsprogram.

Om en miljö kvalitetsnorm för ett geografiskt område inte kan uppfyllas därför att miljön påverkas av en verksamhet som ligger utanför området, skall ett förslag till åtgärdsprogram upprättas för hela det område där störningar som påverkar möjligheten att uppfylla normen förekommer.

Myndigheter, kommuner, organisationer, verksamhetsutövare, allmänheten och övriga som berörs av åtgärdsprogrammet skall genom kungörelse i ortstidning eller på annat sätt beredas tillfälle under minst två månader att lämna synpunkter på förslaget.

Efter samråd enligt tredje stycket skall den som upprättat förslaget i en särskild sammanställning redovisa de synpunkter som lämnats och hur de har beaktats. Sammanställningen skall fogas till handlingarna i ärendet.

5 §

Ett åtgärdsprogram skall upprättas, om det behövs för att en miljö kvalitetsnorm skall uppfyllas eller om kravet på det följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Regeringen skall i sådana fall i samband med att föreskrifter enligt 1 § meddelas eller när behov uppkommer besluta ett sådant åtgärdsprogram eller besluta att en eller flera myndigheter

ett åtgärdsprogram som avses i 4 § skall fastställas av regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer. Om det behövs får regeringen bestämma att ett åtgärdsprogram skall fastställas av flera myndigheter eller kommuner.

Ett åtgärdsprogram som skall fastställas av en kommun skall beslutas av kommunfullmäktige.

² Senaste lydelse 2002:175.

eller kommuner skall upprätta sådana åtgärdsprogram. Regeringen får överlåta till en myndighet att besluta om åtgärdsprogram som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Om en miljö kvalitetsnorm för ett geografiskt område överträds därför att miljön påverkas av en verksamhet som ligger utanför området, skall regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer upprätta ett åtgärdsprogram för hela det område där störningar som påverkar möjligheten att uppfylla normen förekommer.

Innan en myndighet eller kommun upprättar ett åtgärdsprogram skall den samråda med myndigheter och kommuner som berörs samt med verksamhetsutövare som berörs i betydande omfattning. Ett åtgärdsprogram som upprättas av en kommun skall beslutas av kommunfullmäktige.

Åtgärdsprogrammet skall skickas till de myndigheter som regeringen bestämmer.

Med kommun avses i denna paragraf även kommunalförbund.

6 §³

Ett åtgärdsprogram får omfatta all verksamhet som kan påverka de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som avses i 2 § första stycket. I ett åtgärdsprogram skall anges

1. den miljö kvalitetsnorm som skall uppfyllas,
2. de åtgärder som skall vidtas för att miljö kvalitetsnormen skall vara uppfylld senast den tidpunkt som avses i 2 § andra stycket,
3. vilka myndigheter och kommuner som skall se till att angivna åtgärder vidtas,

Ett åtgärdsprogram får omfatta all verksamhet och alla åtgärder som kan påverka möjligheten att uppfylla föreskrivna miljö kvalitetsnormer.

I ett åtgärdsprogram skall anges

1. den miljö kvalitetsnorm som skall uppfyllas,
2. de åtgärder som myndigheter eller kommuner behöver vidta för att miljö kvalitetsnormen skall kunna uppfyllas, vilka myndigheter eller kommuner som behöver vidta åtgärder och när åtgärderna behöver vara genomförda,

³ Senaste lydelse 2002:175.

4. när de skall vara genomförda, och

5. de uppgifter som i övrigt krävs till följd av Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen.

Ett åtgärdsprogram skall omprövas vid behov, dock minst vart femte år.

3. de uppgifter som i övrigt behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Ett åtgärdsprogram skall innehålla en analys av programmets konsekvenser från allmän och enskild synpunkt.

Ett åtgärdsprogram skall omprövas vid behov, dock minst vart sjätte år.

7 §

Regeringen får föreskriva att vissa åtgärdsprogram skall prövas av regeringen.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om hur åtgärdsprogram skall upprättas, vad sådana program skall innehålla och hur samråd skall ske.

8 §

Regeringen får upprätta sådana åtgärdsplaner som kan krävas till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen eller besluta att en eller flera myndigheter eller kommuner eller kommunalförbund skall upprätta sådana åtgärdsplaner.

Myndigheter och kommuner skall inom sina ansvarsområden vidta de åtgärder som behövs enligt ett åtgärdsprogram som fastställts enligt 5 §.

Förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

10 §

För förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön skall Sveriges landområden och kustvattenområden delas in i vattendistrikt. Ett vattendistrikt skall bestå av ett eller flera avrinningsområden tillsammans med tillhörande grundvatten och kustvatten.

Ett avrinningsområde utgörs av ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar till havet genom ett enda utlopp eller delta.

Grundvatten, ytvatten, kustvatten och kustområden som inte i sin helhet kan hänföras till ett visst avrinningsområde skall hänföras till det vattendistrikt som är närmast eller lämpligast.

Regeringen meddelar föreskrifter om indelningen i vattendistrikt.

11 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön. Sådana föreskrifter kan gälla karakterisering av vattenområden, förvaltningsplaner för vattendistrikt och övervakning av vattenmiljön.

6 kap.

11 §

Varje myndighet som skall tillämpa denna balk skall se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen (1987:10) och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet.

Varje myndighet som skall tillämpa denna balk skall se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen (1987:10) och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet.

Myndigheten skall också se till att sådana beslutade åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som avses i 5 kap. och som har betydelse för prövningen finns tillgängliga i målet eller ärendet.

Om myndigheten begär det, är kommunen skyldig att tillhandahålla planer enligt plan- och bygglagen samt planeringsunderlaget till dessa.

29 kap.8 §⁴

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot

1. föreskrift för totalförsvaret meddelad med stöd av 1 kap. 5 §, om överträdelse av den lagbestämmelse från vilken avvikelse har föreskrivits är straffbelagd,

2. i beslut om naturreservat eller kulturresevat angivna inskränkningar i rätten att använda mark enligt 7 kap. 5 § andra eller tredje stycket,

3. förbud att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder inom biotop-skyddsområde enligt 7 kap. 11 §,

4. föreskrifter som behövs för särskilt skydd för djur eller växter enligt 7 kap. 12 §,

5. förbud att inom strandskyddsområde uppföra ny byggnad eller vidta annan åtgärd i strid mot 7 kap. 16 §,

6. föreskrifter om försiktighetsmått inom miljöskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap. 20 §,

7. föreskrifter om inskränkning inom vattenskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap. 22 §,

8. interimistiskt förbud enligt 7 kap. 24 § första stycket,

9. föreskrifter om förbud till skydd för djur- och växtarter meddelade med stöd av 8 kap. 1 eller 2 §,

10. föreskrifter om förbud eller föreskrifter om särskilda villkor för att sätta ut djur- eller växtarter meddelade med stöd av 8 kap. 3 §,

11. föreskrifter meddelade med stöd av 8 kap. 4 § genom att ta sådan befattning med djur, växter, ägg, rom, bon eller produkter av djur eller växter som strider mot en sådan föreskrift eller mot ett villkor i beslut i enskilt fall,

12. föreskrifter eller beslut om förbud mot utsläpp av avloppsvatten m.m. meddelade med stöd av 9 kap. 4 §,

13. föreskrifter om försiktighetsmått vid miljöfarlig verksamhet meddelade med stöd av 9 kap. 5 §,

14. inskränkningar, villkor eller anmälningsskyldighet föreskrivna beträffande miljöriskområde enligt 10 kap. 12 §,

15. skyldighet att underhålla en vattenanläggning enligt 11 kap. 17 § första stycket eller 20 § första stycket eller 21 § första stycket,

16. förbud att påbörja en verksamhet enligt 12 kap. 6 § tredje stycket,

17. förbud till skydd för naturmiljön enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket,

18. särskilda föreskrifter om utredning och försiktighetsmått vid gen-teknisk verksamhet meddelade med stöd av 13 kap. 8 eller 11 §,

19. förbud att sprida bekämpningsmedel från luftfartyg enligt 14 kap. 18 § andra stycket,

20. förbud att sprida bekämpningsmedel mot lövsly enligt 14 kap. 19 § första stycket,

21. föreskrifter som avser förbränning, handel, överlåtelse eller in-försel av bränslen meddelade med stöd av 14 kap. 21 §,

⁴ Senaste lydelse 2003:518.

22. föreskrifter i fråga om hantering, införsel eller utförsel av kemiska produkter eller biotekniska organismer meddelade med stöd av 14 kap. 24 §,

23. förbud att hantera, föra in eller föra ut kemisk produkt eller bioteknisk organism enligt 14 kap. 25 §,

24. förbud mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 31 §,

25. skyldighet att göra anmälan eller lämna uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 av den 28 januari 2003 om export och import av farliga kemikalier eller att lämna uppgifter enligt rådets förordning (EEG) nr 793/93 av den 23 mars 1993 om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen,

26. förbud eller skyldighet att lämna uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 av den 29 juni 2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, senast ändrad genom förordning (EG) nr 2039/2000,

27. bestämmelser om transport och därigenom transporterar avfall i strid mot rådets förordning (EEG) nr 259/93 av den 1 februari 1993 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) 2557/2001,

28. *en bestämmelse* eller *mot villkor* i beslut i enskilt fall som meddelats med stöd av rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem⁵, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 2476/2001⁶, såvitt avser import till Sverige, export och reexport från Sverige, handel med artificiellt förökade växter, transport och transitering eller köp, försäljning och annan kommersiell åtgärd.

28. *bestämmelser i*, eller villkor i beslut i enskilt fall som meddelats med stöd av, rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem⁷, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1497/2003⁸, såvitt avser import till Sverige, export och reexport från Sverige, handel med artificiellt förökade växter, transport och transitering eller köp, försäljning och annan kommersiell åtgärd.

För försök till brott mot första stycket 24 döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Till ansvar enligt första eller andra stycket döms inte, om ansvar kan ådömas enligt 1 eller 2 §.

Denna lag träder i kraft den 22 december 2003.

⁵ EGT L 61, 3.3.1997, s. 1 (Celex 31997R0338).

⁶ EGT L 334, 18.12.2001, s. 3 (Celex 32001R2476).

⁷ EGT L 61, 3.3.1997, s. 1 (Celex 31997R0338).

⁸ EUT L 215, 27.8.2003, s. 3 (Celex 32003R1497).

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet har antagit direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, Celex 32000L0060), det så kallade ramdirektivet för vatten. Syftet med direktivet är att upprätta en ram för skyddet av såväl ytvatten som grundvatten. Senast den 22 december 2003 skall de nationella författningar som är nödvändiga för att genomföra direktivet träda i kraft. Direktivet återges i *bilaga 1*.

Regeringen gav den 29 mars 2001 (dir. 2001:25) Miljöbalkskommittén (M 1999:03) i uppdrag att lämna förslag till hur ramdirektivets bestämmelser om bl.a. miljömål, åtgärdsprogram och utsläpp till vatten skall genomföras i svensk lagstiftning (dir. 2001:25).

Den 11 oktober 2001 beslutade regeringen också att tillkalla en särskild utredare för att utarbeta förslag till ett sådant administrativt system för förvaltning av avrinningsdistrikt som behövs enligt ramdirektivet för vatten (dir. 2001:78). I uppdraget ingick att utarbeta förslag till bl.a. avgränsning av avrinningsdistrikten samt myndighetsorganisation och former för beslutsfattande. Utredaren bestämde att utredningen skulle benämnas Utredningen svensk vattenadministration (M 2001:01).

Miljöbalkskommittén överlämnade den 4 december 2002 delbetänkandet Bestämmelser om miljö kvalitet (SOU 2002:107). Samma dag överlämnade Utredningen svensk vattenadministration betänkandet Klart som vatten (SOU 2002:105). En sammanfattning av Miljöbalkskommitténs betänkande finns i *bilaga 2* och dess lagförslag återges i *bilaga 3*. En sammanfattning av betänkandet från Utredningen svensk vattenadministration finns i *bilaga 4* och dess lagförslag återges i *bilaga 5*. Dessa betänkanden har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissvaren och sammanställningar av dessa finns tillgängliga i Miljödepartementet (dnr M2002/3981/R).

Denna proposition behandlar de lagändringar som föreslås för att genomföra ramdirektivet. De administrativa förändringar som direktivet föranleder i form av att utpeka myndigheter och ge dem uppgifter kommer att göras inom ramen för regeringens förordningsarbete.

Propositionen innehåller också förslag om förtydligande av straffbestämmelsen i 29 kap. 8 § första stycket 28 miljöbalken. Förslaget har föranletts av att Riksåklagaren och Världsnaturfonden har uppmärksammat regeringen på en otydlighet i bestämmelsen.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 22 maj 2003 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 7*. Lagrådets yttrande återges i *bilaga 8*. Med anledning av yttrandet, som behandlas närmare i avsnitt 7.1, har lagförslaget justerats. Därutöver har gjorts några ändringar av redaktionell natur.

4.1 Inledning

Sverige har förhållandevis god tillgång på vatten av bra kvalitet. Detta beror inte bara på naturliga förutsättningar och lågt befolkningstryck utan också på ett långvarigt och framgångsrikt miljöarbete. Sålunda har utsläppen från punktkällor som reningsverk och industrier reducerats avsevärt sedan 1970-talet. Under 1900-talet genomfördes sjösänkningar och vattenregleringar i syfte att utvinna odlingsbar mark och elektrisk kraft. Dessa ingrepp gav initialt betydande effekter på vattenmiljön. En stor del av denna påverkan är också kontinuerlig med negativa effekter för bl.a. våtmarksmiljöer och vattenfauna. Vidare orsakar diffus påverkan allvarliga miljöproblem. Med diffus påverkan avses bakgrundsbelastning och påverkan från ett stort antal geografiskt spridda källor, exempelvis utsläpp av näringsämnen från jordbruk och hushåll. Dessa problem berör såväl inlandsvatten som kust och hav. Delar av södra Sverige har kvalitetsproblem på grund av närsaltsöverskott i grund- och ytvatten, trots att tillförseln av näringsämnen från jordbruket generellt sett har minskat de senaste 15 åren. Vidare är försurning ett problem i delar av landet. Nedfallet av sura ämnen har visserligen minskat, men det är på vissa platser fortfarande större än vad miljön tål och återhämtningen kommer att ta lång tid. Diffusa utsläpp av miljögifter skapar också problem, främst i urbana miljöer. I detta sammanhang kan nämnas bly i bensin och pigment, som tidigare orsakade hälsorisker, och det pågående arbetet med att hantera PCB i fogmassor, diffus spridning av metaller från olika konstruktioner och spridning av polyaromatiska kolväten från slitage av däck.

Riksdagen har genom beslut 1999 och 2001 om nationella miljö-kvalitetsmål, delmål och åtgärdsstrategier (se nedan) etablerat en förbättrad struktur för det miljöpolitiska arbetet, vilket inneburit en förstärkning. Denna struktur omfattar även vattenfrågorna.

Miljöbalken, som trädde i kraft den 1 januari 1999, är ett centralt instrument i miljöpolitiken. Lagstiftningen skall verka för att de miljöpolitiska målen säkerställs. Miljömålen ger ledning vid tillämpningen av miljöbalken.

EU:s ramdirektiv för vatten antogs 2000. Syftet med direktivet är att upprätta en ram för skyddet av både ytvatten och grundvatten. Direktivet avser inte enbart vattenkvaliteten utan vattenmiljön i sin helhet och innebär en utveckling och samordning av vattenarbetet såväl i Sverige som i hela EU. Direktivet beskrivs i avsnitt 5. Genomförandet av direktivet medför att ett antal svenska författningar behöver ändras. Såväl direktivets krav på insatser som problemen i svenska vatten gör det enligt regeringens mening nödvändigt att anpassa den myndighetsorganisation som arbetar med vattenfrågor.

Ramdirektivet för vatten innehåller mål för vattenkvaliteten, som i det kommande arbetet skall ges ett konkret innehåll, men är också ett väsentligt verktyg i genomförandet av den nationella politiken på vattenområdet.

Målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta.

Riksdagen fattade i april 1999 beslut om en ny struktur i arbetet med miljömål och fastställde 15 nationella miljökvalitetsmål (prop. 1997/98:145, bet. 1998/99:MJU6, rskr. 1998/99:183). Riksdagen antog i november 2001, i syfte att förstärka miljömålsarbetet, regeringens proposition 2000/01:130, Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (bet. 2001/02:MJU3, rskr. 2001/02:36).

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet skall sikta mot. I delmål anges att en viss miljökvalitet skall vara uppnådd eller att förändringar skall vara genomförda vid en viss tidpunkt så att miljökvalitetsmålen skall kunna uppnås inom en generation. De av riksdagen fastställda delmålen avser i de flesta fall läget 2010.

Regeringen har utsett ansvariga myndigheter för uppföljning och utvärdering av de 15 miljökvalitetsmålen. Myndigheterna skall bl.a. ge en samlad redovisning av måluppfyllelsen, föreslå kompletterande insatser och i övrigt verka för att miljökvalitetsmålen nås.

Länsstyrelserna har det övergripande ansvaret för regionalt mål- och uppföljningsarbete. Arbetet utförs i en sektorsövergripande process i dialog med kommuner, näringsliv och andra aktörer. Länsstyrelserna ansvarar vidare för att samarbetet med övriga regionala myndigheter och andra regionala organ utvecklas.

Kommunerna har ett övergripande ansvar för lokala anpassningar av de nationella målen. De har viktiga uppgifter i arbetet för att uppnå miljökvalitetsmålen, dels genom sitt myndighetsarbete och åtgärder i den egna verksamheten, dels genom att lokala mål och åtgärdsstrategier samt kommunal samhällsplanering kan ge ramar och underlag för miljöarbetet på lokal nivå. För bl.a. miljökvalitetsmålet *Ingen övergödning* har den kommunala hanteringen av avloppsfrågor väsentlig betydelse. För miljökvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag* och *Grundvatten av god kvalitet* är det av stor betydelse att kommunerna arbetar med skyddsområden för vattentäkter. Kommunerna har vidare en viktig roll för flera av målen genom att de i sin planering ger underlag för en långsiktig hushållning med mark och vatten. Den kommunala översiktsplanen kan spela en viktig roll i arbetet med att nå miljökvalitetsmålen. Översiktsplaneringen är sektorssamordnande och genomförs i en reglerad process som skall garantera medborgarna insyn och inflytande.

Ett särskilt miljömålsråd har inrättats. Det ansvarar för en samlad uppföljning och rapportering av miljömålsarbetet till regeringen. Baserat på detta underlag rapporterar regeringen varje år översiktligt till riksdagen hur arbetet med att nå miljökvalitetsmålen fortskrider, senast i prop. 2003/04:1 med förslag till statsbudget för 2004, utgiftsområde 20. Vart fjärde år utförs en fördjupad utvärdering av miljökvalitetsmålen för att klarlägga om mål eller styrmedel behöver korrigeras.

För att de tre miljökvalitetsmålen *Giffri miljö*, *Ingen övergödning* och *Hav i balans samt levande kust och skärgård* skall kunna nås till 2020 tillsatte regeringen den 14 juli 2002 en havsmiljökommission som en komplettering av miljömålsarbetet (dir. 2002:102). Kommissionen har i

betänkandet Havet – tid för en ny strategi (SOU 2003:72) föreslagit en rad nya åtgärder, bl.a. att alla länder skall ta sitt fulla ansvar genom en förstärkt regional förvaltning av Östersjön, att Helsingforskonventionen revideras och att Sverige utarbetar en nationell marin strategi. Betänkandet, som remissbehandlas under hösten 2003, kommer att utgöra ett betydelsefullt underlag för regeringens fortsatta arbete med havsmiljöfrågorna.

Flera av miljö kvalitetsmålen har betydelse för vattenmiljön. Ramdirektivet för vatten framhålls särskilt när det gäller miljö kvalitetsmålen *Ingen övergödning*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Grundvatten av god kvalitet* och *Hav i balans samt levande kust och skärgård*. Dessutom har ramdirektivet betydelse för miljö kvalitetsmålen *Bara naturlig försurning*, *Gifrfri miljö* och *Myllrande våtmarker*. Nedan beskrivs de fyra förstnämnda miljö kvalitetsmålen och de delmål som är av särskilt intresse i sammanhanget.

Ingen övergödning

Miljö kvalitetsmålet *Ingen övergödning* är att halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte skall ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Ett delmål är att det senast 2009 skall finnas åtgärdsprogram som anger hur en sådan god ekologisk status som avses i ramdirektivet för vatten skall nås för sjöar och vattendrag samt för kustvatten. Andra delmål innebär att de svenska vattenburna utsläppen av fosforföreningar från mänsklig verksamhet till sjöar, vattendrag och kustvatten, de svenska vattenburna utsläppen av kväve från mänsklig verksamhet till haven söder om Ålands hav samt utsläppen av ammoniak i Sverige skall begränsas.

Miljö kvalitetsmålet innebär enligt propositionen 2000/01:130 bl.a. att sjöar och vattendrag samt svenska kustvatten skall ha god ekologisk status. När det gäller att nå målet om minskad kvävebelastning på havet är det av största vikt att ta fram regionala mål och åtgärdsprogram baserade på de faktiska behoven av kvävereduktion i kustområdena. Sådana mål och åtgärdsprogram följer av ramdirektivet för vatten.

Levande sjöar och vattendrag

Miljö kvalitetsmålet *Levande sjöar och vattendrag* är att sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara och att deras variationsrika livsmiljöer bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljö värden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion skall bevaras samtidigt som förutsättningarna för friluftsliv värnas.

Ett delmål är att det senast 2005 skall finnas åtgärdsprogram för särskilt värdefulla natur- och kulturmiljöer i eller i anslutning till sjöar och vattendrag som behöver ett långsiktigt skydd. Minst hälften av dessa skall senast 2010 ha ett långsiktigt skydd. Ett annat delmål är att det senast 2005 skall finnas åtgärdsprogram för restaurering av Sveriges skyddsvärda vattendrag eller sådana vattendrag som efter åtgärder har

förutsättningar att bli skyddsvärda. Vad gäller miljöanpassning av vattenkraften har regeringen tidigare sagt att utgångspunkten bör vara att nuvarande produktionskapacitet bibehålls (prop. 2000/01:130 s. 98). Ett tredje delmål är att det senast 2009 skall ha upprättats vattenförsörjningsplaner med vattenskyddsområden och skyddsbestämmelser för alla allmänna och större enskilda ytvattentäkter. Ytterligare ett delmål är att det senast 2009 skall finnas åtgärdsprogram som anger hur en sådan god ytvattenstatus som avses i ramdirektivet för vatten skall uppnås.

Enligt propositionen 2000/01:130 innebär ramdirektivet för vatten att goda förutsättningar skapas för att genomföra de flesta av de åtgärder som är nödvändiga för att förebygga en försämring av statusen i alla ytvattenförekomster.

Grundvatten av god kvalitet

Miljö kvalitetsmålet *Grundvatten av god kvalitet* är att grundvattnet skall ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Ett delmål är att grundvattenförande geologiska formationer av vikt för nuvarande och framtida vattenförsörjning senast 2010 skall ha ett långsiktigt skydd mot exploatering som begränsar användningen av vattnet. Ett annat delmål är att efter 2010 skall användningen av mark och vatten inte medföra sådana ändringar av grundvattennivåer som ger negativa konsekvenser för vattenförsörjningen, markstabiliteten eller djur- och växtlivet i angränsande ekosystem. Ett tredje delmål är att alla vattenförekomster som används för uttag av dricksvatten och som ger mer än tio kubikmeter per dygn i genomsnitt eller betjänar mer än 50 personer per år senast 2010 skall uppfylla gällande svenska normer för dricksvatten av god kvalitet med avseende på föroreningar orsakade av mänsklig verksamhet. Ett fjärde delmål är att det senast 2009 skall finnas åtgärdsprogram som anger hur en sådan god grundvattenstatus som avses i ramdirektivet för vatten skall uppnås.

Hav i balans samt levande kust och skärgård

Miljö kvalitetsmålet *Hav i balans samt levande kust och skärgård* är att Västerhavet och Östersjön skall ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och att den biologiska mångfalden skall bevaras. Kust och skärgård skall ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård skall bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden skall skyddas mot ingrepp och andra störningar.

Ett delmål är att skyddsvärda marina miljöer och kust- och skärgårdsområden med höga natur- och kulturvärden skall få ett långsiktigt skydd. Ett annat delmål är att det senast 2009 skall finnas åtgärdsprogram så att en sådan god ytvattenstatus som avses i ramdirektivet för vatten kan uppnås.

Detta miljö kvalitetsmål inriktas på att i ett generationsperspektiv nå fram till att gynnsam bevarandestatus upprätthålls för livsmiljöer för

hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter samt för naturligt förekommande biotoper med bevarandevärde. Ramdirektivet för vatten är av primär betydelse för kust- och havsmiljön.

Prop. 2003/04:2

5 Ramdirektivet för vatten

5.1 Bakgrund och syfte

Insikten om de gränsöverskridande problem som förorening av vatten orsakar har medfört att EG antagit ett förhållandevis stort antal direktiv på vattenområdet. I dessa anges exempelvis gränsvärden för utsläpp och regler för skyddade områden. Flera av direktiven är inriktade på särskilda avgränsade områden, t.ex. dricksvatten, badvatten eller avloppsvatten.

Med tanke på det stora antalet delvis överlappande direktiv på vattenområdet behövdes ett direktiv som tog ett helhetsgrepp och behandlade förvaltningen av all vattenmiljö kvalitet. Efter ett omfattande arbete antog sålunda Europaparlamentet och rådet i december 2000 ett direktiv om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, det s.k. ramdirektivet för vatten. Ramdirektivet är ett ramverk för all vattenplanering och vattenvård inom EU. Ramdirektivet omfattar både ytvatten (sjöar och vattendrag, vatten i övergångszon och kustvatten) och grundvatten. Direktivet avser inte enbart vattenkvalitet utan hela vattenmiljön. Detta innebär en ambitionshöjning när det gäller vattenarbetet såväl för svensk del som för EU i dess helhet.

Ramdirektivet syftar sammanfattningsvis till att

- skydda och förbättra tillståndet i vattnens ekosystem samt hindra ytterligare försämringar,
- eftersträva ett ökat skydd för och en förbättring av vattenmiljön, bl.a. genom att utsläpp och spill av vissa ämnen minskar eller upphör,
- säkerställa att föroreningen av grundvatten gradvis minskar och att ytterligare förorening förhindras,
- främja en hållbar vattenanvändning samt
- bidra till att mildra effekterna av översvämning och torka.

Kvalitetsmål

I ramdirektivet anges miljömål för ytvatten och grundvatten. Centrala begrepp i direktivet är god ytvattenstatus och god grundvattenstatus. Allt vatten skall klassificeras enligt vissa definitioner i direktivet. Utifrån dessa resultat bestäms miljömålen för respektive vatten.

I fråga om ytvatten skall medlemsstaterna skydda, förbättra och återställa alla ytvattenförekomster för att uppnå målet god ytvattenstatus. För ytvatten som är konstgjorda eller kraftigt modifierade i fysiskt avseende, exempelvis kanaler eller reglerade älvar, skall medlemsstaterna skydda och förbättra vattnet i syfte att uppnå en god kemisk ytvattenstatus och en god ekologisk potential. Det sistnämnda innebär lindrigare krav på skydd och förbättring. Nya miljö kvalitetsnormer kommer efter hand att

tas fram beträffande förekomsten av vissa utvalda kemiska ämnen i vatten.

Enligt direktivet är det mycket viktigt att hänsyn tas till ekologiska faktorer. Under de närmaste åren skall kvalitetskrav för ytvatten utarbetas med sikte på bl.a. hydromorfologiska förhållanden (exempelvis vattenflöde, vattendragens djup och bredd samt förhållandena i strandzoner) och biologiska förhållanden (exempelvis förekomsten av vattenväxter och fisk).

För grundvatten skall målet god grundvattenstatus gälla, varvid både kvalitativa och kvantitativa faktorer skall beaktas. Medlemsstaterna har en allmän skyldighet att förhindra varje betydande tendens till ökning av koncentrationen av föroreningar i grundvatten. Kommissionen utarbetar för närvarande ett förslag till direktiv om grundvatten, ett s.k. dotterdirektiv till ramdirektivet.

Vad som skall uppnås är specificerat i ramdirektivet och gemensamt för medlemsstaterna. Samtidigt måste varje medlemsstat ta fram normer och annat underlag som behövs för att genomföra direktivet.

Direktivets miljömål skall ha uppnåtts senast den 22 december 2015, men under vissa omständigheter kan denna tidpunkt senareläggas.

Åtgärder

Medlemsstaterna har stor frihet att utforma de åtgärder som behövs för att nå målen.

Enligt direktivet krävs att ett kombinerat tillvägagångssätt används. Det innebär att man i fråga om föroreningskällor, såväl punktkällor som diffusa källor, måste iakttä både utsläppsnormer som utgår från bästa tillgängliga teknik och miljökvalitetsnormer som utgår från gränser för vad miljön och människors hälsa bedöms tåla.

Direktivet innehåller regler om karakterisering av vattnen och om den övervakning som skall ske.

Enligt direktivet skall medlemsstaterna genomföra en rad åtgärder. Dessa är framför allt följande.

- Medlemsstaterna skall urskilja avrinningsområden och dela in dessa i avrinningsdistrikt. Flera avrinningsområden kan ingå i ett distrikt.
- Utgångspunkten för den geografiska avgränsningen av avrinningsdistriktet skall vara vattnets flöden och inte befintliga administrativa gränser.
- För varje distrikt skall det utses lämplig behörig myndighet med uppgift att tillämpa direktivets bestämmelser och samordna vattenförvaltningen så att miljömålen uppnås.
- För vissa ämnen, framför allt miljögifter, kommer gemensamma miljökvalitetsnormer att fastställas, medan det i fråga om övriga relevanta kemiska ämnen och biologiska faktorer lämnas åt varje medlemsstat att i enlighet med vissa i direktivet givna gemensamma definitioner fastställa miljökvalitetsnormer inklusive miljömål.
- Medlemsstaterna skall se till att prispolitiken för vatten stimulerar en effektiv användning av vattenresurserna och att den därigenom bidrar till att de miljömål som anges i direktivet uppfylls samt att olika verksamheter bidrar till kostnadstäckningen av vattentjänster.

Medlemsstaterna skall dock inte anses ha överträtt direktivet om de i enlighet med fastslagen praxis beslutar att inte tillämpa bestämmelserna för prispolitiken för viss vattenanvändningsverksamhet och detta inte äventyrar syftena och möjligheten att nå målen. I detta sammanhang kan erinras om regeringens tidigare uttalanden om användning av vatten för kraftproduktion i dir. 2001:78.

- För varje avrinningsdistrikt skall upprättas åtgärdsprogram för att uppnå direktivets mål för vattenkvaliteten.
- För varje avrinningsdistrikt skall förvaltningsplaner upprättas.

Tidsplan för åtgärderna

Genomförandet av ramdirektivet delas in i olika faser. Senast den 22 december 2003 skall den svenska lagstiftning som behövs ha antagits och trätt i kraft. Vid samma tidpunkt skall de ansvariga myndigheter som krävs för genomförandet vara utsedda. Senast den 22 december 2004 skall det finnas en analys av avrinningsdistriktens karakteristika och konsekvenserna av mänsklig verksamhet för tillståndet i ytvattnet och grundvattnet, preliminära miljömål vara satta samt en ekonomisk analys av vattenanvändningen vara klar. Vidare skall program för övervakning av vattnets tillstånd i varje distrikt vara färdiga senast 2006. De första åtgärdsprogrammen och förvaltningsplanerna skall fastställas senast den 22 december 2009 och skall därefter ses över vart sjätte år. Vidare skall det senast 2010 finnas en prispolitik för vatten som motsvarar direktivets krav. Åtgärdsprogrammen skall tillämpas senast 2012.

De nämnda årtalen anger när något senast skall ha gjorts, vilket innebär att exempelvis ett åtgärdsprogram helt eller delvis kan antas tidigare än 2009. Den angivna tidtabellen är alltså inget skäl att dröja med att undersöka och åtgärda angelägna problem.

Ramdirektivets betydelse för miljöarbetet för vatten

Direktivets krav på kartläggning och övervakning är utformade utifrån den generella situationen inom EU-länderna. Då Sverige har hundratusentals sjöar och vattendrag som i de flesta fall har god kvalitet kan arbetet med kartläggning, analys och övervakning bli relativt resurskrävande. Det är därför nödvändigt att anpassa insatserna efter varje avrinningsområdes faktiska behov, vilket innebär att stor omsorg måste ägnas allokeringen av tillgängliga resurser.

Miljönyttan med direktivet ligger bl.a. i att avrinningsområdena bedöms som helheter och att åtgärder därigenom lättare kan sättas in där de gör störst nytta. Vidare kommer arbetet med kartläggning, analyser, mål och åtgärdsprogram att medföra att regionala och lokala resurser samordnas på ett sätt som annars vore svårt att åstadkomma. Kombinationen av helhetstänkande i avrinningsområden, konkreta, regionalt och lokalt förankrade mål för vattenförekomster samt åtgärdsprogram med utgångspunkt i naturvetenskapliga och ekonomiska fakta innebär ett betydelsefullt framsteg i vattenmiljöarbetet. Kraven på att intressenter och allmänhet skall kunna delta i processen gör att åtgärdsprogrammen kan förankras bland dem som berörs och att genomförandet underlättas. Rätt an-

vänd kommer ramdirektivets metod för vattenarbete att medföra att takten ökar när det gäller att genomföra nödvändiga förbättringar.

Genomförandet av ramdirektivet förbättrar vidare förutsättningarna för att framgångsrikt vidta flera av de åtgärder som behövs för att nå miljö kvalitetsmålen för vatten. Det är viktigt att arbetet med att genomföra ramdirektivet och att nå miljö kvalitetsmålen sker samordnat.

Det bör också betonas att ramdirektivet kan antas leda till förbättringar av vattenkvaliteten i Östersjön och Västerhavet därför att flera andra länder som ligger inom tillrinningsområdena också omfattas av direktivets krav.

5.2 Vattenplanering

Ramdirektivet för vatten förutsätter en vattenplanering som omfattar flera steg. Till de viktigaste stegen i denna planering hör följande.

Ett första steg är att undersöka och beskriva vattendistriktet. I arbetet skall bl.a. ingå en kartläggning av vattenförekomsternas lokalisering, storlek, djup och geologi samt fastställande av referensförhållanden för olika typer av ytvattenförekomster. En inventering skall göras av betydande påverkan och effekter på yt- och grundvattnets tillstånd orsakade av mänsklig verksamhet som föroreningar från punktkällor och diffusa källor samt vattenuttag. Vidare skall en ekonomisk analys av vattenanvändningen göras. Den inledande kartläggningen behöver inte nödvändigtvis syfta till att vara heltäckande i detalj. Så länge direktivets minimikrav inte underskrids kan ambitionen i stället vara att göra en översiktlig kartläggning som avgränsar problem- eller riskområden, där sedan analysen fördjupas. Likartade vattenförekomster behöver inte beskrivas individuellt utan kan sammanföras i grupper.

Ett andra steg är att bedöma om en vattenförekomst skall anses vara konstgjord eller kraftigt modifierad, såsom t.ex. en reglerad älv, vilket medför ett lägre krav på ekologisk kvalitet. Det krävs i sådana fall att medlemsstaten skall se till att vattnet har god ekologisk potential. Vidare skall avgöras om det finns anledning att tillämpa de undantagsbestämmelser i direktivet som gör det möjligt att ställa lägre krav än som följer av god ekologisk status eller god ekologisk potential.

Ett tredje steg är att fastställa miljömål för vattendistriktet. Miljömålen kommer att utgöra miljö kvalitetsnormer (jfr avsnitt 6.1). Miljömålen är olika för ytvatten och grundvatten. De nya regler om vattenkvalitet som finns i ramdirektivet har ett komplicerat innehåll som ännu inte har fått sin slutliga form. Detta betyder att det ännu inte kan utläsas vilken faktisk ambitionsnivå för vattenarbetet som direktivet kommer att leda till. Både nationellt och på gemenskapsnivå pågår arbete med att precisera de ekologiska och andra krav som skall gälla för vattenresurserna.

Den analys och beskrivning av vattendistriktet som inledningsvis skall göras kommer att leda fram till beslut om miljömål för olika vattenförekomster. Den övervakning som skall utföras inom distriktet kommer att ske mot bakgrund av krav som följer av miljömålen. Arbetet utmynnar i fastställandet av de åtgärdsprogram som behövs för att uppnå miljömålen.

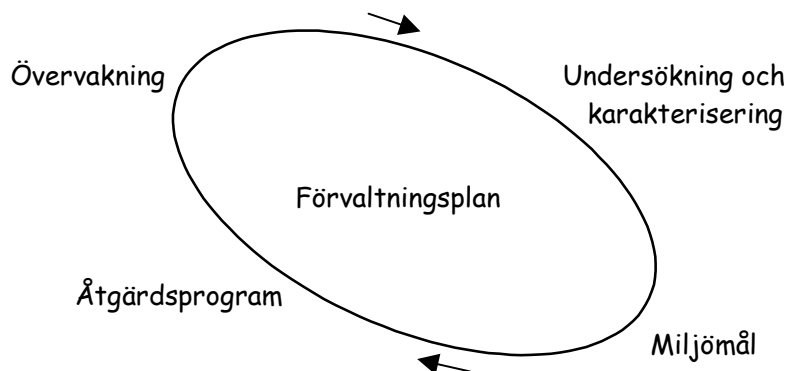
Ramdirektivets miljömål och de nationella miljö kvalitetsmål som beskrivits i avsnitt 4 är av olika karaktär och har olika tidsgränser. Många länsstyrelser har utvecklat regionala miljömål med utgångspunkt i de nationella miljö kvalitetsmålen och delmålen. När miljömålen för ett avrinningsområde fastställs bör såväl de mål som följer av ramdirektivet som de regionala miljömålen beaktas. Ramdirektivet kan ses som ett verktyg och ett stöd i arbetet att nå miljö kvalitetsmålen. I den mån de olika målen inte är helt förenliga måste dock de regionala miljömålen anpassas till de miljömål som följer av ramdirektivet, eftersom de sistnämnda bygger på bindande gemenskapsrätt och författningsregleras. Några större praktiska svårigheter torde det dock inte innebära att samordna de olika målen. Det kan tilläggas att även regionala och lokala prioriteringar kan beaktas när miljömålen för vattendistriktet bestäms, om de inte strider mot vad som gäller enligt ramdirektivet eller de nationella miljö kvalitetsmålen.

Ett fjärde steg är att upprätta åtgärdsprogram för varje vattendistrikt. Sådana får också upprättas för avrinningsområden. Att upprätta åtgärdsprogram blir en central uppgift för den myndighet som utpekas som vattenmyndighet i enlighet med ramdirektivet. Direktivet innehåller omfattande och delvis detaljerade regler om vilka åtgärder som skall eller kan ingå i ett åtgärdsprogram. Vissa grundläggande åtgärder är obligatoriska. Antingen anges det direkt i programmet att de obligatoriska åtgärder som direktivet räknar upp skall genomföras eller också görs en hänvisning till att motsvarande åtgärder genomförs till följd av nationell lagstiftning. Flera av de obligatoriska åtgärderna enligt direktivet följer redan av svensk lagstiftning. I den mån obligatoriska åtgärder inte är tillräckliga för att nå målen skall kompletterande åtgärder anges. Åtgärder som rör ytvatten och grundvatten som tillhör samma ekologiska, hydrologiska och hydrogeologiska system bör samordnas för hela avrinningsdistriktet. Att regeringen föreslås kunna meddela nödvändiga föreskrifter framgår nedan (jfr avsnitt 6.2). Genom åtgärdsprogrammen får vattenarbetet ett instrument för att utforma effektiva åtgärder optimerade efter behoven i hela avrinningsområdet och med hänsyn tagen till regionala och lokala behov och värderingar.

Ett femte steg är att för varje vattendistrikt upprätta program för övervakning av tillståndet i vattenmiljön. Tre typer av övervakning skall finnas: kontrollerande, operativ och undersökande. Den *kontrollerande övervakningen* syftar till att ge en generell beskrivning av det ekologiska och kemiska tillståndet i våra vatten. *Operativ övervakning* genomförs för att fastställa tillståndet för de vatten som bedöms ligga i riskzonen och för att följa de förändringar som åtgärdsprogrammen resulterar i. Slutligen används *undersökande övervakning* för att fastställa källan till förorening när denna är okänd. Genom övervakningen kommer effekterna av åtgärdsprogrammen att kunna följas upp och behovet av förändringar av programmen att belysas.

Ett sjätte steg är att fastställa en förvaltningsplan för varje vattendistrikt. Genom förvaltningsplanen skapas något som kan liknas vid en verksamhetsplan i ett långsiktigt perspektiv. I denna plan skall informationen om vattenområdena och vattenplaneringen sammanfattas. Ett viktigt moment i ramdirektivet gäller krav på information till och samråd med allmänheten vid arbetet med förvaltningsplanerna.

Ramdirektivet anger en modell för vattenarbetet med karakterisering, fastställande av miljömål, upprättande av åtgärdsprogram och förvaltningsplaner samt övervakning som skall upprepas med högst sex års intervall. Det är dock viktigt att arbetet anpassas till förutsättningarna i varje avrinningsområde. Planeringscykeln illustreras nedan.

6 Miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram

6.1 Innebörden av termen miljökvalitetsnorm

Regeringens förslag: Beskrivningen i 5 kap. 2 § miljöbalken av vad som skall anges i miljökvalitetsnormer kompletteras. Miljökvalitetsnormerna skall kunna avse olika typer av regler för hur miljön skall eller bör vara beskaffad eller normer i övrigt av betydelse för bedömningen av tillståndet i miljön. Det blir möjligt att införa miljökvalitetsnormer som innebär etappvis skärpta krav. Bestämmelserna i 5 kap. 4 § miljöbalken om hur miljökvalitetsnormer skall beaktas utgår.

Miljöbalkskommitténs förslag har en annan lagteknisk utformning men överensstämmer i sak med regeringens förslag. Kommittén föreslog att den nuvarande beskrivningen av innehållet i en miljökvalitetsnorm skulle behållas, men att beskrivningen i 5 kap. 2 § miljöbalken skulle flyttas till förordningar. Vidare föreslog kommittén att det i stället för en komplettering av beskrivningen av miljökvalitetsnormer skulle införas ett nytt uttryck, bestämmelser om miljökvalitet, som skulle omfatta olika typer av regler om miljöns beskaffenhet och kunna anpassas till de miljökrav som följer av medlemskapet i Europeiska unionen. I fråga om att nuvarande 5 kap. 4 § miljöbalken skall upphöra att gälla överensstämmer kommitténs förslag med regeringens.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har behandlat förslaget har i stort sett varit positiva till att 5 kap. miljöbalken utvidgas till att behandla olika slags bestämmelser om miljökvalitet och att sådana bestämmelser detaljregleras i förordningar. Förslaget att helt ta bort

bestämmelserna i 5 kap. 2 § miljöbalken och placera samtliga beskrivningar av miljökvalitetsbestämmelser i olika förordningar har däremot mött kritik. Förslaget att nuvarande 5 kap. 4 § miljöbalken skall upphöra att gälla har tillstyrkts av remissinstanserna, förutom *Naturvårdsverket* som anfört att om bestämmelsen utgår bör rättsverkan av miljökvalitetsnormer framgå av andra bestämmelser i balksystemet.

Skälen för regeringens förslag: Regler om miljökvalitet förekommer i ett stort antal EG-direktiv och uttrycks med flera olika termer. Någon enhetlig terminologi förekommer inte, varför t.ex. miljökvalitetsnorm i ramdirektivet för vatten definieras som koncentration av ett visst förorenande ämne som inte bör överskridas (riktvärde) medan det s.k. IPPC-direktivet (96/61/EG) med miljökvalitetsnorm avser krav som skall vara uppfyllt vid en viss tidpunkt (gränsvärde). Det förekommer också att det som i 5 kap. 2 § miljöbalken beskrivs som miljökvalitetsnormer uttrycks i andra termer i olika direktiv. Mot denna bakgrund framstår beskrivningen av miljökvalitetsnormer i 5 kap. 2 § miljöbalken som alltför snäv för att kunna omfatta de olika typer av bestämmelser om miljökvalitet som behövs t.ex. på grund av medlemskapet i Europeiska unionen.

Bestämmelserna om miljökvalitet i direktiven har oftast en sådan detaljeringsgrad att de är olämpliga att genomföra i lag. Regeringen har därför i 5 kap. 1 § miljöbalken bemyndigats att meddela de föreskrifter som behövs i fråga om kvaliteten på miljön. Dessa föreskrifter benämns miljökvalitetsnormer. Som bemyndigandet är formulerat skulle det kunna användas för andra typer av bestämmelser än de som omfattas av beskrivningen av miljökvalitetsnormer i 5 kap. 2 § miljöbalken. Den flexibilitet som behövs för att genomföra olika typer av normer finns alltså redan i bemyndigandet och begränsas endast av beskrivningen.

Miljöbalkskommittén har föreslagit att 5 kap. miljöbalken anpassas till behovet av flexibilitet genom att ett nytt samlingsbegrepp, bestämmelser om miljökvalitet, införs för de föreskrifter som bemyndigandet i 5 kap. 1 § miljöbalken avser. Kommittén har också föreslagit att termen miljökvalitetsnorm även fortsättningsvis reserveras för bindande gränsvärden, men att beskrivningen i 5 kap. 2 § miljöbalken flyttas till de förordningar som tas fram för att införa respektive norm. Kommittén har motiverat sitt förslag med att ordet miljökvalitetsnorm fått en vedertagen betydelse i svensk rätt som motsvarar beskrivningen i 5 kap. 2 § miljöbalken, nämligen ett bindande gränsvärde.

Enligt regeringens mening finns det inget språkligt hinder mot att låta termen miljökvalitetsnorm omfatta även andra slags normer än vad som är fallet för närvarande, då ”miljökvalitetsnorm” är synonymt med ”bestämmelse om miljökvalitet”. Termen ”miljökvalitetsnorm” är dessutom lämplig i en samlande funktion eftersom den är lättanvänd och väl beskriver sin innebörd. Att förbehålla termen ”miljökvalitetsnorm” till enbart vissa slag av normer om miljökvalitet skulle inte bidra till ökad tydlighet. Någon utbredd och etablerad uppfattning om innebörden av termen miljökvalitetsnorm som motsäger en förändring föreligger inte. Det förhållandet att det i olika direktiv finns divergerande definitioner av termen, liksom att det i den nuvarande lydelsen av 5 kap. 2 § tredje stycket miljöbalken finns en alternativ beskrivning som inte kan betecknas som ett bindande gränsvärde, talar tvärtom mot en uppfattning

som innebär att den nuvarande beskrivningen av ”miljökvalitetsnorm” är alltför inarbetad för att kunna förändras.

Om 5 kap. 2 § miljöbalken utgår, kommer beskrivningen av termen miljökvalitetsnorm endast att framgå av de förordningar som regeringen inför. Detta skulle innebära en icke önskvärd otydlighet om vad miljökvalitetsnormer är avsedda att användas till. Därför bör en beskrivning av miljökvalitetsnormer behållas i 5 kap. 2 § miljöbalken. Den flexibilitet som krävs vid användandet av miljökvalitetsnormer utesluter inte att termen ges en huvudsaklig beskrivning i miljöbalken. Eftersom detaljbestämmelserna måste ges i förordningar är det dock viktigt att beskrivningarna inte blir för snäva och att utrymme lämnas för de ytterligare krav som kan följa av medlemskapet i Europeiska unionen. Det finns också pedagogiska fördelar med att ha kvar beskrivningarna i det att miljöbalkens normsystem blir mer överskådligt och sammanhängande. Genom att behålla termen miljökvalitetsnorm och en beskrivning av den i 5 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken kan dessutom ett flertal följdändringar undvikas, liksom det lagtekniska problem som hänvisningarna till sådana normer i exempelvis 5 kap. 3 § miljöbalken annars skulle innebära.

Innebörden av den nuvarande 5 kap. 4 § miljöbalken framstår som något oklar. Enligt Miljöbalkskommittén är en möjlig tolkning av bestämmelsen att hela ansvaret för att en miljökvalitetsnorm överträds läggs på en enskild verksamhetsutövare. En sådan tolkning är inte rimlig. Enligt miljöbalkens systematik skall miljökvalitetsnormerna beaktas av de myndigheter som har att meddela tillstånd och föreskrifter rörande driften av en verksamhet, varvid kraven på enskilda utformas med stöd av balkens materiella regler och efter en samlad bedömning av föroreningsituationen. Miljöbalkens övriga bestämmelser tryggar således att miljökvalitetsnormerna beaktas, varför det inte finns något egentligt behov av paragrafens första stycke. Sålunda, och då paragrafens andra stycke endast innehåller en hänvisning, kan hela bestämmelsen utgå. Paragrafen föreslås i stället få ett annat innehåll (se avsnitt 6.2 nedan).

6.2 Åtgärdsprogram

Regeringens förslag: Innan ett åtgärdsprogram fastställs skall samtliga som berörs av det beredas tillfälle att lämna synpunkter på ett förslag till program. Synpunkterna skall sammanställas och redovisas av den som upprättar åtgärdsprogrammet. Ett åtgärdsprogram skall innehålla en analys av konsekvenserna från allmän och enskild synpunkt. Omprövning av ett åtgärdsprogram skall ske minst vart sjätte år i stället för minst vart femte år. Regeringen bemyndigas att meddela ytterligare föreskrifter om hur åtgärdsprogram skall upprättas och vad de skall innehålla. Myndigheters och kommuners skyldighet att vidta åtgärder som behövs enligt ett åtgärdsprogram tydliggörs. I den mån det behövs skall åtgärdsprogram och förvaltningsplaner vara en del av beslutsunderlaget när myndigheter tillämpar miljöbalken.

Miljöbalkskommitténs förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Jämfört med kommitténs förslag har vissa justeringar gjorts som följer dels av de föreslagna kompletteringarna av vad

miljökvalitetsnormer kan avse, dels av att kommitténs förslag om ett särskilt förfarande för åtgärdsprogram för vattendistrikt i regeringens förslag har ersatts med ett bemyndigande.

Remissinstanserna: I den mån remissinstanserna har berört förslagen har de varit positiva till dem. Vissa remissinstanser har haft synpunkter rörande åtgärdsprogrammets räckvidd, men i den frågan har inte Miljöbalkskommittén lämnat några förslag och inte heller regeringen tar upp saken.

Skälen för regeringens förslag: I 5 kap. miljöbalken finns regler om när ett åtgärdsprogram skall upprättas för att en miljökvalitetsnorm skall uppfyllas och hur myndigheter skall förfara när ett sådant program tas fram. Regeringen föreslår ingen ändring avseende åtgärdsprogrammets funktion som strategiska planeringsdokument för myndigheter och kommuner. För att betona programmets betydelse för uppfyllandet av miljökvalitetsnormer föreslås dock en ny bestämmelse i 5 kap. 8 § miljöbalken som anger myndigheters och kommuners skyldighet att vidta de åtgärder som ankommer på dem enligt ett fastställt åtgärdsprogram. Detta innebär inte några nya förpliktelser för myndigheter och kommuner, utan är ett tydliggörande av vad som redan gäller (jfr prop. 1997/98:45 del 1 s. 260 f). Liksom tidigare bör gälla att åtgärdsprogrammen inte är direkt bindande för enskilda och inte kan anses vara sådan myndighetsutövning mot enskild som kan överklagas (jfr prop. 1997/98:45 del 1 s. 271).

Inte heller vad gäller åtgärdsprogrammets förhållande till kommunal planläggning enligt plan- och bygglagen (1987:10) är bestämmelsen avsedd att innebära någon förändring av vad som gäller i dag. I detta avseende har dock regeringen för avsikt att överväga frågan ytterligare och vid behov återkomma med förslag.

Åtgärdsprogrammen kommer att få betydelse för olika beslut som fattas av myndigheter med stöd av miljöbalken. Det är därför viktigt att ett program som innebär att en viss åtgärd skall vidtas finns med i myndighetens beslutsunderlag. Detsamma gäller för de förvaltningsplaner som upprättas för vattendistrikt. Av denna anledning föreslås ett tillägg i 6 kap. 11 § miljöbalken, som innebär att aktuella åtgärdsprogram och förvaltningsplaner skall finnas tillgängliga i mål eller ärenden där myndigheter tillämpar miljöbalken.

Åtgärdsprogram kan komma att omfatta påverkan från flera olika samhällssektorer och företeelser och innebära att åtgärder av skiftande slag skall vidtas. Konsekvenserna för de aktörer som berörs kan vara mycket olika och svåra att överblicka. Eftersom åtgärdsprogrammen inte kan överklagas är det viktigt att alla tänkbara konsekvenser av programmen, särskilt för enskilda personer och företag, övervägs noggrant och görs tillgängliga för dem som berörs. Därför föreslås en ny bestämmelse i 5 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken som innebär att varje åtgärdsprogram skall innehålla en analys av konsekvenserna från allmän och enskild synpunkt.

I ramdirektivet för vatten finns detaljerade bestämmelser för hur en myndighet skall förfara när förvaltningsplaner för vattendistrikt utarbetas. Syftet är att säkra allmänhetens och berörda parter deltagande och att samråd sker. Krav ställs därför bl.a. på upprättande av förslag och kungörande av förslagen. Det är angeläget att ett liknande förfarande

tillämpas också i fråga om åtgärdsprogram, som ju mera påtagligt kan komma att påverka olika aktörer. Någon anledning att särskilja vattenfrågorna i detta hänseende finns inte heller, varför regeringen föreslår att en ny bestämmelse införs i 5 kap. 4 § miljöbalken med en allmän bestämmelse om samrådsförfarande inför beslutandet av ett åtgärdsprogram. De befintliga bestämmelserna om samråd i 5 kap. 5 § tredje stycket miljöbalken, som inte alls är lika långtgående, kan utgå.

Regeringen bör också, genom en bestämmelse i 5 kap. 7 § andra stycket miljöbalken, bemyndigas att meddela ytterligare föreskrifter om hur åtgärdsprogram skall upprättas, vad de skall innehålla och om samråd. Regeringen avser att med stöd av detta bemyndigande exempelvis utfärda riktlinjer för hur konsekvensanalyser skall göras.

De åtgärdsprogram som omfattas av ramdirektivet för vatten skall enligt direktivet omprövas vart sjätte år. Eftersom dessa åtgärdsprogram kommer att bli omfattande, är det i normalfallet inte rimligt att de skall behöva förnyas oftare än så. Enligt den nuvarande bestämmelsen i 5 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken skall omprövning av åtgärdsprogram ske minst vart femte år. Bestämmelsen bör ändras så att det blir möjligt att anpassa omprövningen till det intervall som följer av direktivet.

7 Vattendistrikt, vattenmyndighet och vattenmiljöförvaltning

7.1 Vattendistrikt

Regeringens förslag: Sveriges landområden och kustvattenområden delas in i vattendistrikt i enlighet med ramdirektivet för vatten.

Utredningens förslag: Förslaget från Utredningen svensk vattenadministration överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna har i huvudsak inte haft några synpunkter på de föreslagna principerna för indelningen.

Skälen för regeringens förslag: Målet att uppnå god vattenstatus bör enligt ramdirektivet för vatten eftersträvas för varje avrinningsområde. Åtgärder som avser ytvatten och grundvatten som tillhör samma ekologiska, hydrologiska och hydrogeologiska system bör samordnas. Enligt direktivet skall medlemsstaten fastställa vilka avrinningsområden som ligger inom dess nationella territorium och hänföra dem till avrinningsdistrikt – i den svenska lagstiftningen bör dock huvudsakligen den enklare termen vattendistrikt användas i stället för avrinningsdistrikt. Enligt direktivet skall vattendistriktet utgöras av ett eller flera avrinningsområden tillsammans med deras tillhörande grund- och kustvatten.

Vattnets naturliga flöde skall enligt direktivet utgöra grunden för den geografiska avgränsningen av vattendistriktet. Ett avrinningsområde består av ett landområde från vilket allt ytvatten strömmar, genom en följd av åar, floder eller sjöar, till havet genom ett enda utlopp eller ett enda delta. I de allra flesta fall följer grundvattnet vattendelarna för yt-

vatten, varför den indelning av riket i vattendistrikt med tillhörande grundvatten som behöver göras inte utgör något problem. Det kan dock finnas fall då grundvattnet inte helt följer ett avrinningsområde eller då det är oklart vilket avrinningsområde ytvatten skall hänföras till (t.ex. vid bifurkationer). I sådana fall skall vattnet hänföras till det närmaste eller det lämpligaste vattendistriktet. Också kustvattenområdet, som sträcker sig intill en nautisk mil utanför den baslinje som avses i lagen (1966:374) om Sveriges sjöterritorium, skall fördelas på närmaste eller lämpligaste vattendistrikt. I varje vattendistrikt måste därtill ingå de landområden vid kusten där vattenavrinning sker till havet utan att samlas i ett enda utlopp eller delta. Sådana kustområden bör hänföras till närmaste eller lämpligaste distrikt.

Sverige har 119 huvudavrinningsområden, dvs. avrinningsområden med en areal om minst 200 kvadratkilometer uppströms mynningen i havet. Antalet delavrinningsområden är ca 10 700 med en genomsnittlig storlek av 44 kvadratkilometer. Uppdelningen i delavrinningsområden baseras på naturliga avgränsningspunkter i vattendragen, t.ex. sjöutlopp eller punkter där två vattendrag flyter samman. Varje sjö större än en kvadratkilometer betraktas tillsammans med sitt lokala tillrinningsområde som ett eget delavrinningsområde.

I fråga om antalet vattendistrikt har Utredningen svensk vattenadministration föreslagit en indelning av riket som baseras på avrinningsområdenas sammanhang med de stora havsbassängerna, dvs. Bottenviken, Bottenhavet, Egentliga Östersjön och Västerhavet (Kattegatt och Skagerrak). Då emellertid distriktet Egentliga Östersjön skulle bli alltför stort och svårhanterligt har utredaren föreslagit att detta delas i en nordlig och en sydlig del, vilket skulle innebära fem vattendistrikt totalt.

Eftersom vattendistriktet representerar en helt ny princip för administrativ indelning av riket bör grunderna för indelningen meddelas i lag. Den nya bestämmelse som föreslås i 5 kap. 10 § första–tredje styckena miljöbalken är utformad mot bakgrund av motsvarande definitioner i ramdirektivet för vatten.

Åtgärder som avser ytvatten och grundvatten som tillhör samma ekologiska, hydrologiska och hydrogeologiska system bör samordnas. En indelning av Sverige i vattendistrikt lägger grunden för ett ändamålsenligt och effektivt framtida vattenarbete. En struktur för vattenarbetet baserad på denna indelning är en vidareutveckling av miljöarbetet där miljöproblemen och naturens förhållanden får väga tyngre än befintliga administrativa gränser. Avgränsningen av vattendistriktet är dock inte en renodlat geografisk fråga, utan har nära samband med regeringens utpekande av myndigheter med ansvar för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön (se nedan). Indelningen förutsätter således en mängd överväganden av såväl organisatorisk som finansiell art med hög detaljeringsgrad. I lagrådsremissen föreslogs ett uttryckligt bemyndigande för regeringen att dela in riket i vattendistrikt. Lagrådet har dock påpekat att något sådant bemyndigande inte krävs, eftersom den typen av föreskrifter faller inom området för regeringens restkompetens, och därför inte heller bör finnas. På Lagrådets inrådan har därför det tidigare föreslagna bemyndigandet i 5 kap. 11 § första stycket miljöbalken ersatts med den informationsregel som nu föreslås i 5 kap. 10 § fjärde stycket miljöbalken.

I ramdirektivet för vatten behandlas också frågor om internationella avrinningsdistrikt. Det föreskrivs bl.a. att medlemsstaterna skall se till att ett gränsöverskridande avrinningsområde hänförs till ett internationellt avrinningsdistrikt, att varje medlemsstat säkerställer att ramdirektivets bestämmelser tillämpas inom den del av det internationella distriktet som ligger på dess territorium och att medlemsstaterna ser till att de åtgärdsprogram m.m. som krävs för att uppnå miljömålen samordnas för hela det internationella avrinningsdistriktet. I syfte att genomföra direktivet i dessa delar har regeringen kontakt med regeringarna i Finland respektive Norge och för diskussioner om hur ett samarbete skall utformas.

7.2 Vattenmyndighet

För varje vattendistrikt skall det finnas en ansvarig myndighet för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön (vattenmyndighet). Det är regeringen som utser sådan myndighet. Regeringen kan peka ut befintliga myndigheter eller bilda nya. Det är också möjligt att dela uppgifterna i ett vattendistrikt mellan flera myndigheter. En enda myndighet kan ha samma uppgift i flera vattendistrikt. Regeringen har således stor frihet att utforma det administrativa genomförandet av ramdirektivet för vatten.

En av utgångspunkterna för det svenska miljövårdsarbetet är ett integrerat arbetssätt. Ett miljöarbete med denna inriktning ger möjligheter att beakta skilda miljöfrågors ömsesidiga beroende och påverkan. På så sätt kan målkonflikter i miljöarbetet lättare identifieras och avvägningar mellan olika mål komma till stånd. Frågor som rör luft, mark och vatten måste kunna bedömas i ett sammanhang då förändringar i dessa miljöer oundvikligen påverkar varandra. Regeringen anser att en viktig förutsättning för att nå de nationella miljö kvalitetsmålen är att arbetet med att genomföra ramdirektivet för vatten infogas i övrigt miljöarbete. Miljöfrågor för vatten kan inte ses separat utan är en del av helheten i svenskt miljöarbete.

Den myndighetsstruktur som i dag hanterar miljöfrågor är väl inarbetad och en naturlig utgångspunkt för det fortsatta arbetet med att genomföra ramdirektivet för vatten. Det arbete som utförs av centrala myndigheter, länsstyrelser, miljödomstolar, kommuner, vattenvårdsförbund och flera andra bör fortsätta.

7.3 Vattenmiljöförvaltning

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om den förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön som skall utföras av ansvarig myndighet (vattenmyndighet) enligt ramdirektivet för vatten. Bestämmelsen i 5 kap. 8 § miljöbalken om att regeringen får upprätta åtgärdsplaner utgår.

Miljöbalkskommitténs förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har haft några invändningar mot förslaget i den del det avser ett bemyndigande till regeringen.

Skälen för regeringens förslag: Vattenmyndigheten skall ha ansvar för tillämpningen av ramdirektivet för vatten inom respektive vattendistrikt. Även andra uppgifter med anknytning till vattenområdet bör kunna anförtros en sådan myndighet. Den sammanfattande beteckningen för dessa uppgifter är förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Med kvalitet avses här beskaffenhet, vilket innebär att det är vattenmiljöns tillstånd i ett vidare perspektiv som åsyftas. Att förvalta denna kvalitet innebär att bevara och förbättra den – vi förvaltar ju miljön, inte bara för oss själva utan för kommande generationer.

Samtliga steg i vattenplaneringen (se avsnitt 5.2) är ingående reglerade i ramdirektivet och det fordras detaljerade bestämmelser för att genomföra dem på ett korrekt sätt. Vad gäller miljömålen i ramdirektivet och åtgärdsprogrammen bör övergripande bestämmelser finnas i lag med bemyndigande för regeringen att meddela de ytterligare föreskrifter som behövs (jfr avsnitt 6). I övrigt bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att genomföra direktivet i dessa avseenden. Detta eftersom det huvudsakligen rör sig om förvaltningsåtgärder och tekniska krav. En bestämmelse med detta innehåll föreslås i 5 kap. 11 § miljöbalken.

Bestämmelsen i nuvarande 5 kap. 8 § miljöbalken angående åtgärdsplaner, som infördes med ramdirektivet för vatten i åtanke, fyller på grund av vad som nu föreslås ingen funktion och bör därför utgå.

7.4 Övrigt arbete med genomförandet av ramdirektivet för vatten

Lagändringarna behöver följas upp med bestämmelser från regeringen i förordningsform samt myndighetsföreskrifter och allmänna råd.

Regeringen gav den 20 december 2001 Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram underlag för genomförandet av ramdirektivet för vatten. Uppdraget, som skall slutredovisas vid utgången av 2003, avser bl.a. informationsbehov, former för informationshantering och rapportering, övervakning av ytvattenförekomster samt underlag när det gäller karakterisering av ytvattenförekomster, påverkan på vatten av mänsklig verksamhet och utförandet av ekonomiska analyser av vattenanvändning. Vidare skall verket utarbeta riktlinjer för att t.ex. fastställa s.k. typspecifika referensförhållanden för ytvattenförekomster. En av de mest centrala uppgifterna är att komplettera och anpassa befintliga bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag samt kust och hav till ramdirektivets behov och därigenom ge underlag för att fastställa miljömål. Verket skall också ta fram underlag för tillämpningen av direktivets bestämmelser om åtgärdsprogram och förvaltningsplaner. Naturvårdsverket samarbetar när det gäller detta uppdrag med bl.a. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges Lantbruksuniversitet, Statistiska centralbyrån, Lantmäteriverket och Räddningsverket. För grundvatten bedrivs i tillämpliga delar motsvarande arbete hos Sveriges geologiska undersökning. I ett samarbete med bl.a. de övriga medlems-

staterna i EU, kandidatländerna och kommissionen utarbetas informella, icke bindande vägledningsdokument för tillämpningen av ramdirektivet. Dessa dokument kommer att bli till hjälp i det beskrivna nationella myndighetsarbetet.

Vidare arbetar Naturvårdsverket med att, i samråd med Sveriges geologiska undersökning och Boverket, utveckla en handbok för vatten. Syftet är att utveckla ett samlat arbete med att nå berörda nationella miljökvalitetsmål och delmål, att genomföra ramdirektivet för vatten samt att ta fram en nationell plan för integrerad vattenförvaltning och effektiv vattenhantering senast 2005 i enlighet med slutsatserna från världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002.

Regeringen gav den 6 september 2001 Statens va-nämnd i uppdrag att granska om bestämmelserna om avgifter och taxor i lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen) uppfyller de krav som ställs i ramdirektivet för vatten. Va-nämndens granskning visar att va-lagens regler om avgifter och taxor i väsentliga delar motsvarar dessa krav. Om några förtydliganden skulle behövas är det inte nödvändigt att genomföra dem nu. Dessutom har va-lagsutredningen (M 2002:02) i uppdrag att göra en fullständig översyn av va-lagen m.m. och skall redovisa sitt uppdrag till regeringen senast den 1 juni 2004. Först därefter avser regeringen att i mån av behov återkomma med kompletterande lagförslag.

8 Straff för brott mot EG-förordningen om handel med vilda djur och växter

8.1 Gällande regler

Bestämmelsen i 29 kap. 8 § första stycket 28 miljöbalken är en bestämmelse om straff för brott mot rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem (EGT L 61, 3.3.1997, s. 1, Celex 31997R0338), senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1497/2003 (EUT L 215, 27.8.2003, s. 3, Celex 32003R1497). Bestämmelsen är också en bestämmelse om straff för den som bryter mot villkor i beslut som i det enskilda fallet har meddelats med stöd av EG-förordningen.

8.2 Förtydligande

Regeringens förslag: Straffbestämmelsen i 29 kap. 8 § första stycket 28 miljöbalken förtydligas så att det inte kan råda någon tvekan om att den gäller för brott mot bestämmelser i rådets förordning (EG) nr 338/97.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 16 i rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1497/2003, skall det i Sverige finnas bestämmelser om sanktioner för den som bryter mot EG-förordningen. En sådan bestämmelse har därför tagits in i 29 kap. 8 § första stycket 28 miljöbalken. Det har kommit till regeringens kännedom att det råder olika meningar om hur bestämmelsen skall tolkas. Enligt en tolkning skulle bestämmelsen innebära enbart en föreskrift om straff för brott mot bestämmelser eller villkor som meddelats med stöd av EG-förordningen. Med den tolkningen skulle alltså antas att lagstiftaren inte avsett att brott mot EG-förordningen som sådan skulle sanktioneras. För att undvika otydligheter som kan leda till olika tolkningar bör det klart framgå av bestämmelsen att den omfattar brott mot bestämmelser i EG-förordningen. Det bör göras genom en redaktionell ändring i texten.

9 Konsekvenser

Allmänt

I propositionen 2000/01:130, Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier, framhålls betydelsen av ramdirektivet för vatten för att nå flera av miljökvalitetsmålen. När det gäller *Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet* samt *Hav i balans samt levande kust och skärgård* ingår det som delmål att åtgärdsprogram enligt ramdirektivet skall finnas. Konsekvenserna av förslagen behandlas bl.a. på sidorna 237, 241 f. och 244 f. i propositionen. De bedömningar som regeringen redovisar där är väsentligen giltiga även vad gäller insatser för att nå ramdirektivets mål och konsekvenserna av dessa.

Ramdirektivet liksom flera av de nationella miljökvalitetsmålen och delmålen kräver insatser till skydd för vatten. Detta har den ovärderliga fördelen för samhället att den långsiktiga försörjningen med rent vatten kan säkras.

De åtgärdsprogram som utarbetas för att nå de mål som följer av ramdirektivet kan komma att kräva insatser som inte också samtidigt behövs för att nå de nationella miljökvalitetsmålen och delmålen. Vilken omfattning dessa insatser får och vilka kostnaderna blir kan inte bedömas nu utan först under arbetet med åtgärdsprogrammen. Med det helhetsperspektiv på avrinningsområdena som direktivet kräver förbättras dock möjligheterna att sätta in kostnadseffektiva åtgärder där de är mest angelägna och gör mest nytta. Genom arbetet med analyser och åtgärdsprogram blir det möjligt att samordna lokala och regionala resurser på ett sätt som vore svårt att få till stånd utan direktivets arbetssätt.

Konsekvenser av lagförslagen

För att ramdirektivet för vatten skall kunna genomföras är det nödvändigt med en särskild administrativ indelning av Sveriges land- och kustvatten-

områden. Sverige skall indelas i vattendistrikt och för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön i ett sådant skall en vattenmyndighet utses. För att en vattenmyndighet skall kunna fullgöra sina uppgifter behövs bestämmelser i en rad olika frågor, t.ex. om karakterisering, miljömål för vattendistrikt, förvaltningsplaner och övervakning. De nu föreslagna bestämmelserna innebär att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter i dessa frågor. Bemyndigandet i sig medför inte några omedelbara konsekvenser.

Det viktigaste redskapet för att nå miljömålen i ramdirektivet för vatten är åtgärdsprogrammet. Bestämmelser om sådana program finns redan i 5 kap. miljöbalken och de nu föreslagna ändringarna innebär i sig inga nya åligganden för myndigheter, kommuner eller enskilda. De miljömål för vattendistrikt som direktivet föreskriver, och som skall uppnås genom åtgärdsprogram, kan naturligtvis få olika konsekvenser, men dessa är för närvarande svåra att bedöma. Åtgärdsprogrammen föreslås dock innehålla en analys av dess konsekvenser från allmän och enskild synpunkt. Förslagen innebär vidare att åtgärdsprogrammen skall föregås av ett brett samrådsförfarande med stora möjligheter för såväl allmänheten som berörda myndigheter, kommuner och andra aktörer att påverka programmets innehåll. Detta samråd, liksom de föreslagna konsekvensanalyserna, torde leda till en bättre överblick vad gäller kostnader och nytta och bidra till ett hållbart utnyttjande av vattenresurserna. Regeringen bemyndigas enligt förslaget att få komplettera bestämmelserna om åtgärdsprogram, men inte heller detta innebär några omedelbara konsekvenser.

Förslaget beträffande miljö kvalitetsnormer innebär att termen ges en vidare innebörd. Förslaget innebär dock inte att några nya regleringar införs utan att redan existerande bestämmelser sammanförs terminologiskt. Den hittills vanligaste formen av miljö kvalitetsnormer, normer om gränsvärden, kommer att finnas kvar. Den mer exakta utformningen och innebörden av olika miljö kvalitetsnormer kommer även fortsättningsvis att föreskrivas av regeringen med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 1 § miljöbalken. Förslaget innebär också att regeringen ges möjlighet att anpassa miljö kvalitetsnormer till de krav som följer av medlemskapet i Europeiska unionen. Ett exempel på det sistnämnda torde bli de miljömål för vattendistrikt som följer av ramdirektivet för vatten. Inte heller i denna del innebär förslaget några omedelbara konsekvenser. Det kan dock förutses att de nya miljö kvalitetsnormerna och den därpå följande utökade användningen av åtgärdsprogram kommer att leda till ytterligare arbetsuppgifter för de myndigheter och kommuner som har att vidta de aktuella åtgärderna. Den närmare omfattningen av dessa, liksom konsekvenserna för de verksamhetsutövare som påverkar kvaliteten på vattenmiljön, kan inte förutses innan miljö kvalitetsnormerna är fastlagda. Det är vidare angeläget att kommuner, näringsliv, organisationer och allmänhet deltar i utarbetandet av miljömål, åtgärdsprogram och förvaltningsplaner. Denna möjlighet till inflytande kräver insatser av de berörda men omfattningen, som de avgör själva, kan inte beräknas i detta sammanhang.

5 kap. 2 §

Paragrafen formuleras om för att möjliggöra en mer flexibel användning av de miljökvalitetsnormer som regeringen i 1 § har bemyndigats att föreskriva om. Den nuvarande lydelsen är i huvudsak inriktad på normer om gränsvärden, dvs. normer om att vissa värden inte får överskridas eller underskridas efter en viss tidpunkt och som kan vara kopplade till bestämmelser om påföljd. Denna form av miljökvalitetsnormer finns kvar och beskrivs i den nya lydelsen på ett mera översiktligt sätt i första stycket 1. Genom ett tillägg som gör det möjligt att föreskriva att de nivåer som avses inte får överskridas eller underskridas under en eller flera tidsperioder möjliggörs etappvis skärpta krav. Tillägget innebär också en anpassning till sådana utsläppsgränsvärden som förekommer i IPPC-direktivet (96/61/EG). I första stycket 2 beskrivs normer om något som vanligen benämns riktvärden, dvs. normer om att vissa värden inte bör överskridas eller underskridas och som kan ha samband med en skyldighet att vidta åtgärder. Även sådana normer kan vid behov möjliggöra etappvis skärpta krav. Den nu gällande paragrafens tredje stycke överförs oförändrat till första stycket 3. Genom första stycket 4 ges regeringen möjlighet att anpassa miljökvalitetsnormer efter andra krav som följer av EU-medlemskapet. Ett exempel på detta är de miljömål för vattendistrikt som följer av ramdirektivet för vatten och som har beskrivits ovan (se avsnitt 5).

Beskrivningen av miljökvalitetsnormer i paragrafen är av nödvändighet översiktlig. Normernas innehåll, som ju ofta följer av olika direktiv på miljöområdet, måste dock variera mellan olika områden och vara detaljerat. Den exakta beskrivningen och innebörden av olika miljökvalitetsnormer, kommer därför att liksom tidigare finnas i de föreskrifter som meddelas med stöd av 1 §.

5 kap. 4 §

Paragrafen får nytt innehåll. I paragrafen anges när ett åtgärdsprogram skall tas fram och hur det skall göras.

Ett förslag till åtgärdsprogram skall alltid upprättas av regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen utser. Förslaget skall innehålla allt som enligt 6 § skall ingå i åtgärdsprogrammet, inklusive en konsekvensanalys. Bestämmelserna om samordning då en verksamhet påverkar ett större område flyttas från nuvarande 5 §. Samordning skall föregå upprättandet av ett förslag till åtgärdsprogram.

Sedan ett förslag upprättats skall samråd genomföras med utgångspunkt i förslaget. Samråd skall ske även med allmänheten.

Reglerna om samråd är allmänt hållna. Det innebär att regeringen eller den myndighet som upprättar förslaget till åtgärdsprogram har stor frihet att anpassa formerna för samrådet till hur omfattande och komplext åtgärdsprogrammet är. I många fall torde det vara nödvändigt att genom kungörelse i ortstidning bereda allmänheten tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till åtgärdsprogram. Om samrådsretsen är liten, bör samma

information kunna sändas per post i stället. Berörda myndigheter, kommuner och verksamhetsutövare bör regelmässigt underrättas per post. Undantag i sistnämnda avseende kan övervägas endast om kostnaderna skulle bli orimligt höga. Den som lämnar synpunkter skall själv kunna välja formen för detta. Om det behövs för vissa typer av åtgärdsprogram kan regeringen, med stöd av 7 § andra stycket, meddela särskilda föreskrifter om samrådet, t.ex. längre tid för att lämna synpunkter på förslaget.

5 kap. 5 §

Paragrafens nuvarande regler om hur den myndighet eller kommun som tar fram ett åtgärdsprogram skall förfara ersätts av de nya bestämmelserna i 4 §. De nuvarande hänvisningarna till krav som följer av medlemskapet i Europeiska unionen tas bort. Med den utökade innebörd av miljökvalitetsnorm som följer av 2 §, och då särskilt möjligheten till anpassning i första stycket 4, kommer ett åtgärdsprogram alltid att föras anledas av att en sådan norm behöver uppfyllas. Vidare anges det att ett åtgärdsprogram skall fastställas i stället för att upprättas. Skälet till det är att ordet ”upprättas” används i 4 §, enligt vilken det alltid skall upprättas ett förslag till åtgärdsprogram. Reglerna blir tydligare om man skiljer mellan att upprätta ett förslag till åtgärdsprogram och själva beslutet att fastställa åtgärdsprogrammet, särskilt som det kan vara olika instanser som upprättar respektive fastställer ett program. Övriga ändringar är redaktionella.

5 kap. 6 §

De ändringar som görs är en följd av att beskrivningen av termen miljö-kvalitetsnorm kompletteras. Genom en ny bestämmelse i andra stycket föreskrivs det att ett åtgärdsprogram konsekvenser från allmän och enskild synpunkt skall analyseras. Omfattningen och inriktningen av sådana konsekvensanalyser får anpassas efter omständigheterna i de konkreta fallen, men de skall vara så uttömmande som krävs för dess syfte samt innefatta ekonomiska konsekvenser och miljökonsekvenser. Kostnader och nytta skall i möjligaste mån kvantifieras. Generellt bör det vara av stor vikt att analysera konsekvenserna för de verksamhetsutövare som kan komma att beröras av åtgärderna i programmet. Det är inte nödvändigt att konsekvensanalysen utförs av samma instans som upprättar eller beslutar åtgärdsprogrammet i övrigt. Regeringen får föreskriva närmare bestämmelser om konsekvensanalysens utförande och utformning med stöd av 7 § andra stycket.

5 kap. 7 §

Andra stycket är nytt och innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela kompletterande föreskrifter om åtgärdsprogram. Sådana föreskrifter torde främst vara av formell natur och kan exempelvis behövas för att uppfylla krav på åtgärdsprogram utformning som följer av olika direktiv. Ett annat exempel på föreskrifter som kan behövas är sådana

som följer av ramdirektivets krav på samordning med myndigheter i grannländer innan ett åtgärdsprogram fastställs för ett internationellt vattendistrikt.

5 kap. 8 §

Den nuvarande bestämmelsen i 4 § utgår och ersätts av denna nya bestämmelse som tydliggör myndigheters och kommuners ansvar i fråga om genomförandet av åtgärdsprogram.

Innebörden av den nya bestämmelsen är i hög grad beroende av hur åtgärdsprogrammet utformas i enskilda delar. Bestämmelsen som sådan innebär att myndigheter och kommuner, inom sina respektive kompetensområden, skall vidta de åtgärder som behövs enligt programmet. Det kan vara fråga om vitt skilda åtgärder, t.ex. att intensifiera tillsynen, ansöka om omprövning av villkor eller utfärda föreskrifter. Myndigheter och kommuner får använda de verktyg som de redan förfogar över inom ramen för miljöbalken. De som bedriver den miljöstörande verksamheten svarar sedan för genomförandet av de praktiska åtgärderna i enlighet med myndigheters och kommuners anvisningar i t.ex. förelägganden och tillståndsbeslut. Om en kommun faktiskt ansvarar för en verksamhet, blir det kommunen som får genomföra de praktiska åtgärderna, t.ex. om det kommunala reningsverket behöver byggas ut med ytterligare reningssteg.

De åtgärder som kan bli följden av åtgärdsprogrammet för enskilda verksamhetsutövare, t.ex. ny eller förbättrad reningsutrustning efter omprövning av villkoren i ett tillstånd, måste således alltid bedömas enligt de gällande materiella reglerna, såsom de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. Det faktiska resultatet av en åtgärd kommer därför att framgå först efter att myndigheten eller kommunen har gjort denna bedömning.

I förhållande till kommunal planläggning innebär bestämmelsen att ett åtgärdsprogram inte direkt kan tvinga fram antagande, ändring eller upphävande av en plan enligt plan- och bygglagen (1987:10). Ett åtgärdsprogram kan däremot föranleda en kommun att ta initiativ till en planändring.

5 kap. 10 §

Genom paragrafen, och i rubriken som föregår den, introduceras uttrycket förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Med detta avses framför allt alla de åtgärder som vidtas för att de krav som ramdirektivet för vatten ställer skall uppfyllas, men även andra åtgärder inriktade på vattenmiljökvalitet som behövs av de skäl som anges i 1 §. Kvaliteten på vattenmiljön skall i detta sammanhang ges en vid innebörd och även innefatta exempelvis kvantitativa förhållanden.

I paragrafen beskrivs hur Sverige skall delas in i vattendistrikt. Bestämmelsen följer de definitioner av avrinningsdistrikt och avrinningsområde som finns i ramdirektivet för vatten, men har en ordalydelse som anpassats för svensk författningstext. Någon avvikelse från direktivet är inte avsedd, utan omskrivningen har gjorts för att uppnå ökad tydlighet.

Vad som skall indelas är hela Sveriges landområde samt de havsområden som enligt direktivets definition är kustvatten. Det sistnämnda

innebär allt vatten längs våra kuster som finns innanför baslinjen och inom en nautisk mil bortom baslinjen.

Vattendistriktet består till största delen av avrinningsområden, vilka avgränsas utifrån vattnets naturliga flöden. För grundvatten som inte helt följer ett sådant område och kustvattenområden får fördelningen på vattendistrikt, i enlighet med direktivet, göras utifrån närhet eller lämplighet. För att vattendistriktet skall täcka hela landytan finns en motsvarande bestämmelse för sådana kustområden som inte nämns i direktivet, dvs. de landområden som ligger mellan avrinningsområdenas utlopp och från vilka inget vatten strömmar till något sådant utlopp. Någon ledning vad gäller bifurkationer – förbindelser mellan två olika floder – ges inte heller i direktivet, varför bestämmelsen även omfattar sådant ytvatten som inte kan hänföras till ett visst avrinningsområde.

Av fjärde stycket framgår att regeringen har kvar sin möjlighet att föreskriva om vattendistriktet i övrigt.

5 kap. 11 §

Av paragrafen framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön. Exemplet anknyter till de uppgifter som följer av ramdirektivet för vatten, men bestämmelsen innebär en generell möjlighet att anpassa regelverket även till det som i övrigt behövs för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön. Med stöd av bestämmelsen kan exempelvis förordnas om rapporteringsskyldighet, register över skyddade områden eller internationella vattendistrikt. Att regeringen får meddela föreskrifter om åtgärdsprogram framgår av 5 kap. 7 § andra stycket

De förvaltningsplaner som nämns i andra stycket är desamma som i nuvarande 8 § benämns åtgärdsplaner. Denna typ av planer behöver inte regleras i lag, varför den nuvarande 8 § utgår.

6 kap. 11 §

I första stycket görs ett tillägg som innebär att myndigheter som tillämpar balken i olika sammanhang skall, när det behövs, hämta in sådana beslutade åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som avses i 5 kap. Om exempelvis uppfyllandet av miljömål för vattendistrikt kan äventyras genom att en ändring av en befintlig verksamhet tillåts, bör den tillståndsprövande myndigheten hämta in dessa handlingar för att få ett bättre beslutsunderlag. Eftersom dessa handlingar är offentliga fordras inget tillägg i andra stycket om skyldighet att lämna ut dem.

29 kap. 8 §

Med den föreslagna ändringen framgår tydligt att straffbestämmelsen omfattar brott mot bestämmelser i EG-förordningen.

Ramdirektivet för vatten (2000/60/EG)

I denna bilaga återges Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, Celex 32000L0060) i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 2455/2001/EG av den 20 november 2001 om upprättande av en lista över prioriterade ämnen på vattenpolitikens område och om ändring av direktiv 2000/60/EG (EGT L 331, 15.12.2001, s. 1, Celex 32001D2455).

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2000/60/EG**av den 23 oktober 2000****om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område**EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIVmed beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 175.1 i detta,med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs
yttrande⁽²⁾,med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁽³⁾,i enlighet med det förfarande som anges i artikel 251 i fördra-
get⁽⁴⁾, mot bakgrund av det gemensamma utkast som godkän-
des av förlikningskommittén den 18 juli 2000, och

av följande skäl:

- (1) Vatten är ingen vara vilken som helst utan ett arv som måste skyddas, försvaras och behandlas som ett sådant.
- (2) I slutsatserna från ministerseminariet om gemenskapens vattenpolitik i Frankfurt 1988 betonas behovet av en gemenskapslagstiftning som omfattar ekologisk kvalitet. I sin resolution av den 28 juni 1988⁽⁵⁾ anmodade rådet kommissionen att lägga fram förslag för att förbättra den ekologiska kvaliteten hos gemenskapens ytvattenresurser.

⁽¹⁾ EGT C 184, 17.6.1997, s. 20,
EGT C 16, 20.1.1998, s. 14 och
EGT C 108, 7.4.1998, s. 94.

⁽²⁾ EGT C 355, 21.11.1997, s. 83.

⁽³⁾ EGT C 180, 11.6.1998, s. 38.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 11 februari 1999 (EGT C 150, 28.5.1999, s. 419), bekräftat den 16 september 1999, rådets gemensamma ståndpunkt av den 22 oktober 1999 (EGT C 343, 30.11.1999, s. 1) och Europaparlamentets beslut av den 16 februari 2000 (ännu ej offentliggjort i EGT). Europaparlamentets beslut av den 7 september 2000 och rådets beslut av den 14 september 2000.

⁽⁵⁾ EGT C 209, 9.8.1988, s. 3.

- (3) I förklaringen från det ministerseminarium om grundvatten som hölls i Haag 1991 uppmärksammades behovet av åtgärder för att undvika en försämring av sötvattenkvaliteten och sötvattenkvantiteten på sikt, och ett åtgärdsprogram för en ekologiskt hållbar förvaltning och skydd av sötvattenresurserna, som skulle genomföras före utgången av år 2000, efterlystes. Rådet efterlyste i sina resolutioner av den 25 februari 1992⁽⁶⁾ och den 20 februari 1995⁽⁷⁾ ett åtgärdsprogram för grundvatten och en översyn av rådets direktiv 80/68/EEG av den 17 december 1979 om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen⁽⁸⁾

- (4) Trycket på vattenresurserna i gemenskapen ökar ständigt på grund av den allt större efterfrågan på tillräckliga mängder vatten av god kvalitet för alla syften. Europeiska miljöbyrån lade den 10 november 1995 i sin rapport "Environment in the European Union – 1995" fram en uppdaterad rapport om miljötillståndet, vilken bekräftade behovet av åtgärder för att skydda gemenskapens vattenresurser i såväl kvalitativt som kvantitativt hänseende.

- (5) Rådet begärde i sina slutsatser av den 18 december 1995 bland annat att ett nytt ramdirektiv med de grundläggande principerna för en hållbar vattenpolitik i Europeiska unionen skulle utarbetas och uppmanade kommissionen att lägga fram ett förslag i detta syfte.

- (6) Kommissionen antog den 21 februari 1996 ett meddelande till Europaparlamentet och rådet om Europeiska gemenskapens vattenpolitik, i vilket principerna för gemenskapens vattenpolitik fastställdes.

- (7) Kommissionens lade den 9 september 1996 fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett

⁽⁶⁾ EGT C 59, 6.3.1992, s. 2.

⁽⁷⁾ EGT C 49, 28.2.1995, s. 1.

⁽⁸⁾ EGT L 20, 26.1.1980, s. 43. Direktivet ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT L 377, 31.12.1991, s. 48).

- handlingsprogram för integrerat skydd och förvaltning av grundvattenmiljön⁽¹⁾. I sitt förslag pekade kommissionen på behovet av att fastställa förfaranden för reglering av sötvattenuttag och övervakning av sötvattenkvalitet och sötvattenkvantiteten.
- (8) Kommissionen beslutade den 29 maj 1995 om ett meddelande till Europaparlamentet och rådet om försiktigt nyttjande och bevarande av våtmarker, där våtmarkernas viktiga funktion för skyddet av vattenresurserna erkändes.
- (9) Det är nödvändigt att utarbeta en integrerad gemenskapspolitik för vatten.
- (10) Kommissionen anmodades av rådet den 25 juni 1996, av Regionkommittén den 19 september 1996, av Ekonomiska och sociala kommittén den 26 september 1996 och av Europaparlamentet den 23 oktober 1996 att lägga fram ett förslag till rådets direktiv om upprättande av en ram för en europeisk vattenpolitik.
- (11) Gemenskapens miljöpolitik skall, på det sätt som anges i artikel 174 i fördraget, bidra till att uppnå de mål som består i att bevara, skydda och förbättra miljön och i att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala.
- (12) I enlighet med artikel 174 i fördraget skall gemenskapen när den utarbetar sin miljöpolitik beakta tillgängliga vetenskapliga och tekniska data, miljöförhållanden i gemenskapens olika regioner samt den ekonomiska och sociala utvecklingen i gemenskapen som helhet och den balanserade utvecklingen i dess regioner samt de potentiella fördelar och kostnader som är förenade med att åtgärder vidtas eller inte vidtas.
- (13) Olika omständigheter och behov inom gemenskapen kräver särskilda lösningar. Dessa olikheter bör beaktas vid planering och genomförande av åtgärder som syftar till att säkerställa skydd för och en hållbar användning av vatten inom avrinningsområdets ram. Beslut bör fattas så nära de platser där vattnet påverkas eller används som möjligt. Åtgärder som ligger inom medlemsstaternas ansvarsområde bör prioriteras genom utarbetande av åtgärdsprogram som är anpassade till regionala och lokala förhållanden.
- (14) Om detta direktiv skall bli framgångsrikt krävs nära samarbete och samverkan på gemenskapsnivå, medlemsstatsnivå och lokal nivå. Det krävs också information till allmänheten, inbegripet användarna, och att samråd sker med dem samt att de är delaktiga.
- (15) Vattenförsörjningen är en tjänst i allmänhetens intresse enligt kommissionens meddelande "Tjänster i allmänhetens intresse i Europa"⁽²⁾.
- (16) Det är nödvändigt att ytterligare integrera skyddet och den hållbara förvaltningen av vattenresurserna med andra av gemenskapens politikområden, exempelvis energi, transport, jordbruk, fiskeri, regional politik och turism. Detta direktiv bör ligga till grund för en fortsatt dialog och för utvecklingen av strategier för ytterligare integration av olika politikområden. Detta direktiv kan också utgöra ett viktigt bidrag till andra områden där medlemsstaterna samarbetar, till exempel det europeiska projektet för fysisk utveckling (European Spatial Development Perspective).
- (17) En effektiv och sammanhängande vattenpolitik måste beakta sårbarheten hos akvatiska ekosystem som är belägna nära kusten och floddeltan eller i bukter eller hav som är relativt inneslutet, eftersom deras balans starkt påverkas av kvaliteten på det inlandsvatten som flyter in i dem. Skyddet av vattenstatusen inom avrinningsområden kommer att ge ekonomiska fördelar genom att bidra till skyddet av fiskbestånd, inbegripet kustnära fiskbestånd.
- (18) Gemenskapens vattenpolitik kräver en klar och tydlig, effektiv och enhetlig rättslig ram. Gemenskapen bör fastställa gemensamma principer och en allmän ram för åtgärderna. Detta direktiv bör tillhandahålla en sådan ram och samordna och integrera och, på längre sikt, ytterligare utveckla de allmänna principerna och strukturerna för skydd och hållbar användning av vattenresurserna i gemenskapen i enlighet med subsidiaritetsprincipen.
- (19) Detta direktiv syftar till att bevara och förbättra vattenmiljön i gemenskapen. Detta mål avser först och främst kvaliteten hos det berörda vattnet. Kvantitetsreglering är en extra åtgärd för att garantera god vattenkvalitet och därför bör åtgärder med avseende på kvantiteten som främjar målet att säkerställa en god kvalitet också fastställas.

⁽¹⁾ EGT C 355, 25.11.1996, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 281, 26.9.1996, s. 3.

- (20) Den kvantitativa statusen hos en grundvattenförekomst kan påverka den ekologiska kvaliteten hos ytvatten och terrestra ekosystem som är förbundna med den grundvattenförekomsten.
- (21) Gemenskapen och medlemsstaterna är parter i olika internationella avtal som innehåller viktiga skyldigheter när det gäller att skydda marina vatten mot föroreningar, särskilt konventionen om skydd av Östersjöområdet marina miljö, som undertecknades i Helsingfors den 9 april 1992 och godkändes genom rådets beslut 94/157/EG⁽¹⁾, konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten, som undertecknades i Paris den 22 septembebr 1992 och godkändes genom rådets beslut 98/249/EG⁽²⁾ och konventionen om skydd för Medelhavet mot förorening, som undertecknades i Barcelona den 16 februari 1976 och godkändes genom rådets beslut 77/586/EEG⁽³⁾ samt dess protokoll om skydd av Medelhavet mot förorening från landbaserade källor, som undertecknades i Aten den 17 maj 1980 och godkändes genom rådets beslut 83/101/EEG⁽⁴⁾. Detta direktiv bör bidra till att göra det möjligt för gemenskapen och medlemsstaterna att uppfylla dessa skyldigheter.
- (22) Detta direktiv bör bidra till en successiv minskning av utsläppen av farliga ämnen till vatten.
- (23) Gemensamma principer behövs för att samordna medlemsstaternas insatser för att förbättra skyddet av gemenskapens vattenresurser både när det gäller kvantitet och kvalitet, främja en hållbar vattenanvändning, bidra till regleringen av gränsöverskridande vattenproblem, skydda akvatiska ekosystem och sådana terrestra ekosystem och våtmarker som är direkt beroende av dem samt skydda och utveckla de potentiella användningsområdena för gemenskapens vattenresurser.
- (24) God vattenkvalitet kommer att bidra till att säkerställa försörjningen av dricksvatten till befolkningen.
- (25) Gemensamma definitioner av vattenstatusen vad gäller kvalitet och – när detta är motiverat från miljöskyddssynpunkt – kvantitet bör fastställas. Miljömål bör ställas upp för att säkerställa att en god yt- och grundvattenstatus uppnås i hela gemenskapen och att försämring av vattnets status förhindras på gemenskapsnivå.
- (26) Medlemsstaterna bör sträva efter att uppnå åtminstone god vattenstatus genom att fastställa och genomföra nödvändiga åtgärder inom integrerade åtgärdsprogram, med beaktande av befintliga gemenskapskrav. Där en god vattenstatus redan föreligger, bör denna upprätthållas. När det gäller grundvatten bör, utöver kraven avseende god vattenstatus, varje betydande och ihållande ökning av koncentrationen av förorenande ämnen identifieras och motverkas.
- (27) Det slutgiltiga målet med detta direktiv är att uppnå att all förorening av prioriterade farliga ämnen upphör fullständigt och att bidra till att uppnå koncentrationer i den marina miljön som ligger nära bakgrundsnivåer av naturligt förekommande ämnen.
- (28) Yt- och grundvattenresurser är i princip förnybara naturresurser. Uppgiften att säkerställa en god grundvattenstatus kräver åtgärder på ett tidigt stadium och en stabil och långsiktig planering av skyddsåtgärder med tanke på den naturliga tidsåtgången för grundvattnets bildning och förnyelse. I tidsplanerna för åtgärder som syftar till att uppnå en god grundvattenstatus måste denna tidsåtgång beaktas och varje betydande och ihållande ökning av koncentrationen av något förorenande ämne måste motverkas.
- (29) Medlemsstaterna får i sina ansträngningar för att uppnå de mål som ställs upp i detta direktiv och när de fastställer ett åtgärdsprogram för detta ändamål genomföra åtgärdsprogrammet successivt så att kostnaderna för genomförandet sprids ut.
- (30) För att säkerställa ett fullständigt och konsekvent genomförande av detta direktiv bör eventuella förlängningar av tidsplanen göras på grundval av lämpliga, klara och tydliga kriterier och motiveras av medlemsstaterna i deras förvaltningsplaner för avrinningsdistrikten.
- (31) I fall där en vattenförekomst påverkas i sådan utsträckning av mänsklig verksamhet eller där dess naturliga tillstånd är sådant att det kan vara omöjligt eller orimligt dyrt att uppnå en god status, kan mindre stränga miljömål ställas upp på grundval av lämpliga, klara och tydliga kriterier, och alla genomförbara åtgärder bör vidtas för att hindra varje ytterligare försämring av vattenstatusen.

⁽¹⁾ EGT L 73, 16.3.1994, s. 19.

⁽²⁾ EGT L 104, 3.4.1998, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 240, 19.9.1977, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 67, 12.3.1983, s. 1.

(32) Det kan finnas skäl att under vissa förutsättningar göra undantag från kravet att hindra ytterligare försämring

eller att uppnå god status om detta inte är möjligt på grund av oförutsedda eller exceptionella omständigheter, särskilt översvämningar eller torka eller om det är av utomordentligt stor betydelse från allmän synpunkt, nya ändringar i en ytvattenförekomsts fysiska karakteristika eller nivåförändringar hos grundvattenförekomster, under förutsättning att alla genomförbara åtgärder har vidtagits för att lindra de negativa konsekvenserna för vattenförekomstens status.

- (33) Målet att uppnå god vattenstatus bör eftersträvas för varje avrinningsområde så att åtgärder som avser ytvatten och grundvatten som tillhör samma ekologiska, hydrologiska och hydrogeologiska system samordnas.
- (34) Ur miljöskyddssynpunkt behövs det en ökad integrering av de kvalitativa och kvantitativa aspekterna av både yt- och grundvattenresurserna som tar hänsyn till de naturliga vattenflödesförhållandena i den hydrologiska cykeln.
- (35) Inom sådana avrinningsområden där vattenanvändningen kan få gränsöverskridande effekter, bör kraven att nå de miljömål som har uppställts genom detta direktiv, och särskilt alla åtgärdsprogram, samordnas för hela avrinningsdistriktet. När det gäller avrinningsområden som sträcker sig utanför gemenskapens gränser bör medlemsstaterna eftersträva en lämplig samordning med relevanta icke-medlemsstater. Detta direktiv skall bidra till genomförandet av gemenskapens förpliktelser enligt internationella konventioner om skydd av vatten och om vattenförvaltning, i synnerhet Förenta nationernas konvention om skydd för och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar, som godkänts genom rådets beslut nr 95/308/EG⁽¹⁾ och senare överenskommelser om dess tillämpning.
- (36) Det är nödvändigt att analysera avrinningsområdets karakteristika och konsekvenserna av mänsklig verksamhet samt att göra en ekonomisk analys av vattenanvändningen. Utvecklingen av vattenstatusen bör övervakas av medlemsstaterna på en systematisk och jämförbar grund inom hela gemenskapen. Denna information är nödvändig för att skapa en god grund för medlemsstaterna att utarbeta åtgärdsprogram för att uppnå de mål som fastställs enligt detta direktiv.
- (37) Medlemsstaterna bör fastställa vilka vattenresurser som används för uttag av dricksvatten och se till att bestämmelserna i rådets direktiv 80/778/EEG av den 15 juli 1980 om kvaliteten på vatten avsett att användas som dricksvatten⁽²⁾ följs.
- (38) Användning av ekonomiska styrmedel från medlemsstaternas sida kan vara en lämplig del av ett åtgärdsprogram. Principen om kostnadstäckning för vattentjänster inberäknat miljö- och resurskostnader i samband med skada och negativa konsekvenser för vattenmiljön bör beaktas, i synnerhet i enlighet med principen att förorenaren betalar. För detta ändamål krävs en ekonomisk analys av vattentjänsterna som grundar sig på långsiktiga prognoser beträffande tillgång och efterfrågan på vatten i avrinningsdistriktet.
- (39) Det finns ett behov av att förebygga eller minska konsekvenserna av oavsiktliga föroreningar av vatten. Åtgärdsprogrammet bör omfatta åtgärder med detta syfte.
- (40) I fråga om förebyggande och reglering av föroreningar bör gemenskapens vattenpolitik utgå från ett kombinerat tillvägagångssätt och använda reglering av föroreningar vid källan genom att fastställa gränsvärden för utsläpp och miljökvalitetsnormer.
- (41) När det gäller vattenkvantitet bör övergripande principer fastställas för reglering av uttag och uppdämning för att säkerställa en hållbar miljö i de påverkade vattensystemen.
- (42) Gemensamma miljökvalitetsnormer och värden för utsläppsgränser för vissa grupper eller familjer av förorenande ämnen bör i form av minimikrav föreskrivas i gemenskapslagstiftningen. Bestämmelser för antagande av sådana normer på gemenskapsnivå bör antas.
- (43) Föroreningar genom utsläpp eller spill av prioriterade farliga ämnen måste upphöra eller stegvis elimineras. Europaparlamentet och rådet bör efter förslag från kommissionen besluta vilka ämnen som skall prioriteras och vilka särskilda åtgärder som skall vidtas mot vattenföroreningar som orsakas av dessa ämnen. Rådet bör härvid beakta alla betydande källor och fastställa en kostnads-effektiv och rimlig nivå på och kombination av regleringar.
- (44) Vid fastställandet av prioriterade farliga ämnen bör försiktighetsprincipen beaktas, i synnerhet genom användning av fastställda potentiella negativa effekter av produkten och en vetenskaplig bedömning av risken som stöd.

⁽¹⁾ EGT L 186, 5.8.1995, s. 42.

⁽²⁾ EGT L 229, 30.8.1998, s. 11. Direktivet senast ändrat genom direktiv 98/83/EG (EGT L 330, 5.12.1998, s. 32).

- (45) Medlemsstaterna bör meddela föreskrifter för att eliminera förorening av ytvatten genom de prioriterade ämnena och för att progressivt minska förorening genom andra ämnen som annars skulle hindra medlemsstaterna från att uppnå målen för ytvattenförekomsterna.
- (46) För att säkerställa allmänhetens, inbegripet vattenanvändarnas, deltagande i utarbetande och uppdatering av förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt är det nödvändigt att tillhandahålla riktig information om planerade åtgärder och att rapportera om framsteg vid åtgärdernas genomförande för att allmänheten skall kunna delta innan slutliga beslut om nödvändiga åtgärder fattas.
- (47) I syfte att utarbeta lämpliga gemenskapsstrategier för att undanröja hinder för en förbättrad vattenstatus bör detta direktiv tillhandahålla mekanismer för att hantera sådana hinder som inte omfattas av gemenskapens vattenlagstiftning.
- (48) Kommissionen bör årligen lägga fram en uppdaterad plan över initiativ som den avser att föreslå inom vattenområdet.
- (49) Tekniska specifikationer bör fastställas som en del av detta direktiv för att säkerställa ett enhetligt tillvägagångssätt inom gemenskapen. Kriterierna för utvärdering av vattenstatus utgör ett viktigt steg framåt. Anpassning av vissa tekniska aspekter till den tekniska utvecklingen och till standardiseringen av övervaknings-, insamlings- och analysmetoder bör ske med hjälp av ett kommittéförfarande. För att främja en grundläggande förståelse och en konsekvent tillämpning av kriterierna för karakterisering av avrinningsdistrikten och utvärdering av vattenstatusen får kommissionen anta riktlinjer för tillämpningen av dessa kriterier.
- (50) De åtgärder som krävs för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽¹⁾.
- (51) Genomförandet av detta direktiv bör medföra en skyddsnivå för vattenresurser som är åtminstone likvärdig med den som tillhandahålls i vissa tidigare rättsakter, vilka därför bör upphävas när de relevanta bestämmelserna i detta direktiv har genomförts fullt ut.
- (52) Bestämmelserna i detta direktiv övertar den ram för reglering av föroreningar genom farliga ämnen som inrättades genom direktiv 76/464/EEG⁽²⁾. Det direktivet bör därför upphävas när de relevanta bestämmelserna i detta direktiv har genomförts fullt ut.
- (53) Det bör tillses att befintlig miljölagstiftning om skydd av vatten genomförs och verkställs fullt ut. Det är nödvändigt att säkerställa en riktig tillämpning av bestämmelserna om genomförandet av detta direktiv i hela gemenskapen genom lämpliga påföljder enligt medlemsstaternas lagstiftning. Dessa påföljder bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att upprätta en ram för skyddet av inlandsytvatten, vatten i övergångszon, kustvatten och grundvatten, för att

- a) hindra ytterligare försämringar och skydda och förbättra statusen hos akvatiska ekosystem och, såvitt avser deras vattenbehov, även terrestra ekosystem och våtmarker som är direkt beroende av akvatiska ekosystem,
- b) främja en hållbar vattenanvändning baserad på ett långsiktigt skydd av tillgängliga vattenresurser, och
- c) eftersträva ökat skydd och förbättring av vattenmiljön bland annat genom särskilda åtgärder för en gradvis minskning av utsläpp och spill av prioriterade ämnen samt genom att utsläpp och spill av prioriterade farliga ämnen upphör eller stegvis elimineras,
- d) säkerställa en gradvis minskning av förorening av grundvattnet och förhindra ytterligare förorening, och
- e) bidra till att mildra effekterna av översvämning och torka

⁽¹⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EGT L 129, 18.5.1976, s. 23. Direktivet ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT L 377, 31.12.1991, s. 48).

och därigenom bidra till

- tillräcklig tillgång på ytvatten och grundvatten av god kvalitet som behövs för en hållbar, balanserad och rättvis vattenanvändning,
- en betydande minskning av förorening av grundvattnet,
- skydd för territoriella och marina vatten,
- uppfyllande av målen för relevanta internationella överenskommelser, inbegripet sådana som syftar till att förebygga och eliminera förorening av den marina miljön, genom gemenskapsåtgärder enligt artikel 16.3 för att utsläpp och spill av prioriterade farliga ämnen upphör eller gradvis elimineras, med det slutgiltiga målet att uppnå koncentrationer i den marina miljön som ligger nära bakgrundsnivåerna för naturligt förekommande ämnen och nära noll för av människan framställda syntetiska ämnen.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv tillämpas följande definitioner:

- 1) *ytvatten*: inlandsvatten utom grundvatten; vatten i övergångszon och kustvatten utom när det gäller kemisk status då det även skall inbegripa territorialvatten.
- 2) *grundvatten*: allt vatten som finns under markytan i den mättrade zonen och som står i direkt kontakt med marken eller underliggande jordlager.
- 3) *inlandsvatten*: allt stillastående eller strömmande vatten på markytan och allt grundvatten på landsidan av den baslinje från vilken territorialvattnets bredd mäts.
- 4) *flod*: en förekomst av inlandsvatten som till största delen strömmar på markytan men som kan strömma under jorden en del av sitt lopp.
- 5) *sjö*: en förekomst av stillastående inlandsytvatten.
- 6) *vatten i övergångszon*: förekomst av ytvatten i närheten av flodutlopp som delvis är av salthaltig karaktär till följd av närheten till kustvatten men som på ett väsentligt sätt påverkas av sötvattenströmmar.
- 7) *kustvatten*: ytvatten som finns innanför den linje på vilken varje punkt befinner sig på ett avstånd av en sjömil från närmaste punkt på den baslinje från vilken bredden av territorialvattnet mäts och som, när det är lämpligt, sträcker sig till den yttre gränsen för vatten i övergångszon.
- 8) *konstgjord vattenförekomst*: en ytvattenförekomst som skapats genom mänsklig verksamhet.
- 9) *kraftigt modifierad vattenförekomst*: en ytvattenförekomst som till följd av fysiska förändringar genom mänsklig verksamhet på ett väsentligt sätt har ändrat karaktär, enligt vad som anges av medlemsstaten i enlighet med föreskrifterna i bilaga II.
- 10) *ytvattenförekomst*: en avgränsad och betydande ytvattenförekomst som till exempel en sjö, ett magasin, en å, flod eller kanal, ett vatten i övergångszon eller en kustvattensträcka.
- 11) *akvifer*: ett eller flera lager under ytan, av berggrund eller andra geologiska skikt med tillräcklig porositet och genomsläpplighet för att medge antingen en betydande ström av grundvatten eller uttag av betydande mängder grundvatten.
- 12) *grundvattenförekomst*: en avgränsad volym grundvatten i en eller flera akviferer.
- 13) *avrinningsområde*: landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en sekvens av åar, floder och, möjligen, sjöar till havet vid ett enda flodutlopp, eller vid en enda flodmynning eller ett enda delta.
- 14) *delavrinningsområde*: landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en serie åar, floder och, möjligen, sjöar till en viss punkt i ett vattendrag (normalt en sjö eller ett flodtilllopp).
- 15) *avrinningsdistrikt*: land- och havsområde som utgörs av ett eller flera angränsande avrinningsområden tillsammans med deras förbundna grund- och kustvatten, som enligt artikel 3.1 identifieras som huvudenheten för förvaltning av avrinningsområden.
- 16) *behörig myndighet*: en eller flera myndigheter som identifieras enligt artikel 3.2 eller 3.3.
- 17) *ytvattenstatus*: allmän benämning på statusen hos en ytvattenförekomst som bestäms av dess ekologiska status eller dess kemiska status, beroende på vilkendera som är sämst.

- 18) *god ytvattenstatus*: den status som uppnås av en ytvattenförekomst när både dess ekologiska status och dess kemiska status åtminstone är "god".
- 19) *grundvattenstatus*: allmän benämning på statusen hos en grundvattenförekomst, som bestäms av dess kvantitativa status eller dess kemiska status, beroende på villkoren som är sämst.
- 20) *god grundvattenstatus*: den status som uppnås av en grundvattenförekomst när både dess kvantitativa status och dess kemiska status åtminstone är "god".
- 21) *ekologisk status*: ett uttryck för kvaliteten på strukturen och funktionen hos akvatiska ekosystem som är förbundna med ytvatten, klassificerad i enlighet med bilaga V.
- 22) *god ekologisk status*: status hos en ytvattenförekomst, klassificerad i enlighet med bilaga V.
- 23) *god ekologisk potential*: status hos en kraftigt modifierad eller konstgjord vattenförekomst, klassificerad i enlighet med de relevanta bestämmelserna i bilaga V.
- 24) *god kemisk ytvattenstatus*: den kemiska status som krävs för att uppfylla miljömålen för ytvatten enligt artikel 4.1 a, det vill säga den kemiska status som uppnås hos en ytvattenförekomst i vilken koncentrationerna av förorenande ämnen inte överskrider de miljökvalitetsnormer som fastställs i bilaga IX och enligt artikel 16.7 och enligt annan relevant gemenskapslagstiftning, där miljökvalitetsnormer på gemenskapsnivå fastställs.
- 25) *god kemisk grundvattenstatus*: den kemiska status hos en grundvattenförekomst som uppfyller alla krav som definieras i tabell 2.3.2 i bilaga V.
- 26) *kvantitativ status*: ett uttryck för i vilken grad en grundvattenförekomst är påverkad av direkta och indirekta uttag.
- 27) *tillgänglig grundvattenresurs*: det långsiktiga årsgenomsnittet för den totala grundvattenbildningen minus det långsiktiga årliga flöde som krävs för att uppnå de ekologiska kvalitetsmålen för förbundna ytvatten som anges i artikel 4, för att undvika en betydande minskning i den ekologiska statusen hos sådant vatten och för att undvika betydande skada på terrestra ekosystem.
- 28) *god kvantitativ status*: den status som definieras i tabell 2.1.2 i bilaga V.
- 29) *farliga ämnen*: ämnen eller grupper av ämnen som är toxiska, beständiga och har benägenhet för bioackumulering, samt andra ämnen eller grupper av ämnen som ger upphov till motsvarande farhågor.
- 30) *prioriterade ämnen*: ämnen som fastställts enligt artikel 16.2 och som förtecknas i bilaga X. Bland dessa ämnen finns "prioriterade farliga ämnen" med vilket menas ämnen som fastställts i enlighet med artikel 16.3 och 16.6 och för vilka åtgärder måste vidtas i enlighet med artikel 16.1 och 16.8.
- 31) *förorenande ämnen*: varje ämne som kan orsaka förorening, särskilt de som förtecknas i bilaga VIII.
- 32) *direkt utsläpp i grundvattnet*: utsläpp av föroreningar i grundvattnet utan att de filtreras genom markytan eller underliggande jordlager.
- 33) *förorening*: direkt eller indirekt tillförsel genom mänsklig verksamhet av ämnen eller värme till luft, vatten eller mark, som kan skada människors hälsa eller kvaliteten på akvatiska ekosystem eller på terrestra ekosystem som är direkt beroende av akvatiska ekosystem, som medför skada på materiell egendom eller försämrar eller hindrar möjligheterna att utnyttja de fördelar naturen erbjuder eller annan legitim användning av miljön.
- 34) *miljömål*: de mål som fastställs i artikel 4.
- 35) *miljökvalitetsnormer*: koncentrationen av ett visst förorenande ämne eller en viss grupp av förorenande ämnen i vatten, sediment eller biota, som, för att skydda människors hälsa och miljön, inte bör överskridas.
- 36) *kombinerat tillvägagångssätt*: reglering av utsläpp till ytvattnet i enlighet med det tillvägagångssätt som anges i artikel 10.
- 37) *dricksvatten*: samma betydelse som i direktiv 80/778/EEG, ändrat genom direktiv 98/83/EG.
- 38) *vattentjänster*: alla tjänster som tillhandahåller hushåll, myndigheter eller någon slags ekonomisk verksamhet
- a) uttag, uppdämning, lagring, rening och distribution av ytvatten eller grundvatten,

- b) insamling och rening av avloppsvatten som senare släpps ut till ytvatten.
- 39) *vattenanvändning*: vattentjänster samt all annan verksamhet som enligt artikel 5 och bilaga II anges ha en väsentlig effekt på vattenstatusen.

Detta begrepp gäller för artikel 1 och för den ekonomiska analys som utförs enligt artikel 5 och bilaga III.b.

- 40) *gränsvärden för utsläpp*: massa, uttryckt i vissa specifika parametrar, i koncentration och/eller i utsläppsnivå, som inte får överskridas under en eller flera tidsperioder. Gränsvärdena för utsläpp får också bestämmas för vissa grupper, familjer eller kategorier av ämnen, i synnerhet för dem som anges i artikel 16.

Gränsvärdena för utsläpp när det gäller ämnen skall normalt gälla vid den punkt där utsläppen lämnar anläggningen, utan hänsyn till utspädning när de bestäms. När det gäller indirekta utsläpp till vatten får hänsyn tas till effekten av en reningsanläggning för avloppsvatten när de berörda anläggningarnas gränsvärden för utsläpp bestäms förutsatt att en likvärdig nivå garanteras för skydd av miljön som helhet och att detta inte leder till högre nivåer av förorening i miljön.

- 41) *utsläppsreglering*: reglering som kräver särskilda gränser för utsläppen, t.ex. ett gränsvärde för utsläpp, eller på annat sätt anger gränser eller villkor för effekter, art eller andra karakteristika hos ett utsläpp eller driftförhållanden som påverkar utsläpp. Användning av uttrycket "utsläppsreglering" i detta direktiv får, såvitt avser bestämmelserna i något annat direktiv, inte förstås som en omtolkning av de bestämmelserna i något avseende.

Artikel 3

Samordning av administrativa arrangemang inom avrinningsdistrikt

1. Medlemsstaterna skall identifiera de enskilda avrinningsområden som ligger inom deras nationella territorium och skall för detta direktivs ändamål hänföra dem till enskilda avrinningsdistrikt. Mindre avrinningsområden kan kombineras med större avrinningsområden eller förenas med angränsande mindre områden för att bilda enskilda avrinningsdistrikt där detta är lämpligt. I de fall grundvatten inte helt följer ett visst avrinningsområde, skall de identifieras och hänföras till det närmaste eller det lämpligaste avrinningsdistriktet. Kustvatten skall identifieras och hänföras till det/de närmaste eller lämpligaste avrinningsdistriktet/-distrikten.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa lämpliga administrativa arrangemang – vilket innefattar att de skall identifiera lämplig behörig myndighet – för tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv inom varje avrinningsdistrikt som ligger på deras territorium.

3. Medlemsstaterna skall se till att ett avrinningsområde som täcker mer än en medlemsstats territorium hänförs till ett internationellt avrinningsdistrikt. Om de berörda medlemsstaterna begär det, skall kommissionen vidta åtgärder för att det skall bli lättare att hänföra avrinningsområden till sådana internationella avrinningsdistrikt.

Varje medlemsstat skall säkerställa lämpliga administrativa arrangemang – vilket innefattar att de skall identifiera lämplig behörig myndighet – för tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv inom den del av varje internationellt avrinningsdistrikt som ligger på dess territorium.

4. Medlemsstaterna skall se till att detta direktivs krav för att uppnå miljömålen enligt artikel 4, och i synnerhet alla åtgärdsprogram, samordnas för hela avrinningsdistriktet. När det gäller internationella avrinningsdistrikt skall de berörda medlemsstaterna tillsammans sköta denna samordning och får för detta ändamål använda befintliga strukturer som internationella avtal givit upphov till. Om de berörda medlemsstaterna begär det, skall kommissionen vidta åtgärder för att det skall bli lättare att upprätta åtgärdsprogrammen.

5. I de fall ett avrinningsdistrikt sträcker sig utanför gemenskapens territorium skall den berörda medlemsstaten eller de berörda medlemsstaterna sträva efter att på lämpligt sätt åstadkomma samordning med relevanta icke-medlemsstater för att uppnå direktivets mål i hela avrinningsdistriktet. Medlemsstaterna skall se till att bestämmelserna i detta direktiv tillämpas på deras territorier.

6. Medlemsstaterna får utse ett befintligt nationellt eller internationellt organ till behörig myndighet för detta direktivs ändamål.

7. Medlemsstaterna skall utse den behöriga myndigheten senast vid den tidpunkt som anges i artikel 24.

8. Senast sex månader efter den tidpunkt som anges i artikel 24 skall medlemsstaterna till kommissionen överlämna en förteckning över sina behöriga myndigheter och de behöriga myndigheterna för alla de internationella organ de deltar i. För varje behörig myndighet skall den information som anges i bilaga I överlämnas.

9. Medlemsstaterna skall informera kommissionen om alla förändringar av den information som har överlämnats enligt punkt 8, inom tre månader efter det att förändringen har blivit gällande.

Artikel 4

Miljömål

1. Vid genomförande av de åtgärdsprogram som anges i förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt skall medlemsstaterna

a) när det gäller ytvatten

- i) genomföra alla åtgärder som är nödvändiga för att förebygga en försämring av statusen i alla ytvattenförekomster, om inte annat följer av tillämpningen av punkterna 6 och 7 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8,
- ii) skydda, förbättra och återställa alla ytvattenförekomster om inte annat följer av tillämpningen av punkt iii när det gäller konstgjorda och kraftigt modifierade vattenförekomster i syfte att uppnå en god ytvattenstatus senast 15 år efter detta direktivs ikraftträdande i enlighet med bestämmelserna i bilaga V, om inte annat följer av tillämpningen av de förlängningar som beslutats i enlighet med punkt 4 och av tillämpningen av punkterna 5, 6 och 7 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8,
- iii) skydda och förbättra alla konstgjorda och kraftigt modifierade vattenförekomster i syfte att uppnå en god ekologisk potential och en god kemisk ytvattenstatus senast 15 år efter detta direktivs ikraftträdande i enlighet med bestämmelserna i bilaga V, om inte annat följer av tillämpningen av de förlängningar som beslutats i enlighet med punkt 4 och av tillämpningen av punkterna 5, 6 och 7 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8,
- iv) genomföra nödvändiga åtgärder i enlighet med artikel 16.1 och 16.8, i syfte att gradvis minska förorening från prioriterade ämnen och för att utsläpp och spill av prioriterade farliga ämnen skall upphöra eller stegvis elimineras,

utan att det påverkar de relevanta internationella avtal som avses i artikel 1 för de berörda parterna,

b) när det gäller grundvatten

- i) genomföra de åtgärder som är nödvändiga för att förebygga eller begränsa att föroreningar kommer ut i grundvattnet samt att förebygga en försämring av statusen i alla grundvattenförekomster, om inte annat följer av tillämpningen av punkterna 6 och 7 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8 i denna artikel och om inte annat följer av tillämpningen av artikel 11.3 j,

- ii) skydda, förbättra och återställa alla grundvattenförekomster, säkerställa en balans mellan uttag och grundvattenbildning i syfte att uppnå en god grundvattenstatus senast 15 år efter detta direktivs ikraftträdande, i enlighet med bestämmelserna i bilaga V, om inte annat följer av tillämpningen av de förlängningar som beslutats i enlighet med punkt 4, och av tillämpningen av punkterna 5, 6 och 7 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8 i denna artikel och om inte annat följer av tillämpningen av artikel 11.3 j,

- iii) genomföra de åtgärder som är nödvändiga för att motverka varje eventuell betydande tendens till ökning av koncentrationen av alla föroreningar som orsakas av mänsklig verksamhet för att gradvis minska föroreningen av grundvattnet,

Åtgärder för att motverka sådana tendenser skall genomföras i enlighet med artikel 17.2, 17.4 och 17.5 varvid hänsyn skall tas till tillämpliga standarder i den relevanta gemenskapslagstiftningen, om inte annat följer av tillämpningen av punkterna 6 och 7 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8,

c) när det gäller skyddade områden

Åstadkomma överensstämmelse med alla normer och mål senast 15 år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande, om inte annat anges i den gemenskapslagstiftning enligt vilken de enskilda skyddade områdena har fastställts.

2. Om fler än ett av målen enligt punkt 1 avser en viss vattenförekomst, skall det strängaste målet gälla.

3. Medlemsstaterna får definiera en ytvattenförekomst som konstgjord eller kraftigt modifierad när

- a) de förändringar i förekomstens hydromorfologiska egenskaper som vore nödvändiga för att uppnå en god ekologisk status skulle få en betydande negativ inverkan på

- i) miljön i stort,

- ii) sjöfart, inklusive hamnanläggningar, eller rekreation,

- iii) verksamheter för vilka vatten lagras, t.ex. dricksvattenförsörjning, kraftproduktion eller bevattning,

- iv) vattenreglering, skydd mot översvämning, markdränering, eller

- v) andra, lika viktiga, hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter,

- b) de nyttiga mål som skall uppnås genom de konstgjorda eller förändrade egenskaperna hos vattenförekomsten på grund av teknisk genomförbarhet eller oproportionerligt höga kostnader inte rimligen kan uppnås på något annat sätt som utgör ett bättre alternativ för miljön.

En sådan definition samt skälen för den skall särskilt omnämnas i de förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt som krävs enligt artikel 13 samt ses över vart sjätte år.

4 De tidsfrister som fastställs enligt punkt 1 kan förlängas i syfte att stegvis nå målen för vattenförekomster, under förutsättning att ingen ytterligare försämring av en påverkad vattenförekomsts status äger rum, när samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Medlemsstaterna konstaterar att alla nödvändiga förbättringar av statusen hos vattenförekomsterna inte rimligen kan åstadkommas inom de tidsramar som fastställs i den punkten av åtminstone ett av följande skäl:
- i) Omfattningen av de erforderliga förbättringarna kan av tekniska skäl endast åstadkommas stegvis på ett sätt som spränger tidsramarna.
- ii) Att slutföra förbättringarna inom tidsramarna skulle bli oproportionerligt kostsamt.
- iii) Naturliga förhållanden omöjliggör tillräckligt snabb förbättring av vattenförekomstens status.
- b) Förlängningen av tidsfristen, och skälen till detta, anges särskilt och förklaras i den förvaltningsplan för avrinningsdistriktet som krävs enligt artikel 13.
- c) Förlängningarna är begränsade till högst två ytterligare uppdateringar av förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet utom i fall där de naturliga förhållandena är sådana att målen inte kan nås inom denna period.
- d) En sammanfattning av de åtgärder som krävs enligt artikel 11 och som anses nödvändiga för att progressivt höja vattenförekomsternas status till den nivå som krävs inom den förlängda tidsfristen, anledningarna till varje betydande försening med genomförandet av dessa åtgärder och den förväntade tidtabellen för deras genomförande återges i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet. En översyn av genomförandet av dessa åtgärder och en sammanfattning

av eventuella tilläggsåtgärder skall tas med i uppdaterade versioner av förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.

5. Medlemsstaterna får inrikta sig på att uppnå mindre stränga miljömål än de som krävs enligt punkt 1 för särskilda vattenförekomster när dessa är så påverkade av mänsklig verksamhet, i enlighet med artikel 5.1, eller när deras naturliga tillstånd är sådant att uppnåendet av dessa mål skulle vara omöjligt eller oproportionerligt dyrt och om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) De miljömässiga och samhällsekonomiska behov som sådan mänsklig verksamhet fyller kan inte tillgodoses på något annat sätt som skulle vara ett bättre alternativ för miljön utan att medföra oproportionerliga kostnader.
- b) Medlemsstaterna ser till
- att bästa möjliga ekologiska och kemiska status uppnås för ytvatten med beaktande av de inverknings som inte rimligtvis hade kunnat undvikas på grund av den mänskliga verksamhetens eller föreningens karaktär,
 - att grundvattnets status som gott vatten förändras så lite som möjligt med beaktande av de inverknings som inte rimligtvis hade kunnat undvikas på grund av den mänskliga verksamhetens eller föreningens karaktär.
- c) Ingen fortsatt försämring av den påverkade vattenförekomstens status inträffar.
- d) Uppställandet av mindre stränga miljömål, och skälen till detta, anges särskilt i den förvaltningsplan för avrinningsdistriktet som krävs enligt artikel 13 och dessa mål ses över vart sjätte år.

6. Tillfällig försämring av vattenförekomsternas status utgör ingen överträdelse av detta direktivs krav om försämringen är ett resultat av omständigheter som orsakas av naturliga skäl eller force majeure och som är exceptionella eller som inte rimligtvis hade kunnat förutses, särskilt extrem översvämning och utdragen torka, eller som är ett resultat av omständigheter till följd av olyckor som inte rimligtvis kunnat förutses, när samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Alla genomförbara åtgärder vidtas för att förebygga ytterligare statusförsämring och för att inte äventyra uppnåendet av detta direktivs mål i andra vattenförekomster som inte påverkas av dessa omständigheter.

- b) Förutsättningarna för att sådana omständigheter som är exceptionella eller som rimligtvis inte hade kunnat förutses skall kunna förklaras föreligga, inbegripet antagande av lämpliga indikatorer, anges i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.
- c) De åtgärder som skall vidtas under sådana exceptionella omständigheter finns upptagna i åtgärdsprogrammet och kommer inte att äventyra återställandet av vattenförekomstens kvalitet när dessa omständigheter inte längre föreligger.
- d) Effekterna av omständigheter som är exceptionella eller som rimligtvis inte hade kunnat förutses ses över årligen och, med förbehåll för de skäl som anges i punkt 4 a, alla genomförbara åtgärder vidtas i syfte att återställa vattenförekomsten till dess status före effekterna av dessa omständigheter så snart detta rimligen kan genomföras.
- e) En sammanfattning av effekterna av omständigheterna och av de åtgärder som vidtas eller skall vidtas i enlighet med punkterna a och d skall tas med i nästa uppdaterade version av förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.
- c) Skälen för dessa modifieringar eller förändringar är ett allmänintresse av större vikt, och/eller fördelarna för miljön och samhället med att uppnå målen enligt punkt 1 uppväger inte fördelarna med de nya modifieringarna eller förändringarna för människors hälsa, för vidmakthållandet av människors säkerhet eller för en hållbar utveckling.
- d) De nyttiga mål som dessa modifieringar eller förändringar av vattenförekomsten skall medföra kan, av tekniska skäl eller på grund av orimliga kostnader, inte uppnås på något annat sätt som skulle vara ett betydligt bättre alternativ för miljön.
8. Vid tillämpning av punkterna 3, 4, 5, 6 och 7 skall en medlemsstat se till att tillämpningen inte permanent hindrar eller äventyrar uppnåendet av detta direktivs mål i andra vattenförekomster inom samma avrinningsdistrikt och att den är förenlig med genomförandet av gemenskapens övriga miljölagstiftning.
9. Åtgärder måste vidtas för att se till att tillämpningen av de nya bestämmelserna, däribland tillämpningen av punkterna 3, 4, 5, 6 och 7, säkerställer åtminstone samma skyddsnivå som den befintliga gemenskapslagstiftningen.

7. Medlemsstaterna gör sig inte skyldiga till överträdelse av detta direktiv i följande fall:

- om god grundvattenstatus, god ekologisk status eller, i förekommande fall, god ekologisk potential inte uppnås eller försämring av statusen hos en yt- eller grundvattenförekomst inte förebyggs, och detta är en följd av nya modifieringar i en ytvattenförekomstens fysiska karakteristika eller förändringar i nivån hos grundvattenförekomster, eller
- om en försämring från hög status till god status hos en ytvattenförekomst inte förebyggs och detta är en följd av nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter,

och om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Alla genomförbara åtgärder vidtas för att mildra de negativa konsekvenserna för vattenförekomstens status.
- b) Skälen för ändringarna anges särskilt och förklaras i den förvaltningsplan för avrinningsdistriktet som krävs enligt artikel 13 och målen ses över vart sjätte år.

Artikel 5

Avrinningsdistriktets karakteristika, översyn av miljökonsekvenserna av mänsklig verksamhet och ekonomisk analys av vattenanvändning

1. Varje medlemsstat skall se till att det för varje avrinningsdistrikt eller för den del av ett avrinningsdistrikt som ligger på dess territorium, utförs

- en analys av dess karakteristika,
- en översyn av konsekvenserna av mänsklig verksamhet för ytvattnets och grundvattnets status, och
- en ekonomisk analys av vattenanvändningen

enligt de tekniska specifikationerna i bilagorna II och III, och att dessa är avslutade senast fyra år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande.

2. De analyser och översyner som anges i punkt 1 skall ses över och om nödvändigt uppdateras senast 13 år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och vart sjätte år därefter.

*Artikel 6***Register över skyddade områden**

1. Medlemsstaterna skall se till att det upprättas ett eller flera register över alla områden inom varje avrinningsdistrikt som har förklarats kräva särskilt skydd enligt viss gemenskapslagstiftning för skyddet av deras yt- och grundvatten eller för bevarandet av livsmiljöer och arter som är direkt beroende av vatten. De skall se till att registren färdigställs senast fyra år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande.
2. Registret eller registren skall omfatta alla vattenförekomster som identifierats enligt artikel 7.1 och alla skyddade områden som omfattas av bilaga IV.
3. För varje avrinningsdistrikt skall registret eller registren över skyddade områden ses över regelbundet och hållas uppdaterade.

*Artikel 7***Vatten som används för uttag av dricksvatten**

1. Medlemsstaterna skall för varje avrinningsdistrikt identifiera
 - alla vattenförekomster som används för uttag av vatten som är avsett att användas som dricksvatten och som ger mer än 10 m³ per dag i genomsnitt eller betjänar mer än femtio personer, och
 - de vattenförekomster som är avsedda för sådan framtida användning.

Medlemsstaterna skall i enlighet med bilaga V övervaka sådana vattenförekomster som enligt bilaga V ger mer än 100 m³ per dag i genomsnitt.

2. I fråga om de vattenförekomster som identifieras enligt punkt 1, skall medlemsstaterna se till att uppfylla målen i artikel 4 i enlighet med detta direktivs krav för ytvattenförekomster, inklusive de kvalitetsnormer som fastställs på gemenskapsnivå enligt artikel 16 och dessutom se till att det resulterande vattnet enligt det vattenreningsystem som används och i enlighet med gemenskapslagstiftningen uppfyller kraven i direktiv 80/778/EEG, ändrat genom direktiv 98/83/EG.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa erforderligt skydd för de identifierade vattenförekomsterna i syfte att undvika försämring

av deras kvalitet för att minska den nivå av vattenrening som krävs för framställning av dricksvatten. Medlemsstaterna får upprätta säkerhetszoner för dessa vattenförekomster.

*Artikel 8***Övervakning av ytvattenstatus, grundvattenstatus och skyddade områden**

1. Medlemsstaterna skall se till att det upprättas program för övervakning av vattenstatusen för att upprätta en sammanhållen och heltäckande översikt över vattenstatusen inom varje avrinningsdistrikt enligt följande:
 - För ytvatten skall dessa program omfatta
 - i) volym och nivå eller flödes hastighet i den mån det är relevant för den ekologiska och kemiska statusen och den ekologiska potentialen, och
 - ii) den ekologiska och kemiska statusen och den ekologiska potentialen.
 - För grundvatten skall dessa program omfatta övervakning av kemisk och kvantitativ status.
 - För skyddade områden skall de ovannämnda programmen kompletteras med specifikationerna i den gemenskapslagstiftning enligt vilken de enskilda skyddade områdena upprättades.
2. Dessa program skall vara operationella senast sex år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande, om inte annat anges i den berörda lagstiftningen. Övervakningen skall stämma överens med kraven i bilaga V.
3. Tekniska specifikationer och standardmetoder för analys och övervakning av vattenstatusen skall fastställas enligt förfarandet i artikel 21.

*Artikel 9***Täckning av kostnaderna för vattentjänster**

1. Medlemsstaterna skall beakta principen om kostnadstäckning för vattentjänster inberäknat miljö- och resurskostnader, med beaktande av den ekonomiska analys som utförs enligt bilaga III och i enlighet framförallt med principen att förorenaren betalar.

Medlemsstaterna skall senast 2010 se till att:

— prispolitiken för vatten ger vattenförbrukarna tillräckliga incitament till effektiv användning av vattenresurserna och att den därigenom bidrar till miljömålen i detta direktiv,

— de olika vattenanvändningsverksamheterna, uppdelade på åtminstone industri, hushåll och jordbruk adekvat bidrar till kostnadstäckningen för vattentjänster, med utgångspunkt i den ekonomiska analys som utförts enligt bilaga III och med beaktande av principen om att förorenaren betalar.

Medlemsstaterna kan härvid beakta kostnadstäckningens sociala, miljömässiga och ekonomiska effekter liksom geografiska och klimatiska förhållanden i den eller de regioner som påverkas.

2. Medlemsstaterna skall i förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikten rapportera om de planerade praktiska åtgärder för att genomföra punkt 1, vilka kommer att bidra till att miljömålen i detta direktiv uppnås samt om de olika vattenanvändningsverksamheternas bidrag till en kostnadstäckning för vattentjänster.

3. Inget i denna artikel hindrar finansiering av särskilda förebyggande eller avhjälpande åtgärder för att nå detta direktivs mål.

4. Medlemsstaterna skall inte anses ha överträtt detta direktiv om de i enlighet med fastslagen praxis beslutar att inte tillämpa bestämmelserna i punkt 1 andra stycket och i samma syfte de relevanta bestämmelserna i punkt 2 för en viss vattenanvändningsverksamhet, såvida detta inte äventyrar syftena och möjligheten att uppnå målen för detta direktiv. Medlemsstaterna skall rapportera skälen till varför de inte fullt ut tillämpar punkt 1 andra stycket i förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikten

Artikel 10

Kombinerat tillvägagångssätt för punktkällor och diffusa källor

1. Medlemsstaterna skall se till att alla utsläpp som avses i punkt 2 till ytvatten regleras i enlighet med det kombinerade tillvägagångssätt som framgår av denna artikel.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa upprättande och/eller genomförande av

a) utsläppsregleringar som grundas på bästa tillgängliga teknik eller

b) relevanta gränsvärden för utsläpp eller,

c) i fall av diffusa konsekvenser, regleringarna inklusive, när det är lämpligt, bästa miljöpraxis,

enligt

— rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar⁽¹⁾,

— rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten för tätbebyggelse⁽²⁾,

— rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket⁽³⁾,

— de direktiv som har antagits i enlighet med artikel 16 i detta direktiv,

— de direktiv som förtecknas i bilaga IX,

— all annan relevant gemenskapslagstiftning

senast tolv år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande, om inte annat anges i den berörda lagstiftningen.

3. Om ett kvalitetsmål eller en kvalitetsnorm, oavsett om det/den har upprättats i enlighet med detta direktiv, i enlighet med de direktiv som förtecknas i bilaga IX eller i enlighet med någon annan gemenskapslagstiftning, uppställer strängare villkor än de som skulle bli resultatet vid tillämpning av punkt 2, skall strängare utsläppsregleringar fastställas.

Artikel 11

Åtgärdsprogram

1. Varje medlemsstat skall för varje avrinningsdistrikt eller för den del av ett internationellt avrinningsdistrikt som ligger på dess territorium se till att ett åtgärdsprogram upprättas och därvid beakta resultaten av de analyser som krävs enligt artikel 5 för att uppnå de mål som fastställs enligt artikel 4. Sådana åtgärdsprogram kan hänvisa till åtgärder till följd av lagstiftning som antagits på nationell nivå och som omfattar hela

⁽¹⁾ EGT L 257, 10.10.1996, s. 26.

⁽²⁾ EGT L 135, 30.5.1991, s. 40. Direktivet senast ändrat genom kommissionens direktiv 98/15/EG (EGT L 67, 7.3.1998, s. 29).

⁽³⁾ EGT L 375, 31.12.1991, s. 1.

medlemsstatens territorium. När det är lämpligt kan en medlemsstat besluta om åtgärder för alla avrinningsdistrikt och/eller de delar av internationella avrinningsdistrikt som ligger på dess territorium.

2. Varje åtgärdsprogram skall inbegripa de "grundläggande" åtgärder som anges i punkt 3, samt vid behov "kompletterande" åtgärder.

3. Med "grundläggande" åtgärder avses de minimikrav som skall uppfyllas och de skall bestå av följande:

- a) De åtgärder som krävs för att genomföra gemenskapslagstiftningen för skydd av vatten, inklusive de åtgärder som krävs enligt den lagstiftning som anges i artikel 10 och i bilaga VI, del A.
- b) Åtgärder som anses lämpliga för de syften som anges i artikel 9.
- c) Åtgärder för att främja en effektiv och hållbar vattenanvändning för att undvika att uppnåendet av de mål som anges i artikel 4 äventyras.
- d) Åtgärder för att uppfylla kraven i artikel 7, däribland åtgärder för att skydda vattenkvaliteten för att minska den nivå av vattenrening som krävs för framställning av dricksvatten.
- e) Reglering av uttag av sött ytvatten och grundvatten, samt uppdämning av sött ytvatten, inklusive ett eller flera register över vattenuttag och ett krav på förhandsprövning för uttag och uppdämning. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras. Medlemsstaterna kan från dessa regleringar undanta uttag och uppdämning som inte har några betydande konsekvenser för vattnets status.
- f) Regleringar, inklusive ett krav på förhandsprövning för konstgjord påfyllning eller förstärkning av grundvattenförekomster. Vattnet som används kan hämtas från vilket ytvatten eller grundvatten som helst, förutsatt att användningen av källan inte äventyrar uppnåendet av de miljömål som fastställts för källan eller den påfyllda eller förstärkta grundvattenförekomsten. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.
- g) När det gäller utsläpp från punktkällor som kan ge upphov till föroreningar, ett krav på förhandsreglering, till exempel ett förbud mot att förorenande ämnen släpps ut i vattnet, eller ett krav på förhandsprövning eller registrering som baseras på allmänna bindande regler, där utsläppsregle-

ringar för de berörda förorenande ämnena fastställs, inbegripet regleringar i enlighet med artikel 10 och 16. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.

- h) När det gäller diffusa källor som kan ge upphov till föroreningar, åtgärder för att hindra eller reglera utsläpp av förorenande ämnen. Regleringarna kan vara i form av ett krav på förhandsreglering, till exempel ett förbud mot att förorenande ämnen släpps ut i vattnet, eller ett krav på förhandsprövning eller registrering på grundval av allmänna bindande regler där ett sådant krav inte annars föreskrivs i gemenskapslagstiftningen. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.
- i) När det gäller alla andra betydande negativa konsekvenser för den vattenstatus som identifieras enligt artikel 5 och bilaga II, särskilt åtgärder för att se till att vattenförekomsternas hydromorfologiska förhållanden är förenliga med uppnåendet av den ekologiska status som krävs eller god ekologisk potential för vattenförekomster som betecknas som konstgjorda eller kraftigt modifierade. Regleringar för detta ändamål kan vara i form av ett krav på förhandsprövning eller registrering på grundval av allmänna bindande regler där ett sådant krav inte annars föreskrivs i gemenskapslagstiftningen. Dessa regleringar skall regelbundet ses över och, när så är nödvändigt, uppdateras.
- j) Ett förbud mot direkta utsläpp av förorenande ämnen till grundvatten om inte annat följer av följande bestämmelser:

Medlemsstaterna får tillåta återföring till samma akvifer av vatten som använts för geotermiska ändamål.

De får också, med angivande av villkoren härför, tillåta

- injektering av vatten som innehåller ämnen som är ett resultat av utforskning och utvinning av kolväten eller av gruvverksamhet och injektering av vatten av tekniska skäl i geologiska formationer ur vilka kolväten eller andra ämnen har utvunnits eller i geologiska formationer som av naturliga skäl är permanent olämpliga för andra ändamål. Dessa injekteringar får inte innehålla andra ämnen än sådana ämnen som är ett resultat av ovannämnda verksamheter,
- återföring av grundvatten som pumpats upp ur gruvor och stenbrott eller i samband med uppförande eller underhåll av konstruktionsarbeten,

- injektering av naturgas och gasol (LPG) för lagringsändamål i geologiska formationer som av naturliga skäl är permanent olämpliga för andra ändamål,
 - injektering av naturgas eller gasol (LPG) för lagringsändamål i andra geologiska formationer där en tryggad gasförsörjning är av utomordentligt stor betydelse, och där injekteringen är sådan att alla nuvarande eller framtida risker för en försämring av kvaliteten på mottagande grundvatten hindras,
 - konstruktions- och byggnadsarbeten och liknande verksamheter på eller i marken som kommer i kontakt med grundvatten. För dessa ändamål får medlemsstaterna bestämma att sådana verksamheter skall behandlas som tillåtna under förutsättning att de utförs i enlighet med allmänna bindande regler som medlemsstaterna har utarbetat med avseende på sådana verksamheter,
 - utsläpp av små mängder av ämnen för vetenskapliga ändamål, för karakterisering, skydd eller förbättring av grundvattenförekomster, dock högst den mängd som är absolut nödvändig för dessa ändamål,
- förutsatt att dessa utsläpp inte äventyrar uppnåendet av de miljömål som fastställts för den grundvattenförekomsten.
- k) I enlighet med åtgärder som vidtas enligt artikel 16, åtgärder för att eliminera förorening av ytvatten genom de ämnen som specificeras i den lista över prioriterade ämnen som beslutas enligt artikel 16.2 och för att progressivt minska förorening genom andra ämnen som annars skulle kunna hindra medlemsstaterna från att uppnå de mål för ytvattenförekomster som anges i artikel 4.
- l) Alla åtgärder som krävs för att hindra betydande spill av förorenande ämnen från tekniska installationer, och för att hindra och/eller minska konsekvenserna av oavsiktliga föroreningseffekter exempelvis på grund av översvämning, bl.a. genom system för att upptäcka eller varna för sådana händelser, inklusive i händelse av olyckor som inte rimligtvis kunnat förutses, alla lämpliga åtgärder för att minska risken för akvatiska ekosystem.

4. Med "kompletterande" åtgärder avses åtgärder som utformas och genomförs utöver de grundläggande åtgärderna för att nå mål som ställs upp enligt artikel 4. Bilaga VI del B innehåller en icke-uttömmande förteckning över sådana åtgärder.

Medlemsstaterna får också besluta om ytterligare kompletterande åtgärder som syftar till ytterligare skydd eller förbättringar av vatten som omfattas av detta direktiv, inbegripet genomförande av sådana relevanta internationella avtal som avses i artikel 1.

5. När övervakningsdata eller andra data indikerar att det är osannolikt att de mål för vattenförekomsten som ställs upp enligt artikel 4 kommer att nås, skall medlemsstaten se till att

- orsakerna till det eventuella misslyckandet undersöks,
- relevanta tillstånd och godkännanden granskas och ses över vid behov,
- övervakningsprogrammen ses över och ändras vid behov, och
- ytterligare åtgärder som kan vara nödvändiga för att nå dessa mål beslutas, bland annat, då så är lämpligt, fastställande av strängare miljökvalitetsnormer i enlighet med förfarandena i bilaga V.

När dessa orsaker är ett resultat av omständigheter som orsakats av naturliga skäl eller force majeure och som är exceptionella eller inte rimligtvis kunnat förutses, särskilt extrem översvämning och utdragen torka, kan medlemsstaten bestämma att ytterligare åtgärder inte är genomförbara, om inte annat föreskrivs i artikel 4.5.

6. Vid genomförandet av åtgärder enligt punkt 3 skall medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att föroreningen av marina vatten inte skall öka. Utan hinder av befintlig lagstiftning får tillämpningen av åtgärder som vidtas enligt punkt 3 inte på några villkor, varken direkt eller indirekt, leda till ökad förorening av ytvatten. Detta krav skall inte gälla om det skulle leda till ökad förorening av miljön som helhet.

7. Åtgärdsprogrammen skall inrättas senast nio år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och alla åtgärder skall vara operationella senast tolv år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande.

8. Åtgärdsprogrammen skall ses över, och om nödvändigt uppdateras, senast 15 år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och vart sjätte år därefter. Alla nya eller reviderade åtgärder som fastställs enligt ett uppdaterat program skall vara operationella inom tre år efter deras fastställande.

*Artikel 12***Frågor som inte kan hanteras på medlemsstatsnivå**

1. Om en medlemsstat identifierar en fråga som har konsekvenser för förvaltningen av dess vatten, men som inte kan lösas av medlemsstaten själv, får medlemsstaten underrätta kommissionen och varje annan berörd medlemsstat om frågan och lämna rekommendationer om hur frågan kan lösas.

2. Kommissionen skall svara på alla rapporter eller rekommendationer från medlemsstaterna inom en sexmånadersperiod.

*Artikel 13***Förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt**

1. Medlemsstaterna skall se till att det för alla avrinningsdistrikt som i sin helhet finns på dess territorium utarbetas förvaltningsplaner för avrinningsdistriktet.

2. Om ett internationellt avrinningsdistrikt i sin helhet ligger inom gemenskapen, skall medlemsstaterna säkerställa samordning i syfte att utarbeta en enda internationell förvaltningsplan för avrinningsdistriktet. Om en sådan internationell förvaltningsplan inte utarbetas, skall medlemsstaterna utarbeta förvaltningsplaner som omfattar åtminstone de delar av det internationella avrinningsdistriktet som befinner sig på deras territorium för att uppnå målen i detta direktiv.

3. Om ett internationellt avrinningsdistrikt sträcker sig utanför gemenskapens gränser, skall medlemsstaterna eftersträva att utarbeta en enda förvaltningsplan för avrinningsdistriktet, och om detta inte är möjligt skall planen åtminstone omfatta den del av det internationella avrinningsdistriktet som ligger på den berörda medlemsstatens territorium.

4. Förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt skall innehålla den information som anges i bilaga VII.

5. Förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt kan kompletteras med mer detaljerade program och förvaltningsplaner för delavrinningsområde, sektor, fråga eller vattentyp som beaktar särskilda aspekter på vattenförvaltningen. Genomförande av dessa åtgärder skall inte frita medlemsstaterna från någon av deras skyldigheter enligt återstoden av detta direktiv.

6. Förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt skall offentliggöras senast nio år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande.

7. Förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt skall ses över och uppdateras senast 15 år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och vart sjätte år därefter.

*Artikel 14***Information till och samråd med allmänheten**

1. Medlemsstaterna skall uppmuntra aktiv medverkan från samtliga berörda parter i genomförandet av detta direktiv, särskilt när det gäller att utarbeta, se över och uppdatera förvaltningsplanerna för avrinningsdistriktet. Medlemsstaterna skall för varje avrinningsdistrikt offentliggöra följande, som skall göras tillgängligt för kommentarer från allmänheten, däribland användarna:

- a) En tidtabell och ett arbetsprogram för utarbetandet av planen samt en redogörelse för vilka samråd som skall genomföras, minst tre år före början av den period som planen avser.
- b) En interimsöversikt över väsentliga vattenförvaltningsfrågor i avrinningsområdet minst två år före början av den period som planen avser.
- c) Kopior av utkast till förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet minst ett år före början av den period som planen avser.

På begäran skall underlag och information som har använts vid utarbetande av utkastet till förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet göras tillgängliga.

2. För att möjliggöra ett aktivt deltagande och samråd skall medlemsstaterna anslå en tid av minst sex månader för skriftliga kommentarer till dessa handlingar.

3. Punkterna 1 och 2 skall i motsvarande grad gälla för uppdaterade förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt.

Artikel 15

Rapportering

1. Medlemsstaterna skall sända kopior av förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt och alla senare uppdateringar till kommissionen och till alla andra berörda medlemsstater inom tre månader efter offentliggörandet

- a) för avrinningsdistrikt som helt och hållet är belägna på en medlemsstats territorium, alla förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt som omfattar det nationella territoriet och som offentliggjorts i enlighet med artikel 13,
- b) vad gäller internationella avrinningsdistrikt, minst den del av förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt som täcker medlemsstatens territorium.

2. Medlemsstaterna skall lämna sammanfattande rapporter om

— de analyser som krävs enligt artikel 5, och

— de övervakningsprogram som utarbetas enligt artikel 8

vilka utarbetas med avseende på den första förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet inom tre månader efter deras slutförande.

3. Medlemsstaterna skall inom tre år efter offentliggörandet av varje förvaltningsplan för ett avrinningsdistrikt eller uppdatering enligt artikel 13, lägga fram en interimrapport med en beskrivning av hur långt genomförandet av det planerade åtgärdsprogrammet har framskridit.

Artikel 16

Strategier mot förorening av vatten

1. Europaparlamentet och rådet skall besluta om särskilda åtgärder mot förorening av vatten genom enskilda förorenande ämnen eller grupper av förorenande ämnen som innebär en betydande risk för eller som via vattenmiljön utgör en sådan risk, inbegripet sådana risker för vatten som används för uttag av dricksvatten. Åtgärderna skall med avseende på dessa förorenande ämnen syfta till en gradvis minskning och med avseende på prioriterade farliga ämnen, enligt artikel 2.30, syfta till att utsläpp och spill upphör eller stegvis elimineras. Dessa åtgärder skall beslutas på grundval av de förslag som läggs fram av kommissionen i enlighet med de förfaranden som fastställs i fördraget.

2. Kommissionen skall senast den 31 december 1999 lägga fram ett förslag med en lista över prioriterade ämnen som valts ut bland dem som innebär en betydande risk för eller via vattenmiljön utgör en sådan risk. Ämnena skall prioriteras med avseende på åtgärder som skall vidtas på grundval av den risk för eller via vattenmiljön som identifieras genom

- a) riskbedömningar som utförs i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 793/93⁽¹⁾, rådets direktiv 91/414/EEG⁽²⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG⁽³⁾ eller
- b) målinriktad riskbaserad bedömning (enligt metoden i förordning (EEG) nr 793/93) som endast inriktas på akvatisk ekotoxicitet och humantoxicitet via vattenmiljön.

Om det är nödvändigt för att kunna följa det tidsschema som fastställs i punkt 4 skall ämnena prioriteras med avseende på åtgärder som skall vidtas på grundval av den risk för eller via vattenmiljön som identifieras genom ett förenklat riskbaserat bedömningsförfarande som bygger på vetenskapliga principer med särskild hänsyn till

— belägg för det berörda ämnets inneboende risk och i synnerhet dess akvatiska toxicitet och humantoxicitet via akvatiska exponeringsvägar,

— genom övervakning erhållna belägg för en utbredd kontaminering av miljön, och

— andra styrkta faktorer som kan indikera en möjlig utbredd kontaminering av miljön, till exempel produktions- eller användningsmängden av det berörda ämnet samt användningsmönstret.

3. I kommissionens förslag skall också de prioriterade farliga ämnen fastställas. Härvid skall kommissionen ta hänsyn till det val av ämnen som ger upphov till oro vilket har gjorts i relevant gemenskapslagstiftning om farliga ämnen eller i relevanta internationella avtal.

4. Kommissionen skall se över den antagna listan över prioriterade ämnen senast fyra år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och minst vart fjärde år därefter samt lägga fram förslag när så är lämpligt.

⁽¹⁾ EGT L 84, 5.4.1993, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 230, 19.8.1991, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 98/47/EG (EGT L 191, 7.7.1998, s. 50).

⁽³⁾ EGT L 123, 24.4.1998, s. 1.

5. Kommissionen skall när den utarbetar sitt förslag beakta rekommendationer från Vetenskapliga kommittén för toxicitet, ekotoxicitet och miljö, medlemsstaterna, Europaparlamentet, Europeiska miljöbyrå, gemenskapens forskningsprogram, internationella organisationer som gemenskapen är part i, europeiska näringslivsorganisationer inbegripet sådana som företräder små och medelstora företag, europeiska miljöorganisationer samt annan relevant information som kommer till dess kännedom.

6. Kommissionen skall för de prioriterade ämnena lägga fram förslag om reglering för

— att gradvis minska utsläpp och spill av de berörda ämnena, och i synnerhet

— att utsläpp och spill av de ämnen som fastställs i enlighet med punkt 3 upphör eller stegvis elimineras, inklusive en lämplig tidsplan för detta. Tidsplanen skall inte sträcka sig längre än 20 år efter det att dessa förslag antas av Europaparlamentet och rådet i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

Kommissionen skall därvid fastställa en kostnadseffektiv och proportionell nivå på och kombinationen av produkt- och processreglering för både punktkällor och diffusa källor och beakta de gränsvärden för utsläpp för processreglering som gäller i hela gemenskapen. När så är lämpligt kan åtgärder på gemenskapsnivå för processreglering utformas sektor för sektor. När produktregleringen omfattar en översyn av de relevanta tillstånd som har utfärdats enligt direktiv 91/414/EEG samt direktiv 98/8/EG, skall en sådan översyn genomföras i enlighet med bestämmelserna i de direktiven. I varje förslag till reglering skall anges hur dessa skall revideras, uppdateras samt hur deras effektivitet skall bedömas.

7. Kommissionen skall lägga fram förslag om kvalitetsnormer för koncentrationen av de prioriterade ämnena i ytvatten, sediment eller biota.

8. Kommissionen skall lägga fram förslag i enlighet med punkterna 6 och 7, åtminstone med avseende på utsläppsregleringar för punktkällor och om miljökvalitetsnormer, inom två år från det att ämnet i fråga förts upp på listan över prioriterade ämnen. För ämnen som är upptagna på den första listan över prioriterade ämnen skall medlemsstaterna, när det saknas överenskommelse på gemenskapsnivå, sex år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande fastställa miljökvalitetsnormer för dessa ämnen för alla ytvatten som är påverkade av utsläpp av dessa ämnen och reglering av huvudkällorna för sådana utsläpp vilka bland annat grundar sig på överväganden av alla tekniska möjligheter till minskning. För ämnen som därefter förs upp på listan över prioriterade ämnen skall medlemsstaterna när det saknas överenskommelse på gemenskapsnivå vidta sådana åtgärder fem år efter den dag då ämnet förts upp på listan.

9. Kommissionen får utarbeta strategier mot förorening av vatten genom andra förorenande ämnen eller grupper av ämnen, inbegripet varje förorening som inträffar till följd av olyckor.

10. När kommissionen utarbetar sina förslag enligt punkterna 6 och 7 skall den också göra en översyn av alla direktiv som förtecknas i bilaga IX. Den skall inom tidsfristen i punkt 8 föreslå en översyn av regleringarna i bilaga IX för alla ämnen på listan över prioriterade ämnen och skall föreslå lämpliga åtgärder inklusive eventuellt avskaffande av regleringarna enligt bilaga IX för alla andra ämnen.

Alla regleringar i bilaga IX för vilka översyn föreslås skall avskaffas senast den dag då dessa ändringar träder i kraft.

11. Kommissionen skall föreslå en lista över prioriterade ämnen, vilken omnämns i punkt 2 och 3 och vilken när den antas av Europaparlamentet och rådet, skall bli bilaga X till detta direktiv. Översynen av listan över prioriterade ämnen vilken omnämns i punkt 4 skall ske enligt samma förfarande.

Artikel 17

Strategier för att hindra och reglera förorening av grundvatten

1. Europaparlamentet och rådet skall besluta om särskilda åtgärder för att hindra och reglera förorening av grundvatten. Dessa åtgärder skall syfta till att målet om god kemisk grundvattenstatus uppnås i enlighet med artikel 4.1 b och skall beslutas på grundval av det förslag som inom två år efter detta direktivs ikraftträdande läggs fram av kommissionen i enlighet med de förfaranden som fastställs i fördraget.

2. När kommissionen föreslår åtgärder skall den ta hänsyn till den analys som utförs i enlighet med artikel 5 och bilaga II. Dessa åtgärder skall föreslås tidigare om data finns tillgängliga och skall omfatta

a) kriterier för bedömning av god kemisk grundvattenstatus i enlighet med avsnitt 2.2 i bilaga II samt avsnitten 2.3.2 och 2.4.5 i bilaga V,

b) kriterier för identifiering av betydande och ihållande uppåtgående trender och för fastställande av utgångspunkter för att motverka trender, vilka skall användas i enlighet med avsnitt 2.4.4 i bilaga V.

3. De åtgärder som beslutas enligt punkt 1 skall ingå i de åtgärdsprogram som krävs enligt artikel 11.

4. Om kriterier enligt punkt 2 saknas på gemenskapsnivå skall medlemsstaterna fastställa lämpliga kriterier senast fem år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

5. Om kriterier enligt punkt 4 saknas på nationell nivå skall utgångspunkten för att motverka trender ligga på högst 75 procent av nivån på de kvalitetsstandarder som fastställts i den befintliga gemenskapslagstiftning som gäller för grundvattnen.

Artikel 18

Kommissionens rapport

1. Kommissionen skall offentliggöra en rapport om detta direktivs genomförande senast tolv år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och vart sjätte år därefter och överlämna den till Europaparlamentet och rådet.

2. Rapporten skall innefatta följande:

- a) En översyn av hur direktivets genomförande fortskrider.
- b) En översyn av yt- och grundvattenstatusen i gemenskapen samordnat med Europeiska miljöbyrån.
- c) En översikt över de förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt som har lagts fram i enlighet med artikel 15, inklusive förslag till förbättringar av framtida planer.
- d) En sammanfattning av svaret på var och en av de rapporter eller rekommendationer till kommissionen som framförts av medlemsstaterna i enlighet med artikel 12.
- e) En sammanfattning av de förslag, regleringsåtgärder och strategier som har utarbetats enligt artikel 16.
- f) En sammanfattning av svaren på Europaparlamentets och rådets kommentarer till tidigare genomföranderapporter.

3. Kommissionen skall även offentliggöra en rapport om hur genomförandet fortskrider på grundval av medlemsstaternas sammanfattande rapporter i enlighet med artikel 15.2 samt överlämna den till Europaparlamentet och medlemsstaterna senast två år efter de tidpunkter som avses i artiklarna 5 och 8.

4. Kommissionen skall inom tre år efter offentliggörandet av varje rapport, i enlighet med punkt 1, offentliggöra en interimsrapport som på grundval av medlemsstaternas interimsrapporter enligt artikel 15.3 redogör för hur genomförandet fortskrider. Den skall överlämnas till Europaparlamentet och rådet.

5. Kommissionen skall, när det är lämpligt och i överensstämmelse med rapporteringscykeln, sammankalla en konferens med berörda parter från var och en av medlemsstaterna om gemenskapens vattenpolitik, för att de skall kunna ge synpunkter på kommissionens rapporter om genomförandet och för att utbyta erfarenheter.

Deltagarna skall omfatta företrädare för de berörda myndigheterna, Europaparlamentet, icke-statliga organisationer, parterna på arbetsmarknaden och inom näringslivet, konsumentorganisationer, akademiker och andra experter.

Artikel 19

Planer för framtida åtgärder från gemenskapens sida

1. En gång per år skall kommissionen i informationssyfte för den kommitté som avses i artikel 21 lägga fram en vägledande plan över åtgärder som har konsekvenser för vattenlagstiftningen och som den avser att föreslå inom den närmaste framtiden, inklusive sådana som härrör från de förslag, regleringsåtgärder och strategier som har utarbetats enligt artikel 16. Detta skall ske första gången senast två år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande.

2. Kommissionen kommer att se över detta direktiv senast 19 år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och föreslå nödvändiga ändringar.

Artikel 20

Tekniska anpassningar av direktivet

1. Bilagorna I och III och avsnitt av 1.3.6 i bilaga V får i enlighet med de förfaranden som fastställs i artikel 21 anpassas till vetenskapliga och tekniska framsteg, med beaktande av de perioder för översyn och uppdatering av förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt som avses i artikel 13. När det är nödvändigt får kommissionen anta riktlinjer för genomförandet av bilagorna II och V i enlighet med de förfaranden som anges i artikel 20.

2. För överföring och behandling av data, inklusive statistiska och kartografiska data, kan tekniska format med avseende på punkt 1 antas i enlighet med de förfaranden som fastställs i artikel 21.

Artikel 21

Föreskrivande kommitté

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté (nedan kallad kommittén).

2. När det hänvisas till denna artikel skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 22

Upphävanden och övergångsbestämmelser

1. Följande rättsakter skall upphävas med verkan sju år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande:

— Direktiv 75/440/EEG av den 16 juni 1975 om den kvalitet som krävs på det ytvatten som är avsett för framställning av dricksvatten i medlemsstaterna⁽¹⁾.

— Rådets beslut 77/795/EEG av den 12 december 1977 om ett gemensamt förfarande för utbyte av information om kvaliteten på sött ytvatten inom gemenskapen⁽²⁾.

— Rådets direktiv 79/869/EEG av den 9 oktober 1979 om mätmetoder samt provtagnings- och analysfrekvenser avseende ytvatten för dricksvattenframställning i medlemsstaterna⁽³⁾.

2. Följande rättsakter skall upphävas med verkan 13 år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande:

— Rådets direktiv 78/659/EEG av den 18 juli 1978 om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden⁽⁴⁾.

— Rådets direktiv 79/923/EEG av den 30 oktober 1979 om kvalitetskrav för skaldjursvatten⁽⁵⁾.

— Rådets direktiv 80/68/EEG av den 17 december 1979 om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen.

— Direktiv 76/464/EEG med undantag för artikel 6, som skall upphävas med verkan från och med tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande.

3. Följande övergångsbestämmelser skall tillämpas för direktiv 76/464/EEG:

a) Den lista över prioriterade ämnen som antas enligt artikel 16 i detta direktiv skall ersätta listan över prioriterade ämnen i kommissionens meddelande till rådet av den 22 juni 1982.

b) Med avseende på artikel 7 i direktiv 76/464/EEG får medlemsstaterna tillämpa principerna för identifiering av föroreningsproblem och av de ämnen som orsakar dem, fastställande av kvalitetsnormer, och antagande av åtgärder enligt detta direktiv.

4. Miljömålen i artikel 4 och de miljökvalitetsnormer som fastställs i bilaga IX och enligt artikel 16.7 samt av medlemsstaterna enligt bilaga V i fråga om ämnen som inte finns upptagna i listan över prioriterade ämnen och enligt artikel 16.8 med avseende på prioriterade ämnen för vilka gemenskapsnormer inte har fastställts, skall betraktas som miljökvalitetsnormer med avseende på artikel 2.7 och artikel 10 i direktiv 96/61/EG.

5. När ett ämne på den lista över prioriterade ämnen som antas enligt artikel 16 inte finns upptaget i bilaga VIII till detta direktiv eller i bilaga III till direktiv 96/61/EG skall det läggas till i de bilagorna.

6. När det gäller ytvattenförekomster skall miljömål som fastställs i enlighet med den första avrinningsområdesvisa förvaltningsplan som krävs enligt detta direktiv åtminstone innebära att kvalitetsnormer, som är minst lika stränga som de som krävs för att genomföra direktiv 76/464/EEG, blir gällande.

Artikel 23

Påföljder

Medlemsstaterna skall bestämma vilka påföljder som skall tillämpas i fall av överträdelse av de nationella bestämmelser som antas till följd av detta direktiv. De påföljder som föreskrivs skall vara effektiva, proportionella och avskräckande.

⁽¹⁾ EGT L 194, 25.7.1975, s. 26. Direktivet senast ändrat genom direktiv 91/692/EEG.

⁽²⁾ EGT L 334, 24.12.1977, s. 29. Beslutet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

⁽³⁾ EGT L 271, 29.10.1979, s. 44. Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

⁽⁴⁾ EGT L 222, 14.8.1978, s. 1. Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

⁽⁵⁾ EGT L 281, 10.11.1979, s. 47. Direktivet ändrat genom direktiv 91/692/EEG.

Artikel 24

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 22 december 2003. De skall omedelbart underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat beslutar om dessa föreskrifter skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv fastställa.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv. Kommissionen skall underrätta övriga medlemsstater om detta.

Artikel 25

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 26

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 23 oktober 2000.

På Europaparlamentets vägnar

N. FONTAINE

Ordförande

På rådets vägnar

J. GLAVANY

Ordförande

BILAGA I

INFORMATION SOM KRÄVS FÖR FÖRTECKNINGEN ÖVER BEHÖRIGA MYNDIGHETER

I enlighet med artikel 3.8 skall medlemsstaterna tillhandahålla följande information om alla behöriga myndigheter inom vart och ett av sina avrinningsdistrikt, samt den del av varje internationellt avrinningsdistrikt som är belägen på deras territorier.

- i) Den behöriga myndighetens namn och adress – Officiellt namn och adress för den myndighet som anges i artikel 3.2.
- ii) Avrinningsdistriktets geografiska utsträckning – Namnen på de viktigaste floderna inom avrinningsdistriktet, tillsammans med en detaljerad beskrivning av avrinningsdistriktets gränser. Denna information bör i så stor utsträckning som möjligt vara tillgänglig för införande i ett geografiskt informationssystem (GIS) och/eller i kommissionens geografiska informationssystem (GISCO).
- iii) Behörig myndighets rättsliga ställning – En beskrivning av behörig myndighets rättsliga ställning och, där detta är relevant, en sammanfattning eller ett exemplar av dess stadgar, den handling genom vilken myndigheten upprättats eller motsvarande rättsliga dokument.
- iv) Ansvar – En beskrivning av varje behörig myndighets rättsliga och administrativa ansvar och av dess roll inom varje avrinningsdistrikt.
- v) Medlemskap – I de fall den behöriga myndigheten agerar som samordnande organ för andra behöriga myndigheter krävs en förteckning över dessa organ tillsammans med en sammanfattning av de institutionella förbindelser som upprättas för att sköta samordningen.
- vi) Internationella förbindelser – I de fall ett avrinningsdistrikt sträcker sig över fler än en medlemsstats territorium eller inkluderar en icke-medlemsstats territorium, krävs en sammanfattning av de institutionella förbindelser som upprättas för att sköta samordningen.

BILAGA II

1. YTVATTEN

1.1 Karakterisering av typ av ytvattenförekomster

Medlemsstaterna skall fastställa ytvattenförekomsternas lokalisering och gränser och genomföra en första karakterisering av alla sådana förekomster i enlighet med följande metod. För denna första karakterisering får medlemsstaterna sammanföra ytvattenförekomsterna i grupper.

- i) Det skall fastställas till vilken av följande ytvattenkategorier – floder, sjöar, vatten i övergångszon eller kustvatten – ytvattenförekomsterna inom avrinningsdistriktet hör, eller om förekomsten utgörs av en konstgjord eller en kraftigt modifierad ytvattenförekomst.
- ii) För varje ytvattenkategori skall de relevanta ytvattenförekomsterna inom avrinningsdistriktet differentieras efter typ. Dessa typer är de som definieras med användning av antingen "system A" eller "system B" enligt avsnitt 1.2.
- iii) Om system A används skall ytvattenförekomsterna inom avrinningsdistriktet först delas in i tillämpliga ekoregioner i enlighet med de geografiska områden som fastställs i avsnitt 1.2 nedan och som framgår av den relevanta kartan i bilaga XI. Vattenförekomsterna inom varje ekoregion skall sedan differentieras efter typ av ytvattenförekomst i enlighet med de deskriptorer som anges i tabellerna för system A.
- iv) Om system B används måste medlemsstaterna uppnå minst samma differentieringsnivå som skulle ha uppnåtts med användning av system A. Ytvattenförekomsterna inom avrinningsdistriktet skall följaktligen differentieras efter typ med användning av värdena för de obligatoriska deskriptorerna och de tillägsdeskriptorer, eller den kombination av deskriptorer, som erfordras för att säkerställa att de typspecifika biologiska referensförhållandena kan härledas på ett tillförlitligt sätt.
- v) När det gäller konstgjorda och kraftigt modifierade ytvattenförekomster skall differentiering företas i enlighet med deskriptorerna för den ytvattenkategori som mest liknar den aktuella kraftigt modifierade eller konstgjorda vattenförekomsten.
- vi) Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna en eller flera kartor (i GIS-format) över den geografiska lokaliseringen av typer som överensstämmer med den differentieringsnivå som erfordras enligt system A.

1.2 Ekoregioner och typer av ytvattenförekomster

1.2.1 Floder

System A

Fast typologi	Deskriptorer
Ekoregion	De ekoregioner som framgår av karta A i bilaga XI
Typ	<p>Höjdtypologi</p> <p>hög: > 800 m</p> <p>medelhög: 200 – 800 m</p> <p>lågland: < 200 m</p> <p>Storlekstypologi baserad på tillrinningsområdet</p> <p>Liten: 10 – 100 km²</p> <p>Medelstor: > 100 – 1 000 km²</p> <p>Stor: > 1 000 – 10 000 km²</p> <p>Mycket stor: > 10 000 km²</p> <p>Geologi</p> <p>Kalkhaltig</p> <p>Kiselhaltig</p> <p>Organisk</p>

System B

Alternativ karakterisering	Fysikaliska och kemiska faktorer som bestämmer karakteristika för floden eller del av floden och följaktligen den biologiska populationens struktur och sammansättning
Obligatoriska faktorer	höjd breddgrad längdgrad geologi storlek
Tilläggsfaktorer	avstånd från flodens källa flödesenergi (funktion av flöde och fallhöjd) vattnets medelbredd vattnets medeldjup vattnets medelfallhöjd huvudflodbäddens förlopp och form vattenförings-(flödes)kategori dalgångsprofil transport av fasta partiklar syraneutraliserande förmåga (ANC) substratets genomsnittliga sammansättning klorid lufttemperaturintervall medellufttemperatur nederbörd

1.2.2 Sjöar

System A

Fast typologi	Deskriptorer
Ekoregion	De ekoregioner som framgår av karta A i bilaga XI
Typ	Höjdtypologi hög: > 800 m medelhög: 200 – 800 m lågland : < 200 m Djuptypologi baserad på medeldjupet < 3 m 3 – 15 m > 15 m Storlekstypologi baserad på ytan 0,5 – 1 km ² 1 – 10 km ² 10 – 100 km ² > 100 km ² Geologi Kalkhaltig Kiselhaltig Organisk

System B

Alternativ karakterisering	Fysikaliska och kemiska faktorer som bestämmer sjöns karakteristika och följaktligen den biologiska populationens struktur och sammansättning
Obligatoriska faktorer	höjd breddgrad längdgrad djup geologi storlek
Tilläggfaktorer	vattnets medeldjup sjöns form uppehållstid medellufttemperatur lufttemperaturintervall blandningskarakteristik (t.ex. monomiktisk, dimiktisk, polymiktisk) syraneutraliserande förmåga (ANC) bakgrunds näringsstatus substratets genomsnittliga sammansättning vattenståndsvariation

1.2.3 Vatten i övergångszon

System A

Fast typologi	Deskriptorer
Ekoregion	Följande regioner enligt karta B i bilaga XI Östersjön Barents hav Norska havet Nordsjön Nordatlanten Medelhavet
Typ	Baserad på årsmedelsalthalt < 0,5 ‰: sötvatten 0,5 – < 5 ‰: oligohalin 5 – < 18 ‰: mesohalin 18 – < 30 ‰: polyhalin 30 – < 40 ‰: euhalin Baserad på medeltidvattenhöjd < 2 m: liten tidvattennivåskillnad 2 – 4 m: mediär tidvattennivåskillnad > 4 m: stor tidvattennivåskillnad

System B

Alternativ karakterisering	Fysikaliska och kemiska faktorer som bestämmer karakteristika för vatten i övergångszon och följaktligen den biologiska populationens struktur och sammansättning
Obligatoriska faktorer	latitud longitud tidvattenintervall salthalt
Tilläggsfaktorer	djup strömningshastighet vågexponering uppehållstid medelvattentemperatur blandningskarakteristik turbiditet substratets genomsnittliga sammansättning form vattentemperaturintervall

1.2.4 Kustvatten

System A

Fast typologi	Deskriptorer
Ekoregion	Följande enligt karta B i bilaga XI Östersjön Barents hav Norska havet Nordsjön Nordatlanten Medelhavet
Typ	Baserad på årsmedelsalthalt < 0,5 ‰: sötvatten 0,5 – < 5 ‰: oligohalin 5 – < 18 ‰: mesohalin 18 – < 30 ‰: polyhalin 30 – < 40 ‰: euhalin Baserad på medeldjup grunt vatten: < 30 m medeldjupt: 30 – 200 m djupt: > 200 m

System B

Alternativ karakterisering	Fysikaliska och kemiska faktorer som bestämmer kustvattnets karakteristika och följaktligen den biologiska populationens struktur och sammansättning
Obligatoriska faktorer	breddgrad längdgrad tidvattenintervall salthalt
Tilläggfaktorer	strömhastighet vågexponering medelvattentemperatur blandningskaraktistik turbiditet uppehållstid (slutna vikar) substratets genomsnittliga sammansättning vattentemperaturintervall

1.3 Fastställande av de typspecifika referensförhållandena för typer av ytvattenförekomster

- i) För varje typ av ytvattenförekomst som har karakteriserats i enlighet med avsnitt 1.1 skall typspecifika hydromorfologiska och fysikalisk-kemiska förhållanden fastställas som anger värdena för de hydromorfologiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerna enligt avsnitt 1.1 i bilaga V för denna typ av ytvattenförekomst vid hög ekologisk status enligt definitionen i relevant tabell i avsnitt 1.2 i bilaga V. Typspecifika biologiska referensförhållanden skall fastställas som anger värdena för de biologiska kvalitetsfaktorer som anges i avsnitt 1.1 i bilaga V för denna typ av ytvattenförekomst vid hög ekologisk status enligt aktuell tabell i avsnitt 1.2 i bilaga V.
- ii) När de förfaranden som anges i detta avsnitt tillämpas på kraftigt modifierade eller konstgjorda ytvattenförekomster skall hänvisningar till hög ekologisk status tolkas som hänvisningar till maximal ekologisk potential som den definieras i tabell 1.2.5 i bilaga V. Värdena för maximal ekologisk potential för en vattenförekomst skall ses över vart sjätte år.
- iii) De typspecifika förhållandena enligt punkterna i och ii och typspecifika biologiska referensförhållanden kan antingen vara volymbaserade, eller grundas på modellberäkningar, eller härledas genom att en kombination av dessa två metoder används. Där det inte är möjligt att använda dessa metoder får medlemsstaterna använda expertbedömningar för att fastställa sådana förhållanden. När hög ekologisk status med avseende på koncentrationerna av särskilda syntetiska förorenande ämnen fastställs skall detektionsnivåerna vara de som kan uppnås med den teknik som är tillgänglig vid den tidpunkt de typspecifika förhållandena skall fastställas.
- iv) När det gäller volymbaserade typspecifika biologiska referensförhållanden skall medlemsstaterna upprätta ett nät av referensstationer för varje typ av ytvattenförekomst. Nätet skall innehålla ett så stort antal stationer med hög status att en tillräcklig konfidensnivå för värdena för referensförhållandena kan uppnås med hänsyn till variationen hos värdena för de kvalitetsfaktorer som svarar mot hög ekologisk status för den aktuella typen av ytvattenförekomst och den teknik för modellberäkning som tillämpas enligt punkt v.
- v) Typspecifika biologiska referensförhållanden baserade på modellberäkningar kan härledas genom att använda antingen prediktiva modeller eller metoder som utgår från historiska data. I metoderna skall historiska, paleologiska och andra tillgängliga data användas och en tillfredsställande konfidensnivå för värdena för referensförhållandena skall uppnås för att säkerställa att de förhållanden som sålunda härleds är konsekventa och gäller för varje typ av ytvattenförekomst.

- vi) Där det för en typ av ytvattenförekomst inte är möjligt att fastställa tillförlitliga typspecifika referensförhållanden för en kvalitetsfaktor beroende på den, inte bara på grund av årstidsvariationer, stora naturliga variationen i denna faktor, får denna faktor undantas från bedömningen av ekologisk status för denna typ av ytvattenförekomst. Medlemsstaterna skall i så fall i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet ange skälen till att denna faktor undantagits.

1.4 Fastställande av påverkan

Medlemsstaterna skall samla in och bevara information om typ och omfattning av den betydande antropogena påverkan som ytvattenförekomsterna i varje avrinningsdistrikt kan komma att utsättas för, i synnerhet:

Uppskattning och identifiering av betydande förorening från punktkällor särskilt genom ämnen som förtecknas i bilaga VIII från tätorts-, industri-, jordbruks- och andra anläggningar och verksamheter, bland annat på grundval av uppgifter som har samlats in i enlighet med

- i) artiklarna 15 och 17 i direktiv 91/271/EEG,
 - ii) artiklarna 9 och 15 i direktiv 96/61/EG⁽¹⁾,
- och, när det gäller den första förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet,
- iii) artikel 11 i direktiv 76/464/EEG, och
 - iv) direktiv 75/440/EEG, 76/160/EEG⁽²⁾, 78/659/EEG och 79/923/EEG⁽³⁾.

Uppskattning och identifiering av betydande förorening från diffusa källor särskilt genom ämnen som förtecknas i bilaga VIII från tätorts-, industri-, jordbruks- och andra anläggningar och verksamheter, bland annat på grundval av uppgifter som har samlats in i enlighet med

- i) artiklarna 3, 5 och 6 i direktiv 91/676/EEG⁽⁴⁾,
- ii) artiklarna 7 och 17 i direktiv 91/414/EEG,
- iii) direktiv 98/8/EG,

och, när det gäller den första förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet,

- iv) direktiv 75/440/EEG, 76/160/EEG, 76/464/EEG, 78/659/EEG och 79/923/EEG.

Uppskattning och identifiering av betydande vattenuttag för användning i tätorter, industrier, jordbruk och för andra användningsområden, inbegripet årstidsvariationer och total årlig efterfrågan, samt vattenförluster i distributionssystemen.

Uppskattning och identifiering av konsekvenserna av betydande flödesreglering, inbegripet överföring och avledning av vatten, på totala flödeskaraktistiska och vattenbalanser.

Identifiering av betydande morfologiska förändringar av vattenförekomster.

Uppskattning och identifiering av andra betydande antropogena effekter på ytvattenstatusen.

Uppskattning av markanvändningsmönster, inbegripet identifiering av de viktigaste tätorts-, industri- och jordbruksområdena och, i tillämpliga fall fiskeriverksamhet och skogar.

1.5 Bedömning av miljökonsekvenser

Medlemsstaterna skall genomföra en bedömning av hur känslig ytvattenförekomsternas status är för den påverkan som har angivits ovan.

⁽¹⁾ EGT L 135, 30.5.1991, s. 40. Direktivet senast ändrat genom direktiv 98/15/EG (EGT L 67, 7.3.1998, s. 29).

⁽²⁾ EGT L 31, 5.2.1976, s. 1. Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

⁽³⁾ EGT L 281, 10.11.1979, s. 47. Direktivet senast ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT L 377, 31.12.1991, s. 48).

⁽⁴⁾ EGT L 375, 31.12.1991, s. 1.

Medlemsstaterna skall använda den information som samlats in enligt ovan, och all annan relevant information inbegripet befintliga miljöövervakningsdata, för att genomföra en bedömning av sannolikheten att ytvattenförekomster inom avrinningsdistriktet inte kommer att uppfylla de miljökvalitetsmål som enligt artikel 4 ställs upp för förekomsterna. Medlemsstaterna får använda modelleringsteknik som hjälp vid en sådan bedömning.

För de förekomster där det finns risk för att kvalitetsmål avseende miljön inte kommer att uppfyllas skall där så är lämpligt en ytterligare karakterisering genomföras för att optimera utformningen av både de övervakningsprogram som krävs enligt artikel 8 och de åtgärdsprogram som krävs enligt artikel 11.

2. GRUNDVATTEN

2.1 Första karakterisering

Medlemsstaterna skall genomföra en första karakterisering av alla grundvattenförekomster för att bedöma deras användning och i vad mån det finns risk för att de inte uppfyller målen för varje grundvattenförekomst enligt artikel 4. Vid denna första karakterisering får medlemsstaterna sammanföra grundvattenförekomsterna i grupper. I denna analys kan befintliga hydrologiska, geologiska, pedologiska markanvändnings-, utsläpps-, uttags- och andra data användas, men den skall identifiera

- grundvattenförekomstens/-förekomsternas lokalisering och gränser,
- den påverkan som varje grundvattenförekomst kan komma att utsättas för, däri inbegripet
 - diffusa föroreningskällor,
 - punktkällor för föroreningar,
 - uttag,
 - konstgjord infiltration,
- den allmänna karaktären hos överliggande skikt i det tillrinningsområde från vilket grundvattenbildningen sker,
- de grundvattenförekomster som har direkt beroende ytvattenekosystem eller terrestra ekosystem.

2.2 Ytterligare karakterisering

Efter denna första karakterisering skall medlemsstaterna genomföra en ytterligare karakterisering av de grundvattenförekomster eller grupper av förekomster som identifierats vara utsatta för risker för att göra en mer noggrann bedömning av vad dessa risker innebär och att fastställa sådana åtgärder som krävs enligt artikel 11. Denna karakterisering skall därför innefatta relevanta uppgifter om konsekvenserna av mänsklig verksamhet och, om det är relevant, uppgifter om

- geologiska karakteristika för grundvattenförekomsten inbegripet utsträckning och typ av geologiska enheter,
- hydrogeologiska karakteristika för grundvattenförekomsten inbegripet hydraulisk konduktivitet, porositet och inneslutning,
- karakteristika för de ytliga avlagringarna och jordarna i det tillrinningsområde från vilket grundvattenbildningen sker, inbegripet tjocklek, porositet, hydraulisk konduktivitet och absorptionsegenskaper för dessa avlagringar och jordar,
- stratifieringskarakteristika för grundvattnet inom grundvattenförekomsten,
- en inventering av de förbundna ytsystem, inbegripet terrestra ekosystem och ytvattenförekomster, som grundvattenförekomsten är dynamiskt förbunden med,

- uppskattningar av riktningar och vattenutbytesgrad mellan grundvattenförekomsten och de därmed förbundna ytsystemen, och
- tillräckliga uppgifter för att beräkna det långfristiga årsgenomsnittet för den totala grundvattenbildningen,
- karakterisering av grundvattnets kemiska sammansättning, inbegripet angivande av bidragen från mänsklig verksamhet. Medlemsstaterna får använda typologier för karakterisering av grundvatten när de upprättar de naturliga bakgrundsnivåerna för dessa grundvattenförekomster.

2.3 Översyn av de konsekvenser som mänsklig verksamhet har för grundvattnet

För sådana grundvattenförekomster som överskrider gränsen mellan två eller flera medlemsstater, eller för vilka det vid den första karakteriseringen enligt punkt 2.1 ovan fastställdes att det finns risk för att de inte uppfyller de mål som fastställts för varje förekomst enligt artikel 4, skall, om det är relevant, följande information samlas in och bevaras för varje grundvattenförekomst:

- a) Lokaliseringen av punkter i grundvattenförekomsten som används för uttag av vatten med undantag av
 - punkter för uttag av vatten som ger mindre än 10 m³ per dag i genomsnitt, eller
 - punkter för uttag av vatten avsett som dricksvatten och som ger mindre än 10 m³ per dag i genomsnitt eller betjänar mindre än 50 personer.
- b) Det genomsnittliga uttaget per år från sådana punkter.
- c) Den kemiska sammansättningen hos det vatten som tas ut från grundvattenförekomsten.
- d) Lokalisering av punkter i grundvattenförekomsten dit vatten tillförs direkt.
- e) Storleken på tillflödet vid sådana punkter.
- f) Den kemiska sammansättningen av det vatten som tillförs grundvattenförekomsten.
- g) Markanvändningen i det eller de tillrinningsområden som grundvattenbildningen sker ifrån, inbegripet föroreningar och antropogena förändringar i tillflödeskaraktistika, till exempel avledning av regnvatten och avrinning genom marktätning, konstgjord infiltration, uppdämning eller dränering.

2.4 Översyn av förändringarnas konsekvenser för grundvattennivån

Medlemsstaterna skall även fastställa för vilka grundvattenförekomster det enligt artikel 4 kan fastställas mindre stränga mål efter det att följande effekter på förekomstens status har beaktats:

- i) Ytvatten och därmed sammanhängande terrestra ekosystem.
- ii) Vattenreglering, skydd mot översvämningar och markdränering.
- iii) Mänsklig utveckling.

2.5 Översyn av konsekvenserna av föroreningar på grundvattenkvaliteten

Medlemsstaterna skall fastställa för vilka grundvattenförekomster det enligt artikel 4.5 skall uppställas mindre stränga mål, där grundvattenförekomsten som en konsekvens av mänsklig verksamhet, enligt artikel 5.1, är så förorenad att det är omöjligt eller orimligt dyrt att uppnå god kemisk grundvattenstatus.

*BILAGA III***EKONOMISK ANALYS**

Den ekonomiska analysen skall innehålla tillräcklig och tillräckligt detaljerad information (med beaktande av kostnaden för att samla in de relevanta uppgifterna) för att det skall vara möjligt att göra

- a) de relevanta beräkningarna för att i enlighet med artikel 9 beakta principen om täckning av kostnaderna för vattentjänster med hänsyn till långsiktiga försörjnings- och behovsprognoser avseende vattnet i avrinningsdistriktet och, om nödvändigt
 - uppskattningar av de volymer, priser och kostnader som är förenade med vattentjänster, och
 - uppskattningar av relevanta investeringar, däri inbegripet prognoser för sådana investeringar,
 - b) bedömningar av den mest kostnadseffektiva kombination av åtgärder när det gäller vattenanvändningen som skall ingå i det åtgärdsprogram som avses i artikel 11, på grundval av uppskattningar av de potentiella kostnaderna för sådana åtgärder.
-

BILAGA IV

SKYDDADE OMRÅDEN

1. Det register över skyddade områden som krävs enligt artikel 6 skall omfatta följande typer av skyddade områden:
 - i) Områden som enligt artikel 7 fastställts för uttag av vatten som är avsett att användas som dricksvatten.
 - ii) Områden som har fastställts för skydd av ekonomiskt betydelsefulla vattenlevande djur- eller växtarter.
 - iii) Vattenförekomster som fastställts som rekreationsvatten, inklusive områden som fastställts som badvatten enligt direktiv 76/160/EEG.
 - iv) Områden som är känsliga för näringsämnen, inklusive områden som fastställts som sårbara enligt direktiv 91/676/EEG och områden som fastställts som känsliga områden enligt direktiv 91/271/EEG.
 - v) Områden som har fastställts för skydd av livsmiljöer eller arter där bevarandet eller förbättrandet av vattnets status är en viktig faktor för deras skydd, inklusive relevanta Natura 2000 områden som fastställts enligt direktiv 92/43/EEG⁽¹⁾ och direktiv 79/409/EEG⁽²⁾.
2. I den sammanfattning av registret som skall ingå i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet skall ingå kartor, som visar var varje skyddat område är beläget, och en beskrivning av den gemenskapslagstiftning, den nationella eller den lokala lagstiftning i enlighet med vilken de blivit förklarade som sådana.

⁽¹⁾ EGT L 206, 22.7.1992, s. 7. Direktivet senast ändrat genom direktiv 97/62/EG (EGT L 305, 8.11.1997, s. 42).

⁽²⁾ EGT L 103, 25.4.1979, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 97/49/EG (EGT L 223, 13.8.1997, s. 9).

BILAGA V

1. YTVATTENSTATUS
 - 1.1 **Kvalitetsfaktorer för klassificeringen av ekologisk status**
 - 1.1.1 Floder
 - 1.1.2 Sjöar
 - 1.1.3 Vatten i övergångszon
 - 1.1.4 Kustvatten
 - 1.1.5 Konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster
 - 1.2 **Normativa definitioner för klassificering av ekologisk status**
 - 1.2.1 Definition av hög, god och måttlig ekologisk status i floder
 - 1.2.2 Definition av hög, god och måttlig ekologisk status i sjöar
 - 1.2.3 Definition av hög, god och måttlig ekologisk status i vatten i övergångszon
 - 1.2.4 Definition av hög, god och måttlig ekologisk status i kustvatten
 - 1.2.5 Definition av maximal, god och måttlig ekologisk potential för konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster
 - 1.2.6 Förfarande för medlemsstaternas fastställande av kemiska miljö-kvalitetsnormer
 - 1.3 **Övervakning av ekologisk status och kemisk status för ytvatten**
 - 1.3.1 Utformning av den kontrollerande övervakningen
 - 1.3.2 Utformning av den operativa övervakningen
 - 1.3.3 Utformning av den undersökande övervakningen
 - 1.3.4 Övervakningsfrekvens
 - 1.3.5 Tilläggskrav på övervakning av skyddade områden
 - 1.3.6 Normer för övervakning av kvalitetsfaktorer
 - 1.4 **Klassificering och redovisning av ekologisk status**
 - 1.4.1 Jämförbarhet för biologiska övervakningsresultat
 - 1.4.2 Redovisning av övervakningsresultat och klassificering av ekologisk status och ekologisk potential
 - 1.4.3 Redovisning av övervakningsresultat och klassificering av kemisk status
2. GRUNDVATTEN
 - 2.1 **Grundvattnets kvantitativa status**
 - 2.1.1 Parameter för klassificering av kvantitativ status
 - 2.1.2 Definition av kvantitativ status
 - 2.2 **Övervakning av grundvattnets kvantitativa status**
 - 2.2.1 Nät för övervakning av grundvattennivån
 - 2.2.2 Täthet mellan övervakningsstationerna
 - 2.2.3 Övervakningsfrekvens
 - 2.2.4 Tolkning och redovisning av grundvattnets kvantitativa status

- 2.3 **Grundvattnets kemiska status**
- 2.3.1 Parametrar för bestämning av grundvattnets kemiska status
- 2.3.2 Definition av god kemisk status hos grundvattnet
- 2.4 **Övervakning av grundvattnets kemiska status**
- 2.4.1 Nätet för övervakning av grundvattnet
- 2.4.2 Kontrollerande övervakning
- 2.4.3 Operativ övervakning
- 2.4.4 Identifiering av tendenser för förorenande ämnen
- 2.4.5 Tolkning och redovisning av grundvattnets kemiska status
- 2.5 **Redovisning av grundvattnets status**

1. YTVATTENSTATUS

1.1 **Kvalitetsfaktorer för klassificeringen av ekologisk status**

1.1.1 Floder

Biologiska faktorer

Sammansättning och förekomst av vattenväxter

Sammansättning och förekomst av bentiska evertebrater

Sammansättning, förekomst och åldersstruktur hos fiskfaunan

Hydromorfologiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna

Hydrologisk regim

kvantitet och dynamik för vattenflöde

förbindelser med grundvattenförekomster

Flodens kontinuitet

Morfologiska förhållanden

variation i floddjup och flodbredd

flodbäddens struktur och substrat

strandzonens struktur

Kemiska och fysikalisk-kemiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna

Allmänt

Vattentemperatur

Syreförhållanden

Salthalt

Försurningsstatus

Näringsförhållanden

Särskilda förorenande ämnen

Förorening från alla de prioriterade ämnen för vilka det har visats att de släpps ut i vattenförekomsten.

Förorening från andra ämnen för vilka det har visats att de släpps ut i betydande mängder i vattenförekomsten.

1.1.2 Sjöar

Biologiska faktorer

Sammansättning, förekomst och biomassa hos fytoplankton

Sammansättning och förekomst av andra vattenväxter

Sammansättning och förekomst av bentiska evertebrater

Sammansättning, förekomst och åldersstruktur hos fiskfaunan

*Hydromorfologiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna**Hydrologisk regim*

vattenflödesvolym och vattenflödesdynamik

uppehållstid

förbindelser med grundvattenförekomster

Morfologiska förhållanden

variation i sjövattdjup

sjöbäddens volym, struktur och substrat

sjöstrandens struktur

*Kemiska och fysikalisk-kemiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna**Allmänt*

Siktdjup

Vattentemperatur

Syreförhållanden

Salthalt

Försurningsstatus

Näringsförhållanden

Särskilda förorenande ämnen

Förorening från alla de prioriterade ämnen för vilka det har visats att de släpps ut i vattenförekomsten.

Förorening från andra ämnen för vilka det har visats att de släpps ut i betydande mängder i vattenförekomsten.

1.1.3 Vatten i övergångszon

Biologiska faktorer

Sammansättning, förekomst och biomassa hos fytoplankton

Sammansättning och förekomst av andra vattenväxter

Sammansättning och förekomst av bentiska evertebrater

Sammansättning, förekomst och åldersstruktur hos fiskfaunan

Hydromorfologiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna

Morfologiska förhållanden

djupvariation

bäddens volym, struktur och substrat

tidvattenzonens struktur

Tidvattenmönster

sötvattenflöde

vågexponering

*Kemiska och fysikalisk-kemiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna**Allmänt*

Siktdjup

Vattentemperatur

Syreförhållanden

Salthalt

Näringsförhållanden

Särskilda förorenande ämnen

Förorening från alla prioriterade ämnen för vilka det har visats att de släpps ut i vattenförekomsten.

Förorening från andra ämnen för vilka det har visats att de släpps ut i betydande mängder i vattenförekomsten.

1.1.4 Kustvatten

Biologiska faktorer

Sammansättning, förekomst och biomassa hos fytoplankton

Sammansättning och förekomst av andra vattenväxter

Sammansättning och förekomst av bentiska evertebrater

Hydromorfologiska faktorer till grund för de biologiska faktorerna

Morfologiska förhållanden

djupvariation

kustbäddens struktur och substrat

tidvattenzonens struktur

Tidvattenmönster

de dominerande strömmarnas riktning

vågexponering

Kemiska och fysikalisk-kemiska faktorer till grund för de biologiska faktorerna

Allmänt

Siktdjup

Vattentemperatur

Syreförhållanden

Salthalt

Näringsförhållanden

Särskilda förorenande ämnen

Förorening från alla prioriterade ämnen för vilka det har visats att de släpps ut i vattenförekomsten.

Förorening från andra ämnen för vilka det har visats att de släpps ut i betydande mängder i vattenförekomsten.

1.1.5 Konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster

För konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster skall de kvalitetsfaktorer tillämpas som skall tillämpas för den av de ovan nämnda fyra naturliga grundvattenkategorierna som närmast liknar den konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomsten i fråga.

1.2 Normativa definitioner för klassificeringen av ekologisk status

Tabell 1.2 Allmän definition för floder, sjöar, vatten i övergångszon och kustvatten

Följande text ger en allmän definition av ekologisk kvalitet. Vid klassificeringen skall de värden för kvalitetsfaktorer när det gäller ekologisk status för varje grundvattenkategori användas som framgår av tabellerna 1.2.1–1.2.4 nedan.

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Allmänt	<p>Det finns inga eller endast mycket små av människor framkallade förändringar av ytvattenförekomstens värden för de fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna, jämfört med de värden som normalt gäller för denna typ av förekomst vid opåverkade förhållanden.</p> <p>Värdena för ytvattenförekomstens biologiska kvalitetsfaktorer avspeglar de värden som normalt är förknippade med denna typ vid opåverkade förhållanden och uppvisar inga eller mycket små tecken på störningar.</p> <p>Dessa är de typspecifika förhållandena och samhällena.</p>	<p>Värdena för ytvattenförekomstens biologiska kvalitetsfaktorer uppvisar små av mänsklig verksamhet framkallade störningar, men avviker endast i liten omfattning från de värden som normalt gäller för ytvattenförekomsten vid opåverkade förhållanden.</p>	<p>Värdena för ytvattenförekomstens biologiska kvalitetsfaktorer avviker i måttlig omfattning från de värden som normalt gäller för ytvattenförekomsten vid opåverkade förhållanden. Värdena visar på måttliga av mänsklig verksamhet framkallade störningar och är avsevärt mer påverkade än vid förhållanden med god status.</p>

Vatten med status under måttlig skall klassificeras som otillfredsställande eller dåliga.

Vatten som uppvisar tecken på större förändringar av värdena för de biologiska kvalitetsfaktorerna för typen av ytvattenförekomst i fråga, och i vilka de relevanta biologiska samhällena avviker väsentligt från dem som normalt är förknippade med denna typ av ytvattenförekomst vid opåverkade förhållanden, skall klassificeras som otillfredsställande.

Vatten som uppvisar tecken på allvarliga förändringar av värdena för de biologiska kvalitetsfaktorerna för typen av ytvattenförekomst i fråga, och i vilka de relevanta biologiska samhällena som normalt är förknippade med denna typ av ytvattenförekomst vid opåverkade förhållanden saknas, skall klassificeras som dåliga.

1.2.1 Definition av hög, god och måttlig ekologisk status i floder

Biologiska kvalitetsfaktorer

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Fytoplankton	<p>Artsammansättning av fytoplankton motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Den genomsnittliga förekomsten av fytoplankton stämmer helt överens med de typspecifika fysikalisk-kemiska förhållandena och förändrar inte väsentligt de typspecifika siktdjupsförhållandena.</p> <p>Planktonblomning inträffar med den frekvens och intensitet som stämmer överens med de typspecifika fysikalisk-kemiska förhållandena.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i artsammansättning och förekomst av fytoplankton jämfört med de typspecifika samhällena. Sådana förändringar tyder inte på någon accelererande tillväxt av alger som orsakar oönskade störningar av vattenförekomstens organismbalans eller av vattnets eller sedimentens fysikalisk-kemiska kvalitet.</p> <p>En lätt ökning av frekvensen för och intensiteten av den typspecifika planktonblomningen kan förekomma.</p>	<p>Artsammansättningen av fytoplankton skiljer sig måttligt från sammansättningen i typspecifika samhällen.</p> <p>Förekomsten är måttligt påverkad och kan förorsaka en betydande oönskad påverkan på värdena för andra biologiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer.</p> <p>En måttlig ökning av frekvensen för och intensiteten av planktonblomning kan förekomma. Ihållande blomningar kan inträffa under sommarmånaderna.</p>
Makrofyter och fytobentos	<p>Artsammansättning och förekomst motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Inga förändringar i den genomsnittliga förekomsten av makrofyter och fytobentos kan upptäckas.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i artsammansättning och förekomst av makrofyter och fytobentos i förhållande till de typspecifika samhällena. Sådana förändringar tyder inte på någon accelererande tillväxt av fytobentos eller högre former av växtliv som orsakar oönskade störningar av vattenförekomstens organismbalans eller av vattnets eller sedimentens fysikalisk-kemiska kvalitet.</p> <p>Det fytobentiska samhället har inte till följd av mänsklig verksamhet påverkats negativt av flockar eller mattor av bakterier.</p>	<p>Det finns måttliga förändringar i artsammansättningen av makrofyter och fytobentos i förhållande till de typspecifika samhällena och den är väsentligt mer påverkad än vad som är fallet vid god status.</p> <p>Måttliga förändringar av den genomsnittliga förekomsten av makrofyter och fytobentos kan påvisas.</p> <p>Det fytobentiska samhället kan till följd av mänsklig verksamhet ha påverkats och i vissa områden flyttats av flockar och mattor av bakterier.</p>
Bentiska evertebrater	<p>Artsammansättning och förekomst motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Förhållandet mellan arter som är känsliga för påverkan och arter som inte är känsliga för påverkan uppvisar inga tecken på förändring jämfört med opåverkade förhållanden.</p> <p>Graden av mångfald av evertebrater uppvisar inga tecken på förändring jämfört med opåverkade förhållanden.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i artsammansättning och förekomst av evertebrater i förhållande till de typspecifika samhällena.</p> <p>Förhållandet mellan arter som är känsliga för påverkan och arter som inte är känsliga för påverkan uppvisar en lätt förändring jämfört med opåverkade förhållanden.</p> <p>Mångfalden av evertebrater uppvisar vissa tecken på förändring jämfört med typspecifika värden.</p>	<p>Artsammansättning och förekomst av evertebrater skiljer sig måttligt från de typspecifika förhållandena.</p> <p>Viktiga grupper av arter i det typspecifika samhället saknas.</p> <p>Förhållandet mellan arter som är känsliga för påverkan och arter som inte är känsliga för påverkan, samt graden av mångfald, är väsentligt lägre än det typspecifika värdet och väsentligt lägre än vid god status.</p>

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Fiskfauna	<p>Artsammansättning och förekomst motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Alla typspecifika arter som är känsliga för påverkan förekommer.</p> <p>Fisksamhällets åldersstruktur uppvisar få tecken på av människor framkallade störningar och den tyder inte på brister i någon särskild arts fortplantning eller utveckling.</p>	<p>Det finns sådana lätta förändringar i arternas sammansättning och förekomst i förhållande till de typspecifika samhällena som kan hänföras till av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna.</p> <p>Fisksamhällets åldersstruktur uppvisar tecken på störningar som kan hänföras till av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna och åldersstrukturen tyder i vissa fall på brister i en särskild arts fortplantning eller utveckling av en omfattning som gör att vissa åldersgrupper kan saknas.</p>	<p>Det finns sådana måttliga förändringar i fiskarternas sammansättning och förekomst i förhållande till de typspecifika samhällena som kan hänföras till av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna.</p> <p>Fisksamhällets åldersstruktur uppvisar betydande tecken på av människor framkallade störningar i en omfattning som gör att en måttlig andel av de typspecifika arterna saknas eller förekommer i mycket begränsad omfattning.</p>

Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Hydrologisk regim	Flödesvolym och flödesdynamik, samt den förbindelse med grundvattnet som blir följd, motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Kontinuitet	Flodens kontinuitet är inte påverkad av människors verksamhet och den tillåter att vattenlevande organismer obehindrat kan vandra och sedimenttransport ske.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Morfologiska förhållanden	Strömningsmönster, variation i djup och bredd, flödes-hastigheter, substratförhållanden samt strandzonens struktur och förhållanden motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Allmänna förhållanden	Värdena för de fysikalisk-kemiska faktorerna motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden. Koncentrationen av näringsämnen ligger i det intervall som normalt gäller vid opåverkade förhållanden. Nivåerna för salthalt, pH, syrebalans, surhetsneutraliserande förmåga och temperatur uppvisar inga tecken på av människor framkallad påverkan och ligger inom det intervall som normalt råder vid opåverkade förhållanden.	Värdena för temperatur, syrebalans, pH, surhetsneutraliserande förmåga och salthalt ligger inte utanför det intervall som har fastställts för att det typspecifika ekosystemets funktion skall säkerställas och de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås. Koncentrationerna av näringsämnen överstiger inte de nivåer som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och att de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationer nära noll och åtminstone lägre än gränsen för upptäckt vid användning av den mest avancerade analysteknik som är i allmänt bruk.	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6, utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda icke-syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationerna ligger inom det intervall som normalt gäller vid opåverkade förhållanden (bakgrundsnivåer = bgl).	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6 ⁽²⁾ , utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

⁽¹⁾ Följande förkortningar används: bgl = bakgrundsnivå, eqs = miljökvalitetsnorm.⁽²⁾ Tillämpningen av de normer som härletts i enlighet med detta protokoll skall inte erfordra att koncentrationen av förorenande ämnen minskas så att den underskrider bakgrundsnivåerna (eqs>bgl).

1.2.2 Definition av hög, god och måttlig ekologisk status i sjöar

Biologiska kvalitetsfaktorer

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Fytoplankton	<p>Artsammansättning och förekomst av fytoplankton motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Den genomsnittliga förekomsten av fytoplanktonbiomassa överensstämmer helt med de typspecifika fysikalisk-kemiska förhållandena och förändrar inte väsentligt de typspecifika siktdjupsförhållandena.</p> <p>Planktonblomning inträffar med den frekvens och intensitet som stämmer överens med de typspecifika fysikalisk-kemiska förhållandena.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i artsammansättning och förekomst av plankton i förhållande till de typspecifika samhällena. Sådana förändringar tyder inte på någon accelererande tillväxt av alger som orsakar oönskade störningar av vattenförekomstens organismbalans eller av vattnets eller sedimentens fysikalisk-kemiska kvalitet.</p> <p>En lätt ökning av frekvensen för och intensiteten av den typspecifika planktonblomningen kan förekomma.</p>	<p>Artsammansättning och förekomst av plankton skiljer sig måttligt från sammansättningen i typspecifika samhällen.</p> <p>Biomassan är måttligt påverkad och kan förorsaka en betydande oönskad påverkan på andra biologiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerens värden och på vattnets eller sedimentens fysikalisk-kemiska kvalitet.</p> <p>En måttlig ökning av frekvensen för och intensiteten av planktonblomning kan förekomma. Ihållande blomningar kan inträffa under sommarmånaderna.</p>
Makrofyter och fytobentos	<p>Artsammansättning och förekomst motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Inga förändringar i den genomsnittliga förekomsten av makrofyter och fytobentos kan upptäckas.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i sammansättning och förekomst av makrofyter och fytobentos i förhållande till typspecifika samhällen. Sådana förändringar tyder inte på någon accelererande tillväxt av fytobentos eller högre former av växtliv som orsakar oönskade störningar av vattenförekomstens organismbalans eller av vattnets eller sedimentens fysikalisk-kemiska kvalitet.</p> <p>Det fytobentiska samhället har inte till följd av mänsklig verksamhet påverkats negativt av flockar eller mattor av bakterier.</p>	<p>Det finns måttliga förändringar i artsammansättningen av makrofyter och fytobentos i förhållande till de typspecifika samhällena och den är väsentligt mer påverkad än vad som kan iaktas vid god kvalitet.</p> <p>Måttliga förändringar av den genomsnittliga förekomsten av makrofyter och fytobentos kan påvisas.</p> <p>Det fytobentiska samhället kan till följd av mänsklig verksamhet ha påverkats och i vissa områden flyttats av flockar och mattor av bakterier.</p>
Bentiska evertrebrater	<p>Artsammansättning och förekomst motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Förhållandet mellan arter som är känsliga för påverkan och arter som inte är känsliga för påverkan uppvisar ingen förändring jämfört med opåverkade förhållanden.</p> <p>Graden av mångfald av evertrebrater uppvisar inga tecken på förändring jämfört med opåverkade förhållanden.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i artsammansättning och förekomst av evertrebrater i förhållande till de typspecifika samhällena.</p> <p>Förhållandet mellan arter som är känsliga för påverkan och arter som inte är känsliga för påverkan uppvisar vissa tecken på förändring jämfört med opåverkade förhållanden.</p> <p>Mångfalden av evertrebrater uppvisar vissa tecken på förändring jämfört med opåverkade förhållanden.</p>	<p>Artsammansättning och förekomst av evertrebrater skiljer sig måttligt från typspecifika förhållanden.</p> <p>Viktiga grupper av arter i det typspecifika samhället saknas.</p> <p>Förhållandet mellan arter som är känsliga för påverkan och arter som inte är känsliga för påverkan, samt graden av mångfald, är väsentligt lägre än det typspecifika värdet och väsentligt lägre än vid god status.</p>

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Fiskfauna	<p>Artsammansättning och förekomst motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Alla typspecifika arter som är känsliga för påverkan förekommer.</p> <p>Fisksamhällets åldersstruktur uppvisar få tecken på av människor framkallade störningar och den tyder inte på brister i någon särskild arts fortplantning eller utveckling.</p>	<p>Det finns sådana lätta förändringar i artsammansättning och förekomst i förhållande till de typspecifika samhällena som kan hänföras till av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna.</p> <p>Fisksamhällets åldersstruktur uppvisar tecken på störningar som kan tillskrivas av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna och åldersstrukturen tyder i vissa fall på brister i en särskild arts fortplantning eller utveckling av en omfattning som gör att vissa åldersgrupper kan saknas.</p>	<p>Det finns sådana måttliga förändringar i fiskarternas sammansättning och förekomst i förhållande till de typspecifika samhällena som kan hänföras till av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna.</p> <p>Fisksamhällets åldersstruktur uppvisar betydande tecken på störningar, som kan tillskrivas av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska eller hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna av en omfattning som gör att en måttlig andel av de typspecifika arterna saknas eller förekommer i mycket begränsad utsträckning.</p>

Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Hydrologisk regim	Flödesvolym, flödesdynamik, nivå och uppehållstid samt den förbindelse med grundvattnet som blir följd, motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Morfologiska kvalitetsfaktorer	Variationer i sjödjup, substralförhållanden samt strandzonens struktur och förhållanden motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer ⁽¹⁾

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Allmänna förhållanden	<p>Värdena för de fysikalisk-kemiska faktorerna motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Koncentrationen av näringsämnen ligger i det intervall som normalt gäller vid opåverkade förhållanden.</p> <p>Nivåerna för salthalt, pH, syrebalans, surhetsneutraliserande förmåga, siktdjup och temperatur uppvisar inga tecken på av människor framkallad påverkan och ligger inom det intervall som normalt råder vid opåverkade förhållanden.</p>	<p>Värdena för temperatur, syrebalans, pH, surhetsneutraliserande förmåga, siktdjup och salthalt ligger inte utanför det intervall som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås.</p> <p>Koncentrationerna av näringsämnen överstiger inte de nivåer som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås.</p>	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationer nära noll och åtminstone lägre än gränsen för upptäckt vid användning av den avancerade analys teknik som är i allmänt bruk.	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6, utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda icke-syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationerna ligger inom det intervall som normalt gäller vid opåverkade förhållanden (bakgrunds nivåer = bgl).	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6 ⁽²⁾ , utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

⁽¹⁾ Följande förkortningar används: bgl = bakgrunds nivå, eqs = miljö kvalitetsnorm.

⁽²⁾ Tillämpningen av de normer som härletts i enlighet med detta protokoll skall inte erfordra att koncentrationen av förorenande ämnen minskas så att den underskrider bakgrunds nivåerna (eqs > bgl).

1.2.3 Definition av hög, god och måttlig ekologisk status i vatten i övergångszon

Biologiska kvalitetsfaktorer

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Fytoplankton	<p>Artsammansättning och förekomst av fytoplankton överensstämmer med opåverkade förhållanden.</p> <p>Den genomsnittliga förekomsten av fytoplanktonbiomassa överensstämmer med typspecifika fysikalisk-kemiska förhållanden och förändrar inte väsentligt de typspecifika siktdjupsförhållandena.</p> <p>Planktonblomning inträffar med den frekvens och intensitet som stämmer överens med typspecifika fysikalisk-kemiska förhållanden.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i artsammansättning och förekomst av fytoplankton.</p> <p>Biomassan uppvisar lätta förändringar jämfört med typspecifika förhållanden. Sådana förändringar tyder inte på någon accelererande tillväxt av alger som orsakar oönskade störningar av vattenförekomstens organismbalans eller av vattnets fysikalisk-kemiska kvalitet.</p> <p>En lätt ökning av frekvensen för och intensiteten av den typspecifika planktonblomningen kan förekomma.</p>	<p>Artsammansättning och förekomst av fytoplankton skiljer sig måttligt från sammansättningen i typspecifika förhållanden.</p> <p>Biomassan är måttligt påverkad och kan förorsaka en betydande oönskad påverkan på andra biologiska kvalitetsfaktorer värden.</p> <p>En måttlig ökning av frekvensen för och intensiteten av planktonblomning kan förekomma. Ihållande blomningar kan inträffa under sommarmånaderna.</p>
Makroalger	<p>Artsammansättning av makroalger överensstämmer med opåverkade förhållanden.</p> <p>Inga förändringar genom människors verksamhet av matan av makroalger kan upptäckas.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i artsammansättning och förekomst av makroalger i förhållande till de typspecifika samhällena. Sådana förändringar tyder inte på någon accelererande tillväxt av fytobentos eller högre former av växtliv som orsakar oönskade störningar av vattenförekomstens organismbalans eller av vattnets fysikalisk-kemiska kvalitet.</p>	<p>Artsammansättningen av makroalger skiljer sig måttligt från typspecifika förhållanden och den uppvisar väsentligt större skevheter än vid god kvalitet.</p> <p>Måttliga förändringar av den genomsnittliga förekomsten av makroalger kan påvisas och de kan orsaka oönskade störningar av vattenförekomstens organismbalans.</p>
Gömfröiga växter	<p>Artsammansättning motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Inga förändringar genom människors verksamhet av förekomsten av gömfröiga växter kan upptäckas.</p>	<p>Det finns lätta förändringar i artsammansättningen av gömfröiga växter jämfört med de typspecifika samhällena.</p> <p>Förekomsten av gömfröiga växter uppvisar vissa tecken på störningar.</p>	<p>Artsammansättningen av gömfröiga växter skiljer sig måttligt från sammansättningen i typspecifika samhällen och den uppvisar väsentligt större skevheter än vid god kvalitet.</p> <p>Förekomsten av gömfröiga växter uppvisar måttliga skevheter.</p>

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Bentiska evertrebrater	<p>Artsammansättning och förekomst av bentiska evertrebrater ligger inom ett intervall som normalt råder vid opåverkade förhållanden.</p> <p>Alla arter som är känsliga för påverkan och som förknippas med opåverkade förhållanden förekommer.</p>	<p>Graden av mångfald och förekomsten av evertrebrater ligger endast något utanför det intervall som råder vid typspecifika förhållanden.</p> <p>De flesta av de typspecifika samhällenas känsliga arter förekommer.</p>	<p>Graden av mångfald och förekomsten av evertrebrater ligger måttligt utanför det intervall som råder vid typspecifika förhållanden.</p> <p>Arter som tyder på föroreningar förekommer.</p> <p>Många av de känsliga arterna i de typspecifika samhällena saknas.</p>
Fiskauna	Artsammansättning och förekomst motsvarar opåverkade förhållanden.	Förekomsten av arter som är känsliga för påverkan uppvisar vissa tecken på skevheter jämfört med typspecifika förhållanden som kan hänföras till av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska eller hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna.	En måttlig andel av de typspecifika arterna som är känsliga för påverkan beroende på av människor framkallad påverkan på de fysikalisk-kemiska eller hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna.

Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Tidvattenmönster	Mönstret för sötvattenflöde motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Morfologiska förhållanden	Variationer i djup, substratförhållanden samt tidvattenzonens struktur och förhållanden motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer ⁽¹⁾

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Allmänna förhållanden	<p>De fysikalisk-kemiska faktorerna motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.</p> <p>Koncentrationen av näringsämnen ligger inom det intervall som normalt gäller vid opåverkade förhållanden.</p> <p>Temperatur, syrebalans och siktdjup uppvisar inga tecken på av människor framkallad påverkan och ligger inom det intervall som normalt råder vid opåverkade förhållanden.</p>	<p>Värdena för temperatur, syresättningsförhållanden och siktdjup ligger inte utanför det intervall som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås.</p> <p>Koncentrationerna av näringsämnen överstiger inte de nivåer som har fastställts för att det typspecifika ekosystemets funktion skall säkerställas och att de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås.</p>	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationer nära noll och åtminstone lägre än gränsen för upptäckt vid användning av den mest avancerade analysteknik som är i allmänt bruk.	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6, utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda icke-syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationerna ligger inom det intervall som normalt gäller vid opåverkade förhållanden (bakgrunds nivåer = bgl).	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6 ⁽²⁾ , utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

⁽¹⁾ Följande förkortningar används: bgl = bakgrunds nivå, eqs = miljö kvalitetsnorm.

⁽²⁾ Tillämpningen av de normer som härletts i enlighet med detta protokoll skall inte erfordra att koncentrationen av förorenande ämnen minskas så att den underskrider bakgrunds nivåerna (eqs > bgl).

1.2.4 Definition av hög, god och måttlig ekologisk status i kustvatten

Biologiska kvalitetsfaktorer

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Fytoplankton	<p>Artsammansättning och förekomst av fytoplankton överensstämmer med opåverkade förhållanden.</p> <p>Den genomsnittliga biomassan av fytoplankton stämmer överens med typspecifika fysikalisk-kemiska förhållanden och förändrar inte väsentligt de typspecifika siktdjupsförhållandena.</p> <p>Planktonblomning inträffar med en frekvens och intensitet som stämmer överens med de typspecifika fysikalisk-kemiska förhållandena.</p>	<p>Det finns vissa tecken på störningar i artsammansättningen och förekomsten av fytoplankton.</p> <p>Biomassan uppvisar lätta förändringar jämfört med typspecifika förhållanden. Sådana förändringar tyder inte på någon accelererande tillväxt av alger som orsakar oönskade störningar av vattenförekomstens organismbalans eller av vattnets kvalitet.</p> <p>En lätt ökning av frekvensen för och intensiteten av den typspecifika planktonblomningen kan förekomma.</p>	<p>Sammansättningen och förekomsten av planktonarter uppvisar tecken på måttlig störning.</p> <p>Biomassan av alger ligger väsentligt utanför det intervall som råder vid typspecifika förhållanden och är sådan att den kan påverka andra biologiska kvalitetsfaktorer.</p> <p>En måttlig ökning av frekvensen för och intensiteten av planktonblomning kan förekomma. Ihållande blomningar kan inträffa under sommarmånaderna.</p>
Makroalger och gömfröiga växter	<p>Alla arter av makroalger och gömfröiga växter som är känsliga för påverkan och som förknippas med opåverkade förhållanden förekommer.</p> <p>Omfattning av mattan av makroalger och förekomst av gömfröiga växter överensstämmer med opåverkade förhållanden.</p>	<p>De flesta arter av makroalger och gömfröiga växter som är känsliga för påverkan och som förknippas med opåverkade förhållanden förekommer.</p> <p>Omfattningen av mattan av makroalger och förekomsten av gömfröiga växter uppvisar vissa tecken på störning.</p>	<p>Ett måttligt antal av de arter av makroalger och gömfröiga växter som är känsliga för påverkan och som förknippas med opåverkade förhållanden saknas.</p> <p>Mattan av makroalger och förekomsten av gömfröiga växter uppvisar måttliga störningar och kan orsaka en önskad störning av vattenförekomstens organismbalans.</p>
Bentiska evertbrater	<p>Graden av mångfald och förekomst av bentiska evertbrater ligger inom det intervall som normalt råder vid opåverkade förhållanden.</p> <p>Alla arter som är känsliga för påverkan och förknippas med opåverkade förhållanden förekommer.</p>	<p>Graden av mångfald och förekomsten av evertbrater ligger endast något utanför det intervall som råder vid typspecifika förhållanden.</p> <p>De flesta av de typspecifika samhällenas känsliga arter förekommer.</p>	<p>Graden av mångfald och förekomsten av evertbrater ligger måttligt utanför det intervall som råder vid typspecifika förhållanden.</p> <p>Arter som tyder på förorening förekommer.</p> <p>Många av de typspecifika samhällenas känsliga arter saknas.</p>

Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Tidvattenmönster	Mönstret för sötvattenflöde och de dominerande strömmarnas riktning och hastighet motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Morfologiska förhållanden	Variationer i djup, substratförhållanden samt tidvattenzonens struktur och förhållanden motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer ⁽¹⁾

Faktorer	Hög status	God status	Måttlig status
Allmänna förhållanden	De fysikalisk-kemiska faktorerna motsvarar helt eller nästan helt opåverkade förhållanden. Koncentrationen av näringsämnen ligger inom det intervall som normalt råder vid opåverkade förhållanden. Temperatur, syrebalans och siktdjup uppvisar inga tecken på av människor framkallad påverkan och ligger inom det intervall som normalt råder vid opåverkade förhållanden.	Värdena för temperatur, syresättningsförhållanden och siktdjup ligger inte utanför det intervall som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och att de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås. Koncentrationerna av näringsämnen överstiger inte de nivåer som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationer nära noll och åtminstone lägre än gränsen för upptäckt vid användning av den mest avancerade analysteknik som är i allmänt bruk.	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6, utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda icke-syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationerna ligger inom det intervall som normalt råder vid opåverkade förhållanden (bakgrunds nivåer = bgl).	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6 ⁽²⁾ , utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

⁽¹⁾ Följande förkortningar används: bgl = bakgrunds nivå, eqs = miljö kvalitetsnorm.

⁽²⁾ Tillämpning av de normer som härletts i enlighet med detta protokoll skall inte erfordra att koncentrationen av förorenande ämnen minskas så att den underskrider bakgrunds nivåerna.

1.2.5 Definition av maximal, god och måttlig ekologisk potential för kraftigt modifierade eller konstgjorda vattenförekomster

Faktorer	Maximal ekologisk potential	God ekologisk potential	Måttlig ekologisk potential
Biologiska kvalitetsfaktorer	Värdena för de relevanta biologiska kvalitetsfaktorerna återspeglar så långt det är möjligt de värden som gäller för den närmast jämförbara typen av ytvattenförekomst, givet de fysikaliska förhållanden som beror på vattenförekomstens konstgjorda eller kraftigt förändrade karakteristika.	Värdena för de relevanta biologiska kvalitetsfaktorerna uppvisar lätta förändringar jämfört med de värden som föreligger vid maximal ekologisk potential.	Värdena för de relevanta biologiska kvalitetsfaktorerna uppvisar måttliga förändringar jämfört med de värden som föreligger vid maximal ekologisk potential. Dessa värden är väsentligt mer påverkade än de som föreligger vid god kvalitet.
Hydromorfologiska faktorer	De hydromorfologiska förhållandena överensstämmer med att den enda påverkan på ytvattenförekomsten är den som härrör från vattenförekomstens konstgjorda eller kraftigt förändrade karakteristika efter det att alla lindrande åtgärder har vidtagits så att det säkerställs att förhållandena i praktiken ligger närmast ett ekologiskt oförändrat tillstånd, särskilt i fråga om migrerande fauna och lämpliga lek- och fortplantningsplatser.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Fysikalisk-kemiska faktorer			
Allmänna förhållanden	De fysikalisk-kemiska faktorerna motsvarar helt eller nästan helt de opåverkade förhållanden som råder för den typ av ytvattenförekomst som är närmast jämförbar med den berörda konstgjorda eller kraftigt modifierade förekomsten. Koncentrationen av näringsämnen ligger inom det intervall som normalt råder vid sådana opåverkade förhållanden. Värdena för temperatur, syrebalans och pH motsvarar dem som vid opåverkade förhållanden råder för den typ av ytvattenförekomst som är närmast jämförbar med den berörda konstgjorda eller kraftigt modifierade förekomsten.	Värdena för de fysikalisk-kemiska faktorerna ligger inom de intervall som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och för att de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås. Värdena för temperatur och pH ligger inte utanför de intervall som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och för att de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås. Koncentrationerna av näringsämnen överstiger inte de nivåer som har fastställts för att ekosystemets funktion skall säkerställas och för att de biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan skall uppnås.	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

Faktorer	Maximal ekologisk potential	God ekologisk potential	Måttlig ekologisk potential
Särskilda syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationer nära noll och åtminstone lägre än gränsen för upptäckt vid användning av den mest avancerade analysteknik som är i allmänt bruk.	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6, utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.
Särskilda icke-syntetiska förorenande ämnen	Koncentrationerna ligger inom det intervall som vid opåverkade förhållanden normalt råder för den typ av ytvattenförekomst som är närmast jämförbar med den berörda konstgjorda eller kraftigt modifierade förekomsten (bakgrundsnivåer = bgl).	Koncentrationer som inte överstiger de normer som upprättats i enlighet med det förfarande som beskrivs i avsnitt 1.2.6 ⁽¹⁾ utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 91/414/EEG och direktiv 98/8/EG. (<eqs)	Förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits ovan kan uppnås.

⁽¹⁾ Tillämpning av de normer som härletts i enlighet med detta protokoll skall inte erfordra att koncentrationen av förorenande ämnen minskas så att den underskrider bakgrundsnivåerna.

1.2.6 Förfarande för medlemsstaternas fastställande av kemiska miljökvalitetsnormer

Medlemsstaternas arbete med att ta fram miljökvalitetsnormer för de förorenande ämnen som anges i punkterna 1–9 i bilaga VIII till skydd för vattenlevande biota skall ske enligt nedanstående bestämmelser. Normer kan fastställas för vatten, sediment eller biota.

Om möjligt skall både akuta och kroniska data inhämtas för nedanstående artsammansättningar, som är relevanta för den berörda vattenförekomststypen, samt för övriga akvatiska artsammansättningar där uppgifter finns att tillgå. Grunduppsättningen för artsammansättningar är:

- Alger och/eller makrofyter.
- Daphnia eller organismer som är representativa för saltvatten.
- Fisk.

Fastställande av miljökvalitetsnormer

Följande förfarande skall tillämpas vid fastställandet av en högsta årsmedelkoncentration:

- i) Medlemsstaterna skall fastställa lämpliga säkerhetsfaktorer i varje fall i överensstämmelse med de tillgängliga uppgifternas beskaffenhet och kvalitet och enligt de riktlinjer som anges i avsnitt 3.3.1 i del II av den tekniska handledningen till stöd för kommissionens direktiv 93/67/EEG om riskbedömning för nya anmälda ämnen samt kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 om riskbedömning för existerande ämnen samt med hänsyn till säkerhetsfaktorerna i nedanstående tabell:

	Säkerhetsfaktor
Minst en akut L(E)C ₅₀ från var och en av de tre näringsnivåerna i grunduppsättningen	1 000
En kronisk NOEC (antingen fisk eller daphnia eller en organism som är representativ för saltvatten)	100
Två kroniska NOEC från arter som representerar två näringsnivåer (fisk och/eller daphnia eller en organism som är representativ för saltvatten och/eller alger)	50
Kroniska NOEC från minst tre arter (normalt fisk, daphnia eller en organism som är representativ för saltvatten och alger) som representerar tre näringsnivåer	10
Andra fall, däribland fältdata eller modellekosystem, som medger beräkning och tillämpning av mer exakta säkerhetsfaktorer	Bedöms från fall till fall

- ii) Om data beträffande persistens och bioackumulerbarhet finns tillgängliga, skall dessa beaktas vid beräkningen av miljökvalitetsnormens slutliga värde.
- iii) Den på detta sätt beräknade normen bör jämföras med eventuella belägg från fältstudier. Om avvikelser framträder skall beräkningen ses över så att en mer exakt säkerhetsfaktor kan beräknas.
- iv) Den beräknade normen skall granskas av utomstående experter och bli föremål för samråd med allmänheten i medlemsstaten så att en mer exakt säkerhetsfaktor kan beräknas.

1.3 Övervakning av ekologisk status och kemisk status för ytvatten

Nätet för ytvattenövervakning skall upprättas i enlighet med kraven i artikel 8. Övervakningsnätet skall utformas så att det ger en sammanhängande och heltäckande översikt över den ekologiska och den kemiska statusen inom varje avrinningsområde, och det skall tillåta en klassificering av vattenförekomster i fem klasser i överensstämmelse med de normativa definitionerna i avsnitt 1.2. Medlemsstaterna skall i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet tillhandahålla en eller flera kartor som visar nätet för ytvattenövervakning.

På grundval av den karakterisering och bedömning av miljöpåverkan som skall göras enligt artikel 5 och bilaga II skall medlemsstaterna för varje period som en förvaltningsplan för avrinningsdistrikt gäller för utarbeta ett program för kontrollerande övervakning och ett program för operativ övervakning. I en del fall kan medlemsstaterna också behöva utarbeta program för undersökande övervakning.

Medlemsstaterna skall övervaka parametrar som indikerar statusen för varje relevant kvalitetsfaktor. I valet av parametrar för biologiska kvalitetsfaktorer skall medlemsstaterna fastställa den lämpliga nivå för artsammansättningar som krävs för att uppnå adekvat tillförlitlighet och noggrannhet i klassificeringen av kvalitetsfaktorerna. Förvaltningsplanen skall innehålla uppskattningar av konfidens- och noggrannhetsnivån för de resultat som erhålls genom övervakningsprogrammen.

1.3.1 Utformning av den kontrollerande övervakningen

Mål

Medlemsstaterna skall inrätta program för kontrollerande övervakning för att inhämta uppgifter i syfte att

- komplettera och bekräfta det förfarande för bedömning av miljöpåverkan som anges i bilaga II,
- kunna utforma effektiva och ändamålsenliga övervakningsprogram i framtiden,
- bedöma de långsiktiga förändringarna i naturliga förhållanden,
- bedöma de långsiktiga förändringar som orsakas av omfattande mänsklig verksamhet.

Resultaten av sådan övervakning skall ses över och utnyttjas, tillsammans med den bedömning av miljöpåverkan som anges i bilaga II, för att avgöra vilka krav som bör ställas på övervakningsprogrammen i befintliga och framtida förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt.

Val av övervakningspunkter

Kontrollerande övervakning skall användas för ett så stort antal ytvattenförekomster att en bedömning kan göras av den allmänna ytvattenstatusen i varje avrinningsområde eller delavrinningsområde inom avrinningsdistriktet. Vid valet av vattenförekomster skall medlemsstaterna där det är lämpligt säkerställa att övervakningen genomförs vid punkter där

- vattenflödes hastigheten är betydande inom hela avrinningsdistriktet; inbegripet punkter i stora floder där tillrinningsområdet är större än 2 500 km²,
- där vattenvolymen inom avrinningsdistriktet, även stora sjöar och vattenmagasin, är betydande,
- betydande vattenförekomster överskrider en medlemsstats gränser,
- de stationer identifieras enligt beslutet om informationsutbyte (77/795/EEG), och

vid andra stationer som är nödvändiga för att uppskatta den föroreningsmängd som förs över medlemsstaternas gränser, och som förs ut i havsmiljön.

Val av kvalitetsfaktorer

Kontrollerande övervakning skall för varje övervakningsstation ske under en period av ett år inom förvaltningsplanens tidsram när det gäller

- parametrar som indikerar samtliga biologiska kvalitetsfaktorer,
- parametrar som indikerar samtliga hydromorfologiska kvalitetsfaktorer,
- parametrar som indikerar samtliga allmänna fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer, prioriterade förorenande ämnen som släpps ut i avrinningsområdet eller delavrinningsområdet, och
- andra förorenande ämnen som släpps ut i betydande mängder i avrinningsområdet eller delavrinningsområdet.

Såvida inte tidigare kontrollerande övervakning visat att förekomsten ifråga har uppnått god status och det inte finns något tecken enligt översynen av konsekvenserna av mänsklig verksamhet i enlighet med bilaga II på att konsekvenserna för vattenförekomsten har förändrats. I dessa fall skall kontrollerande övervakning utföras för var tredje förvaltningsplan för avrinningsdistrikten.

1.3.2 Utformning av den operativa övervakningen

Operativ övervakning skall genomföras för att

- fastställa statusen för de vattenförekomster som bedöms ligga i riskzonen för att inte uppfylla miljömålen, och
- bedöma de förändringar av statusen för dessa vattenförekomster som åtgärdsprogrammen resulterar i.

Programmet kan ändras under den period förvaltningsplanen för avrinningsdistrikten gäller på grundval av uppgifter som har inhämtats som en del av kraven i bilaga II eller i denna bilaga, framför allt om syftet är att minska övervakningsfrekvensen när konsekvenserna inte anses betydande eller den aktuella påverkan har försvunnit.

Val av övervakningsstationer

Operativ övervakning skall utföras för alla de vattenförekomster som, på grundval av antingen en bedömning av miljöpåverkan enligt bilaga II eller kontrollerande övervakning, har bedömts ligga i riskzonen för att inte uppfylla miljömålen enligt artikel 4 och för de vattenförekomster i vilka prioriterade ämnen släpps ut. Övervakningspunkter skall, när det gäller prioriterade ämnen, väljas i enlighet med den lagstiftning i vilken de relevanta miljökvalitetsnormerna fastställs. I övriga fall skall, även när det gäller prioriterade ämnen för vilka särskilda riktlinjer saknas, övervakningspunkterna väljas enligt följande:

- När det gäller vattenförekomster som riskerar att utsättas för betydande påverkan från punktkällor: tillräckligt antal övervakningspunkter inom varje vattenförekomst för att kunna bedöma omfattningen och effekterna av påverkan från punktkällorna. Om en vattenförekomst utsätts för påverkan från ett antal punktkällor kan övervakningspunkterna väljas så att den totala omfattningen och de sammanlagda konsekvenserna av denna påverkan kan bedömas.
- När det gäller vattenförekomster som riskerar att utsättas för betydande påverkan från en diffus källa: tillräckligt antal övervakningspunkter bland ett urval av vattenförekomster för att kunna bedöma omfattningen och konsekvenserna av påverkan från diffusa källor. De utvalda vattenförekomsterna skall vara representativa för de relativa risker för påverkan från diffusa källor som finns, och för den relativa risken att inte uppnå god ytvattenstatus.
- När det gäller vattenförekomster som riskerar att utsättas för betydande hydromorfologisk påverkan: tillräckligt antal övervakningspunkter bland ett urval av vattenförekomster för att kunna bedöma omfattningen och konsekvenserna av den hydromorfologiska påverkan. Valet av vattenförekomster skall spegla de totala effekterna av den hydromorfologiska påverkan som samtliga vattenförekomster utsätts för.

Val av kvalitetsfaktorer

För att kunna bedöma omfattningen av den påverkan som ytvattenförekomster utsätts för skall medlemsstaterna övervaka de kvalitetsfaktorer som återspeglar den påverkan som vattenförekomsten eller vattenförekomsterna utsätts för. För att bedöma konsekvenserna av denna påverkan skall medlemsstaterna i relevanta delar övervaka

- parametrar för den biologiska kvalitetsfaktor, eller de biologiska kvalitetsfaktorerna, som är mest känslig(-a) för den påverkan som vattenförekomsterna utsätts för,
- alla prioriterade förorenande ämnen som släpps ut, samt andra förorenande ämnen som släpps ut i betydande mängd, eller
- parametrar som indikerar den hydromorfologiska kvalitetsfaktor som är mest känslig för den påverkan som har konstaterats.

1.3.3 Utformning av den undersökande övervakningen

Mål

Undersökande övervakning skall genomföras

- när orsaken till överskridandena är okänd,
- när den kontrollerande övervakningen visar att de mål som fastställts enligt artikel 4 för en viss vattenförekomst troligtvis inte kommer att uppnås, och operativ övervakning inte redan har inletts, i syfte att fastställa orsakerna till att en eller flera vattenförekomster inte uppnår miljömålen, eller
- för att fastställa omfattningen och konsekvenserna av oavsiktliga föroreningsincidenter.

Denna övervakning skall ligga till grund för inrättande av ett åtgärdsprogram som syftar till att nå miljömålen och särskilda åtgärder som är nödvändiga för att komma till rätta med effekterna av oavsiktliga föroreningsincidenter.

1.3.4 Övervakningsfrekvens

När det gäller perioden med kontrollerande övervakning bör de frekvenser för övervakningen av parametrar för fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer som anges nedan tillämpas om inte större intervall skulle vara motiverade på grundval av teknisk kunskap och expertutlåtande. Övervakning av biologiska eller hydromorfologiska kvalitetsfaktorer skall ske minst en gång under perioden med kontrollerande övervakning.

När det gäller operativ övervakning skall frekvensen för den övervakning som krävs för en parameter vilken som helst fastställas av medlemsstaten så att tillräckliga data föreligger för en tillförlitlig bedömning av statusen för den relevanta kvalitetsfaktorn. Som en riktlinje gäller att övervakningsintervallen inte bör överstiga dem som anges i tabellen nedan såvida inte större intervall är motiverat på grundval av teknisk kunskap och expertutlåtande.

Övervakningsfrekvenserna skall väljas så att en godtagbar konfidensnivå och noggrannhet uppnås. Den konfidensnivå och noggrannhet som uppnås med övervakningssystemet skall anges i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.

Övervakningsfrekvenserna skall väljas med hänsyn till parametrarnas föränderlighet på grund av både naturliga och mänskliga förhållanden. Tidpunkten för övervakningen skall väljas så att inverkan av årstidsvariationer på resultatet blir så liten som möjligt, och på så sätt säkerställa att resultaten återspeglar förändringar i vattenföre-

komsten som beror på förändringar orsakade av mänsklig påverkan. Om så krävs för att nå detta mål skall ytterligare övervakning ske under olika årstider under ett och samma år.

Kvalitetsfaktor	Floder	Sjöar	Vatten i övergångszon	Kustvatten
-----------------	--------	-------	-----------------------	------------

Biologiska

Fytoplankton	6 månader	6 månader	6 månader	6 månader
Andra vattenväxter	3 år	3 år	3 år	3 år
Makroinvertebrater	3 år	3 år	3 år	3 år
Fisk	3 år	3 år	3 år	

Hydromorfologiska

Kontinuitet	6 år			
Hydrologi	kontinuerligt	1 månad		
Morfologi	6 år	6 år	6 år	6 år

Fysikalisk-kemiska

Temperaturförhållanden	3 månader	3 månader	3 månader	3 månader
Syresättning	3 månader	3 månader	3 månader	3 månader
Salthalt	3 månader	3 månader	3 månader	
Näringsstatus	3 månader	3 månader	3 månader	3 månader
Försurningsstatus	3 månader	3 månader		
Andra förorenande ämnen	3 månader	3 månader	3 månader	3 månader
Prioriterade ämnen	1 månad	1 månad	1 månad	1 månad

1.3.5 Tilläggskrav för övervakningen av skyddade områden

De övervakningsprogram som krävs enligt ovan skall kompletteras för att uppfylla följande kriterier:

Punkter där uttag av dricksvatten sker

De ytvattenförekomster som anges i artikel 7 och som ger mer än 100 m³ per dag i genomsnitt skall väljas ut som övervakningsstationer och skall underställas sådan ytterligare övervakning som är nödvändig för att uppfylla kraven i den artikeln. Dessa vattenförekomster skall övervakas med avseende på alla prioriterade ämnen som släpps ut och alla andra ämnen som släpps ut i betydande mängd, vilka kan påverka vattenförekomstens status och vilka regleras enligt bestämmelserna i direktivet om dricksvatten. Övervakning skall ske enligt den frekvens som anges nedan.

Antal förbrukare	Frekvens
< 10 000	4 ggr/år
10 000–30 000	8 ggr/år
> 30 000	12 ggr/år

Livsmiljöer och artskyddsområden

Vattenförekomster som utgör sådana områden skall omfattas av det program för operativ övervakning som anges ovan, enligt vilket de på grundval av miljökonsekvensbedömningen och den kontrollerande övervakningen skall identifieras som vattenförekomster som riskerar att inte uppfylla miljömålen enligt artikel 4. Övervakning skall genomföras för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av all relevant betydande påverkan på dessa vattenförekomster och, vid behov, för att bedöma vilka förändringar i dessa vattenförekomsters status som åtgärdsprogrammen medför. Övervakningen skall fortsätta till dess att områdena uppfyller de vattenrelaterade kraven i den lagstiftning enligt vilken de identifierats och målen enligt artikel 4.

1.3.6 Standarder för övervakning av kvalitetsfaktorer

De metoder som används för övervakningen av typparametrar skall överensstämma med de internationella standarder som anges nedan eller med andra nationella eller internationella standarder varigenom det säkerställs att data av motsvarande vetenskapliga kvalitet och jämförbarhet finns att tillgå.

Provtagning av makroinvertebrater

ISO 5667-3:1995	Water Quality–Sampling–Part 3: Guidance on the preservation and handling of samples
EN 27828:1994	Water Quality–Methods for biological sampling–Guidance on hand net sampling of benthic macroinvertebrates
EN 28265:1994	Water Quality–Methods for biological sampling–Guidance on the design and use of quantitative samplers for benthic macroinvertebrates on stony substrata in shallow waters
EN ISO 9391:1995	Water Quality–Sampling in deep waters for macroinvertebrates–Guidance on the use of colonization, qualitative and quantitative samplers
EN ISO 8689-1:1999	Biological Classification of Rivers Part I: Guidance on the Interpretation of Biological Quality Data from Surveys of Benthic Macroinvertebrates in Running Waters
EN ISO 8689-2:1999	Biological Classification of Rivers Part II: Guidance on the Presentation of Biological Quality Data from Surveys of Benthic Macroinvertebrates in Running Waters

Provtagning av makrofyter

Relevanta CEN/ISO-standarder när dessa har utarbetats

Provtagning av fisk

Relevanta CEN/ISO-standarder när dessa har utarbetats

Provtagning av kiselalger

Relevanta CEN/ISO-standarder när dessa har utarbetats

Standarder för fysikalisk-kemiska parametrar

Alla relevanta CEN/ISO-standarder

Standarder för hydromorfologiska parametrar

Alla relevanta CEN/ISO-standarder

1.4 Klassificering och redovisning av ekologisk status

1.4.1 Jämförbarhet för biologiska övervakningsresultat

- i) Medlemsstaterna skall upprätta övervakningssystem i syfte att beräkna värdena för de biologiska kvalitetsfaktorer som fastställts för varje ytvattenkategori eller för kraftigt modifierade eller konstgjorda ytvattenförekomster. Vid tillämpningen av nedanstående förfarande på kraftigt modifierade eller konstgjorda vattenförekomster bör hänvisningar till ekologisk status tolkas som hänvisningar till ekologisk potential. I sådana system kan man använda sig av särskilda arter eller grupper av arter som är representativa för den totala kvalitetsfaktorn.
- ii) För att säkerställa att dessa övervakningssystem är jämförbara skall resultaten av medlemsstaternas systemverksamhet redovisas i form av ekologiska kvalitetskvoter för klassificering av ekologisk status. Dessa kvoter skall motsvara förhållandet mellan värdena för de biologiska parametrar som har iakttagits för en viss ytvattenförekomst och värdena för dessa parametrar under de referensförhållanden som är tillämpliga på denna vattenförekomst. Kvoten skall uttryckas som ett numeriskt värde mellan 0 och 1, där hög ekologisk status motsvaras av värden nära ett (1) och dålig ekologisk status motsvaras av värden nära noll (0).
- iii) Varje medlemsstat skall för varje ytvattenkategori dela in skalan för de ekologiska kvalitetskvoterna i övervakningssystemet i fem klasser, från hög till dålig ekologisk status, enligt definitionen i avsnitt 1.2, genom att tilldela varje klassgräns ett numeriskt värde. Värdet för gränsen mellan hög och god status, samt värdet för gränsen mellan god och måttlig status, skall fastställas med hjälp av det interkalibreringsförfarande som beskrivs nedan.
- iv) Kommissionen skall underlätta detta interkalibreringsförfarande för att säkerställa att klassgränserna fastställs i överensstämmelse med de normativa definitionerna i avsnitt 1.2 och att klasserna är jämförbara medlemsstaterna emellan.
- v) Som en del av detta förfarande skall kommissionen underlätta det informationsutbyte mellan medlemsstaterna som gör det möjligt att identifiera ett antal övervakningsstationer i varje ekoregion i gemenskapen; dessa stationer kommer att bilda ett interkalibreringsnät. Nätet skall utgöras av ett urval av övervakningsstationer som valts bland de typer av ytvattenförekomster som finns inom varje ekoregion. För varje typ av ytvattenförekomst som valts skall det i nätverket finnas minst två stationer som motsvarar gränsen mellan de normerande definitionerna hög och god status samt minst två stationer som motsvarar gränsen mellan de normerande definitionerna av god och måttlig status. Övervakningsstationerna skall väljas efter ett expertutlåtande som har sin grund i gemensamma inspektioner och annan tillgänglig information.
- vi) Varje övervakningssystem i medlemsstaterna skall tillämpas på de stationer i interkalibreringsnätet som både ligger i ekoregionen och som utgörs av en sådan typ av ytvattenförekomst för vilken systemet skall tillämpas enligt kraven i detta direktiv. Resultatet av denna tillämpning skall användas för att fastställa de numeriska värdena för de klassgränser som är relevanta i varje medlemsstats övervakningssystem.
- vii) Kommissionen skall inom tre år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande utarbeta ett utkast till register över de stationer som skall utgöra interkalibreringsnätet, vilket kan anpassas i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i artikel 21. Det slutgiltiga registret över övervakningsstationer skall fastställas senast fyra år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och det skall offentliggöras av kommissionen.
- viii) Kommissionen och medlemsstaterna skall slutföra interkalibreringen senast 18 månader efter tidpunkten för offentliggörande av det slutgiltiga registret.
- ix) Resultaten av interkalibreringen och de värden som har fastställts för klassificeringarna i medlemsstaternas övervakningssystem skall offentliggöras av kommissionen senast sex månader efter det att interkalibreringen har slutförts.

1.4.2 Redovisning av övervakningsresultat och klassificering av ekologisk status och ekologisk potential

- i) När det gäller ytvattenkategorier skall klassificeringen av ekologisk status för vattenförekomsten anges som det lägsta av värdena för resultaten av den biologiska och fysikalisk-kemiska övervakningen avseende de relevanta kvalitetsfaktorerna vilka har klassificerats enligt första kolumnen i nedanstående tabell. Medlemsstaterna skall för varje avrinningsdistrikt tillhandahålla en karta som visar klassificeringen av ekologisk sta-

tus för varje vattenförekomst; färgkodad enligt andra kolumnen i nedanstående tabell för att visa klassificeringen av vattenförekomstens ekologiska status.

Klassificering av ekologisk status	Färgkod
Hög	Blå
God	Grön
Måttlig	Gul
Otillfredsställande	Orange
Dålig	Röd

- ii) När det gäller kraftigt modifierade och konstgjorda vattenförekomster skall klassificeringen av ekologisk potential för vattenförekomsten anges som det lägsta av värdena för resultaten av den biologiska och fysikalisk-kemiska övervakningen avseende de relevanta kvalitetsfaktorer vilka har klassificerats enligt första kolumnen i nedanstående tabell. Medlemsstaterna skall för varje avrinningsdistrikt tillhandahålla en karta som visar klassificeringen av ekologisk potential för varje vattenförekomst; färgkodad enligt andra kolumnen i nedanstående tabell när det gäller konstgjorda vattenförekomster och enligt tredje kolumnen i samma tabell när det gäller kraftigt modifierade vattenförekomster.

Klassificering av ekologisk potential	Färgkod	
	Konstgjorda vattenförekomster	Kraftigt modifierade vattenförekomster
God och däröver	Lika breda gröna och ljusgrå ränder	Lika breda gröna och mörkgrå ränder
Måttlig	Lika breda gula och ljusgrå ränder	Lika breda gula och mörkgrå ränder
Otillfredsställande	Lika breda orange och ljusgrå ränder	Lika breda orange och mörkgrå ränder
Dålig	Lika breda röda och ljusgrå ränder	Lika breda röda och mörkgrå ränder

- iii) Medlemsstaterna skall också ange, med hjälp av en svart prick på kartan, vilka av de vattenförekomster där god status eller god ekologisk potential inte har kunnat uppnås p.g.a. icke-överensstämmelse med en eller flera av de miljökvalitetsnormer som har fastställts för vattenförekomsten i fråga med avseende på särskilda syntetiska eller icke-syntetiska förorenande ämnen (enligt den ordning för miljökvalitet som har fastställts av medlemsstaten i fråga).

1.4.3 Redovisning av övervakningsresultat och klassificering av kemisk status

En vattenförekomst som uppfyller alla de miljökvalitetsnormer som avses i bilaga IX, i artikel 16 och i annan relevant gemenskapslagstiftning där miljökvalitetsnormer fastställs, skall registreras med klassificeringen god kemisk status. Om vattenförekomsten inte uppfyller normerna skall det registreras att den inte uppnår god kemisk status.

Medlemsstaterna skall för varje avrinningsdistrikt tillhandahålla en karta som visar den kemiska statusen för varje vattenförekomst; kartan skall vara färgkodad enligt andra kolumnen i nedanstående tabell för att illustrera klassificeringen av vattenförekomstens kemiska status.

Klassificering av kemisk status	Färgkod
God	Blå
Uppnår ej god kemisk status	Röd

2. GRUNDVATTEN

2.1 Grundvattnets kvantitativa status

2.1.1 Parameter för klassificering av kvantitativ status

System för grundvattennivån

2.1.2 Definition av kvantitativ status

Faktorer	God status
Grundvattennivå	<p>Grundvattennivån i grundvattenförekomsten är sådan att den tillgängliga grundvattenresursen inte överskrider av den långsiktiga genomsnittliga uttagsnivån per år.</p> <p>Grundvattennivån är följaktligen inte utsatt för sådan mänsklig påverkan som kan leda till</p> <ul style="list-style-type: none"> — att de ekologiska miljömålen i artikel 4 inte kan uppnås vad beträffar förbundna ytvattenresurser, — till någon som helst betydande sänkning av status hos sådana vatten, — till någon som helst betydande skada på anslutna terrestra ekosystem som är direkt beroende av grundvattenförekomsten, <p>och förändringar i strömningsriktningen till följd av nivåförändringar kan uppstå tillfälligt eller varaktigt inom ett begränsat område men sådana omsvängningar medför inte intrusion av saltvatten eller annan intrusion och utgör inte en indikation på en konsekvent och klar utvecklingstendens till följd av mänsklig påverkan när det gäller flödesriktningar som kan leda till sådana intrusioner.</p>

2.2 Övervakning av grundvattnets kvantitativa status

2.2.1 Nät för övervakning av grundvattennivån

Nätet för övervakning av grundvattnet skall upprättas i enlighet med kraven i artiklarna 7 och 8. Övervakningsnätet skall utformas så att det ger en tillförlitlig bedömning av den kvantitativa statusen för alla grundvattenförekomster eller grupper av förekomster inklusive bedömning av den tillgängliga grundvattenresursen. Medlemsstaterna skall tillhandahålla en karta eller kartor som visar nätet för övervakning av grundvattnet i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.

2.2.2 Täthet mellan övervakningsstationerna

Nätet skall innehålla tillräckligt representativa övervakningspunkter för att uppskatta grundvattennivån i varje grundvattenförekomst eller grupp av förekomster under hänsynstagande till kort- och långsiktiga variationer i fråga om grundvattenbildning och särskilt följande:

- I fråga om grundvattenförekomster som riskerar att inte kunna uppnå miljömålen i artikel 4, se till att övervakningspunkterna ligger tillräckligt tätt för en bedömning av uttagens och utsläppens inverkan på grundvattennivån.
- I fråga om grundvattenförekomster inom vilka grundvattnet sträcker sig över en medlemsstats gränslinje, se till att det finns tillräckligt många övervakningspunkter för att uppskatta grundvattenflödets riktning och hastighet över medlemsstatens gränslinje.

2.2.3 Övervakningsfrekvens

Observationsfrekvensen skall vara tillräcklig för bedömningar av den kvantitativa statusen hos varje grundvattenförekomst eller grupp av förekomster under hänsynstagande till kort- och långsiktiga variationer i fråga om grundvattenbildning och särskilt följande:

- I fråga om grundvattenförekomster som riskerar att inte kunna uppnå miljömålen i artikel 4, se till att mätningarna görs tillräckligt ofta för en bedömning av uttagens och utsläppens inverkan på grundvattennivån.
- I fråga om grundvattenförekomster inom vilka grundvattnet sträcker sig över en medlemsstats gränslinje, se till att mätningarna görs tillräckligt ofta för en bedömning av grundvattenflödets riktning och hastighet över medlemsstatens gränslinje.

2.2.4 Tolkning och redovisning av grundvattnets kvantitativa status

De resultat som kommer fram genom övervakningsnätet för en grundvattenförekomst eller grupp av förekomster skall användas för att bedöma kvantitativ status hos denna förekomst eller de förekomsterna. Om inte annat följer av avsnitt 2.5 skall medlemsstaterna tillhandahålla en karta över den bedömning av grundvattnets kvantitativa status detta resulterar i, med följande färgkoder:

God status – grön

Otillfredsställande status – röd

2.3 Grundvattnets kemiska status

2.3.1 Parametrar för bestämning av grundvattnets kemiska status

Konduktivitet

Koncentrationer av förorenande ämnen

2.3.2 Definition av god kemisk status hos grundvattnet

Faktorer	God status
Allmänt	<p>Den kemiska sammansättningen av grundvattenförekomsten är sådan att koncentrationen av förorenande ämnen</p> <ul style="list-style-type: none"> — inte uppvisar effekter av intrusion av saltvatten eller annan intrusion enligt specifikation nedan, — inte överstiger de kvalitetsnormer som är tillämpliga enligt annan relevant gemenskapslagstiftning enligt artikel 17, — inte är sådan att den skulle leda till att miljömålen enligt artikel 4 beträffande anslutna ytvatten inte uppnås eller till någon betydande sänkning av den ekologiska eller kemiska kvaliteten hos sådana förekomster eller till någon betydande skada på terrestra ekosystem som är direkt beroende av grundvattenförekomsten.
Konduktivitet	Förändringar i konduktiviteten påvisar inte intrusion av saltvatten eller annan intrusion i grundvattenförekomsten.

2.4 Övervakning av grundvattnets kemiska status

2.4.1 Nätet för övervakning av grundvattnet

Nätet för övervakning av grundvattnet skall upprättas i enlighet med kraven i artiklarna 7 och 8. Nätet för övervakning skall utformas så att det ger en heltäckande översikt över grundvattnets kemiska status inom varje avrinningsområde och så att långsiktiga uppgående tendenser när det gäller föroreningar som är försakade av människor upptäcks.

På grundval av den karakterisering och konsekvensbedömning som genomförs i enlighet med artikel 5 och bilaga II skall medlemsstaterna för varje period förvaltningsplanen för avrinningsområdet är tillämplig upprätta ett program för kontrollerande övervakning. Resultaten av detta program skall användas för att upprätta ett operativt övervakningsprogram som skall tillämpas för planens återstående period.

Uppskattningar av konfidensnivån och noggrannheten i resultaten från övervakningsprogrammen skall göras i planen.

2.4.2 Kontrollerande övervakning

Mål

Kontrollerande övervakning skall ske för att

- komplettera och validera konsekvensbedömningsförfarandet,
- tillhandahålla upplysningar som används för bedömning av de långsiktiga tendenserna både till följd av förändringar i de naturliga förhållandena och genom mänsklig verksamhet.

Urval av övervakningsstationer

Tillräckligt antal övervakningsstationer skall väljas ut för

- förekomster som har bedömts vara i riskzonen efter karakteriseringsprogrammet enligt bilaga II,
- förekomster som korsar en medlemsstats gräns.

Urval av parametrar

Följande uppsättning grundparametrar skall övervakas i alla utvalda grundvattenförekomster:

- syrehalt
- pH-värde
- konduktivitet
- nitrat
- ammonium

Förekomster som enligt bilaga II identifieras såsom fall där det finns betydande risk att de inte uppnår god status skall också övervakas när det gäller sådana parametrar som utgör indikation på konsekvenserna av sådan påverkan.

Gränsöverskridande vattenförekomster skall också övervakas när det gäller sådana parametrar som är relevanta för att skydda alla de användningar som grundvattenflödet har.

2.4.3 Operativ övervakning

Mål

Operativ övervakning skall ske under perioderna mellan de kontrollerande övervakningsprogrammen för att

- fastställa kemisk status för alla grundvattenförekomster eller grupper av förekomster som bedöms vara i riskzonen,
- fastställa förekomsten av eventuella långsiktiga uppgående tendenser för koncentrationen av varje typ av förorenande ämnen på grund av mänsklig verksamhet.

Urval av övervakningsstationer

Operativ övervakning skall ske för alla grundvattenförekomster eller grupper av förekomster som på grundval av både den konsekvensbedömning som genomförts i enlighet med bilaga II och kontrollerande övervakning identifieras som att de riskerar att inte uppfylla målen i artikel 4. Urvalet av övervakningsstationer skall också återspegla en bedömning av i vilken mån övervakningsdata från den stationen är representativa för kvaliteten på grundvattenförekomsten eller grundvattenförekomsterna i fråga.

Övervakningsfrekvens

Operativ övervakning skall ske tillräckligt ofta under perioderna mellan de kontrollerande övervakningsprogrammen för att konsekvenserna av påverkan i fråga skall kunna upptäckas, dock minst en gång per år.

2.4.4 Identifiering av utvecklingstendenser för förorenande ämnen

Medlemsstaterna skall använda data från både kontrollerande och operativ övervakning vid identifiering av långsiktiga av människan orsakade uppgående tendenser i koncentrationen av förorenande ämnen och omsvängningar av sådana tendenser. Det år eller den period som beräkningen av tendensidentifieringen skall baseras på skall anges. Beräkningen av tendenser skall ske för en förekomst eller vid behov en grupp av grundvattenförekomster. En omsvängning skall påvisas statistiskt och konfidensnivån för identifieringen skall anges.

2.4.5 Tolkning och redovisning av grundvattnets kemiska status

Vid bedömningen av status skall resultaten från individuella övervakningspunkter inom en grundvattenförekomst läggas samman för hela förekomsten. Utan att det påverkar tillämpningen av de berörda direktiven skall, för att god status skall uppnås för en grundvattenförekomst för de kemiska parametrar för vilka miljökvalitetsnormer fastställts i gemenskapslagstiftningen,

- medelvärdet av resultaten av övervakningen på varje punkt i grundvattenförekomsten eller gruppen av förekomster beräknas, och
- dessa medelvärden i enlighet med artikel 17 användas för att visa att god kemisk grundvattenstatus efterlevs.

Om inte annat följer av avsnitt 2.5 skall medlemsstaterna tillhandahålla en karta över grundvattnets kemiska status, med följande färgkoder:

God status – grön

Otillfredsställande status – röd

Medlemsstaterna skall också med en svart prick på kartan markera de grundvattenförekomster som företer en betydande och ihållande uppgående tendens i fråga om koncentrationer av förorenande ämnen till följd av mänsklig verksamhet. En omsvängning i denna tendens skall markeras med en blå prick på kartan.

Dessa kartor skall föras in i förvaltningsplanen för avrinningsområdet.

2.5 Redovisning av grundvattnets status

Medlemsstaterna skall se till att det i förvaltningsplanen för avrinningsområdet finns en karta som för varje grundvattenförekomst eller grupp av grundvattenförekomster visar både kvantitativ status och kemisk status för denna förekomst eller grupp av förekomster, med färgkodning i enlighet med kraven i avsnitten 2.2.4 och 2.4.5. Medlemsstaterna kan välja att inte återge separata kartor i avsnitten 2.2.4 och 2.4.5, men måste i så fall också se till att det finns en anvisning i enlighet med kraven i 2.4.5 på den karta som krävs i detta avsnitt av de förekomster för vilka det föreligger en betydande och ihållande uppgående tendens i fråga om koncentration av varje typ av förorenande ämnen eller en omsvängning av en sådan tendens.

BILAGA VI

FÖRTECKNING ÖVER ÅTGÄRDER SOM SKALL INKLUDERAS I ÅTGÄRDSPROGRAMMEN

DEL A

Åtgärder som krävs enligt följande direktiv:

- i) Badvattendirektivet (76/160/EEG).
- ii) Direktivet om vilda fåglar (79/409/EEG)⁽¹⁾.
- iii) Dricksvattendirektivet (80/778/EEG), ändrat genom direktiv 98/83/EG.
- iv) Direktivet om risker för storolyckor (Sevesodirektivet) (96/82/EG)⁽²⁾.
- v) Direktivet om miljökonsekvensbedömningar (85/337/EEG)⁽³⁾.
- vi) Direktivet om avloppsslam (86/278/EEG)⁽⁴⁾.
- vii) Direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (91/271/EEG).
- viii) Direktivet om växtskyddsmedel (91/414/EEG).
- ix) Nitratdirektivet (91/676/EEG).
- x) Direktivet om livsmiljö (92/43/EEG)⁽⁵⁾.
- xi) Direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (96/61/EG).

DEL B

Följande är en icke-uttömmande förteckning över kompletterande åtgärder som medlemsstaterna inom varje avrinningsdistrikt kan välja att anta som en del av det åtgärdsprogram som krävs enligt artikel 11.4:

- i) Lagstiftning.
- ii) Administrativa styrmedel.
- iii) Ekonomiska eller fiskala styrmedel.
- iv) Framförhandlade miljööverenskommelser.
- v) Utsläppsreglering.
- vi) Uppförandekodexar.
- vii) Återskapande och återställande av våtmarksområden.
- viii) Uttagsreglering.
- ix) Åtgärder för hantering av efterfrågan, bland annat främjande av anpassad jordbruksproduktion som till exempel odling av grödor som kräver små vattenmängder inom områden som påverkas av torka.
- x) Effektivitets- och återanvändningsåtgärder, bland annat främjande av vatteneffektiv teknik inom industrin och vattenbesparande bevattningsmetoder.

⁽¹⁾ EGT L 103, 25.4.1979, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 10, 14.1.1997, s. 13.

⁽³⁾ EGT L 175, 5.7.1985, s. 40. Direktivet ändrat genom direktiv 97/11/EG (EGT L 73, 14.3.1997, s. 5).

⁽⁴⁾ EGT L 181, 8.7.1986, s. 6.

⁽⁵⁾ EGT L 206, 22.7.1992, s. 7.

- xi) Byggnadsprojekt.
 - xii) Avsaltningsanläggningar.
 - xiii) Projekt för återställande.
 - xiv) Konstgjord infiltration av akviferer.
 - xv) Utbildningsprojekt.
 - xvi) Forsknings-, utvecklings- och demonstrationsprojekt.
 - xvii) Andra relevanta åtgärder.
-

BILAGA VII

FÖRVALTNINGSPLANER FÖR AVRINNINGSDISTRIKT

A. Förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt skall bestå av följande:

1. En allmän beskrivning av avrinningsdistriktets karakteristika som krävs enligt artikel 5 och bilaga II. Denna skall innefatta följande:
 - 1.1 För ytvatten
 - kartläggning av vattenförekomsternas lokalisering och gränser,
 - kartläggning av ekoregioner och typer av ytvattenförekomster inom avrinningsområdet,
 - identifiering av referensförhållanden för typer av ytvattenförekomster.
 - 1.2 För grundvatten
 - kartläggning av grundvattenförekomsternas lokalisering och gränser.
2. En sammanfattning av betydande påverkan och effekter på ytvattnets och grundvattnets status orsakade av mänsklig verksamhet, bl.a.
 - uppskattning av föroreningar från punktkällor,
 - uppskattning av föroreningar från diffusa källor, inbegripet en sammanfattning av markanvändning,
 - uppskattning av påverkan på vattnets kvantitativa status, inbegripet uttag,
 - analys av andra konsekvenser som mänsklig verksamhet har för vattnets status.
3. Identifiering och kartläggning av skyddade områden som krävs enligt artikel 6 och bilaga IV.
4. En karta över de nätverk för övervakning som upprättats för de syften som anges i artikel 8 och bilaga V, och en redovisning i kartform över resultaten av de övervakningsprogram som genomförts i enlighet med dessa bestämmelser när det gäller statusen hos
 - 4.1 ytvatten (ekologisk och kemisk),
 - 4.2 grundvatten (kemisk och kvantitativ),
 - 4.3 skyddade områden.
5. En förteckning över miljömål som fastställts enligt artikel 4 för ytvatten, grundvatten och skyddade områden, i synnerhet inbegripet identifiering av exempel då artikel 4.4–7 har kommit till användning, och den tillhörande information som krävs enligt den artikeln.
6. En sammanfattning av den ekonomiska analys över vattenanvändningen som krävs enligt artikel 5 och bilaga III.
7. En sammanfattning av det eller de åtgärdsprogram som antagits enligt artikel 11 inbegripet på vilket sätt de i artikel 4 fastställda målen därmed avses att uppnås.
 - 7.1 En sammanfattning av de åtgärder som krävs för att genomföra gemenskapslagstiftningen för vattenskydd.
 - 7.2 En rapport om praktiska åtgärder som vidtagits för att tillämpa principen om återvinning av kostnaderna för vattenanvändning i enlighet med artikel 9.
 - 7.3 En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits för att uppfylla kraven i artikel 7.
 - 7.4 En sammanfattning av regleringar för uttag och uppdämning av vatten, inklusive hänvisning till register och identifiering av de fall där undantag har gjorts enligt artikel 11.3 e.
 - 7.5 En sammanfattning av de regleringar som antagits för punktkällutsläpp och annan verksamhet som inverkar på vattenstatusen i enlighet med bestämmelserna i artikel 11.3 g och 11.3 i.
 - 7.6 En identifiering av de fall där direkta utsläpp till grundvattnet har tillåtits i enlighet med bestämmelserna i artikel 11.3 j.

- 7.7 En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits i enlighet med artikel 16 om prioriterade ämnen.
 - 7.8 En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits för att hindra eller minska konsekvenserna av oavsiktliga föroreningsincidenter.
 - 7.9 En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits enligt artikel 11.5 för vattenförekomster för vilka det är osannolikt att målen i artikel 4 kommer att uppnås.
 - 7.10 Uppgifter om kompletterande åtgärder som identifieras som nödvändiga för att uppfylla de miljömål som upprättats.
 - 7.11 Uppgifter om de åtgärder som vidtagits för att undvika ökad förorening av marina vatten i enlighet med artikel 11.6.
 8. Ett register över alla mer detaljerade program och förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt som handlar om särskilda delavrinningsområden, sektorer, frågor eller vattentyper, tillsammans med en sammanfattning av deras innehåll.
 9. En sammanfattning av de åtgärder för information till allmänheten och samråd som har vidtagits, resultaten härav och de ändringar i planen som gjorts till följd av detta.
 10. En förteckning över behöriga myndigheter i enlighet med bilaga I.
 11. Kontaktpunkter och förfaranden för att få sådant underlag och sådan information som avses i artikel 14.1, i synnerhet detaljer om regleringar som beslutats i enlighet med artikel 11.3 g och 11.3 i och om faktiska övervakningsdata som samlats in i enlighet med artikel 8 och bilaga V.
- B. Den första uppdateringen av förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet och alla efterföljande uppdateringar skall också inkludera:
1. En sammanfattning av alla ändringar eller uppdateringar sedan offentliggörandet av den föregående versionen av förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet, inklusive en sammanfattning av de revideringar som skall genomföras enligt artikel 4.4 och artiklarna 5–7.
 2. En bedömning av framstegen för uppnåendet av miljömålen, inklusive en redovisning av resultaten av övervakningen under perioden för föregående plan i form av en karta, och en förklaring till varför ett eller flera miljömål inte har uppnåtts.
 3. En sammanfattning av, och en förklaring till, varje åtgärd som planerades i den tidigare versionen av förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet och som inte har vidtagits.
 4. En sammanfattning av varje ytterligare övergångsåtgärd som i enlighet med artikel 11.5 antagits sedan offentliggörandet av den föregående versionen av förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.
-

BILAGA VIII

ORIENTERANDE FÖRTECKNING ÖVER HUVUDSAKLIGA FÖRORENANDE ÄMNEN

1. Organiska halogenföreningar och ämnen som kan bilda sådana föreningar i akvatisk miljö.
 2. Organiska fosforföreningar.
 3. Organiska tennföreningar.
 4. Ämnen och beredningar eller nedbrytningsprodukter av dessa för vilka det har påvisats att de har cancerogena eller mutagena egenskaper eller sådana egenskaper som i eller via vattenmiljön kan påverka steroidogena funktioner, sköldkörtelns funktioner, fortplantningen eller andra endokrina funktioner.
 5. Svårnedbrytbara kolväten och svårnedbrytbara och bioackumulerbara organiska, toxiska ämnen.
 6. Cyanider.
 7. Metaller och deras föreningar.
 8. Arsenik och dess föreningar.
 9. Biocider och växtskyddsmedel.
 10. Uppslammade ämnen.
 11. Ämnen som bidrar till eutrofiering (i synnerhet nitrater och fosfater).
 12. Syretärande ämnen (mätbara med hjälp av parametrar som till exempel BOD och COD).
-

BILAGA IX

GRÄNSVÄRDEN FÖR UTSLÄPP OCH MILJÖKVALITETSNORMER

De gränsvärden och kvalitetsmål som fastställts enligt dotterdirektiven till direktiv 76/464/EEG skall betraktas som gränsvärden för utsläpp och miljökvalitetsnormer i detta direktiv. Dessa har fastställts i följande direktiv:

- i) Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från klor-alkaliindustrin (82/176/EEG) ⁽¹⁾.
- ii) Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för kadmiumutsläpp (83/513/EEG) ⁽²⁾.
- iii) Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från andra källor än klor-alkaliindustrin (84/156/EEG) ⁽³⁾.
- iv) Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av hexaklorcyklohexan (84/491/EEG) ⁽⁴⁾.
- v) Direktivet om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av vissa farliga ämnen (86/280/EEG) ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ EGT L 81, 27.3.1982, s. 29.

⁽²⁾ EGT L 291, 24.10.1983, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 74, 17.3.1984, s. 49.

⁽⁴⁾ EGT L 274, 17.10.1984, s. 11.

⁽⁵⁾ EGT L 181, 4.7.1986, s. 16.

BILAGA

"BILAGA X

LISTA ÖVER PRIORITERADE ÄMNEN INOM OMRÅDET FÖR VATTENPOLITIK (*)

	CAS-nummer (1)	EU-nummer (2)	Det prioriterade ämnets namn	Identifierat som prioriterat farligt ämne
(1)	15972-60-8	240-110-8	Alaklor	
(2)	120-12-7	204-371-1	Antracen	(X) (***)
(3)	1912-24-9	217-617-8	Atrazin	(X) (***)
(4)	71-43-2	200-753-7	Bensen	
(5)	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Bromerade difenyletrar (**)	X (****)
(6)	7440-43-9	231-152-8	Kadmium och kadmiumföreningar	X
(7)	85535-84-8	287-476-5	C ₁₀₋₁₃ -kloralkaner (**)	X
(8)	470-90-6	207-432-0	Klorfenvinfos	
(9)	2921-88-2	220-864-4	Klorpyrifos	(X) (***)
(10)	107-06-2	203-458-1	1,2-Diklorethan	
(11)	75-09-2	200-838-9	Diklormetan	
(12)	117-81-7	204-211-0	Di(2-etylhexyl)ftalat (DEHP)	(X) (***)
(13)	330-54-1	206-354-4	Diuron	(X) (***)
(14)	115-29-7	204-079-4	Endosulfan	(X) (***)
	959-98-8	Ingen uppgift	(alfa-endosulfan)	
(15)	206-44-0	205-912-4	(Fluoranten) (****)	
(16)	118-74-1	204-273-9	Hexaklorbensen	X
(17)	87-68-3	201-765-5	Hexaklorbutadien	X
(18)	608-73-1	210-158-9	Hexaklorcyklohexan	X
	58-89-9	200-401-2	(gamma-isomer, lindan)	
(19)	34123-59-6	251-835-4	Isoproturon	(X) (***)
(20)	7439-92-1	231-100-4	Bly och blyföreningar	(X) (***)
(21)	7439-97-6	231-106-7	Kvicksilver och kvicksilverföreningar	X
(22)	91-20-3	202-049-5	Naftalen	(X) (***)
(23)	7440-02-0	231-111-4	Nickel och nickelföreningar	

	CAS-nummer ⁽¹⁾	EU-nummer ⁽²⁾	Det prioriterade ämnets namn	Identifierat som prioriterat farligt ämne
(24)	25154-52-3	246-672-0	Nonylfenoler	X
	104-40-5	203-199-4	(4-(para)-nonylfenol)	
(25)	1806-26-4	217-302-5	Oktylfenol	(X) (***)
	140-66-9	Ingen uppgift	(para-tert-oktylfenol)	
(26)	608-93-5	210-172-5	Pentaklorbensen	X
(27)	87-86-5	201-778-6	Pentaklorfenol	(X) (***)
(28)	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Polyaromatiska kolväten	X
	50-32-8	200-028-5	(Benso(a)pyren),	
	205-99-2	205-911-9	(Benso(b)fluoranten)	
	191-24-2	205-883-8	(Benso(g,h,i)perylene)	
	207-08-9	205-916-6	(Benso(k)fluoranten)	
	193-39-5	205-893-2	(Indeno(1,2,3-cd)pyren)	
(29)	122-34-9	204-535-2	Simazin	(X) (***)
(30)	688-73-3	211-704-4	Tributyltennföreningar	X
	36643-28-4	Ingen uppgift	(Tributyltennkatjon)	
(31)	12002-48-1	234-413-4	Triklorbensen	(X) (***)
	120-82-1	204-428-0	(1,2,4-triklorbensen)	
(32)	67-66-3	200-663-8	Triklormetan (kloroform)	
(33)	1582-09-8	216-428-8	Trifluralin	(X) (***)

(*) Om grupper av ämnen har valts ut, anges typiska enskilda representanter som indikatorer (inom parentes och utan nummer). Fastställandet av regleringar kommer att riktas in på dessa enskilda ämnen utan att detta hindrar att andra enskilda representanter inbegrips om detta är lämpligt.

(**) Dessa grupper av ämnen inbegriper normalt ett stort antal enskilda föreningar. För närvarande kan inte någon lämplig indikator anges.

(***) Dessa prioriterade ämnen är föremål för en översyn som syftar till att fastställa möjliga prioriterade farliga ämnen. Kommissionen kommer att framlägga ett förslag till slutlig klassificering senast 12 månader efter det att listan antagits. Den tidsplan som fastställdes i artikel 16 i direktiv 2000/60/EG för kommissionens förslag till kontroller påverkas inte av denna översyn.

(****) Endast pentabromdifenyleter (CAS-nummer 32534-81-9).

(*****) Fluoranten finns på listan som en indikator på andra, farligare polycykliska aromatiska kolväten.

(1) CAS: Chemical Abstract Services.

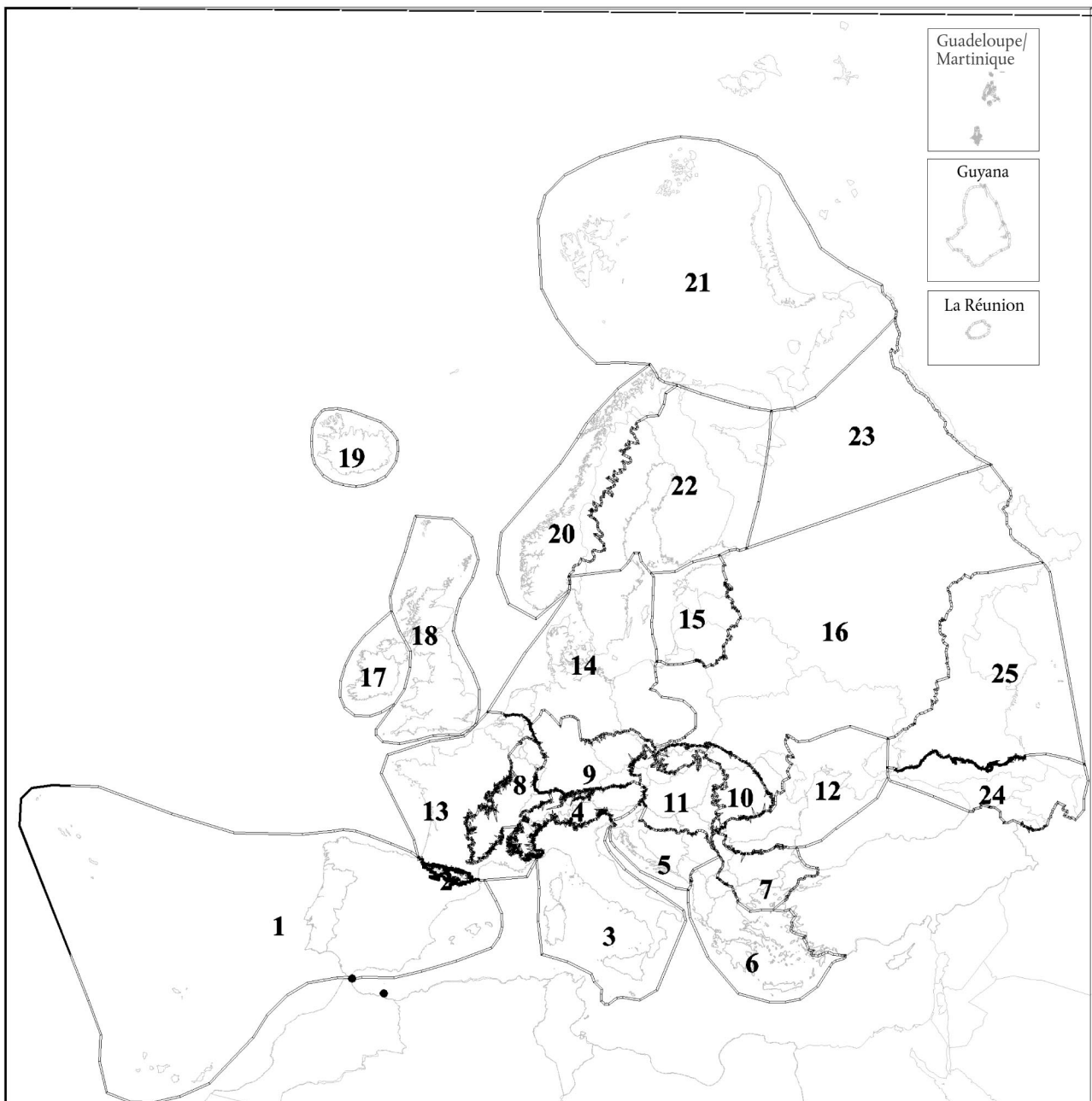
(2) EU-nummer: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances (EINECS) eller European List of Notified Chemical Substances (ELINCS)."

BILAGA XI

KARTA A

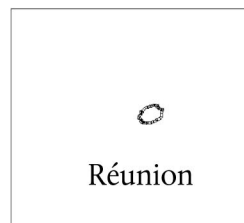
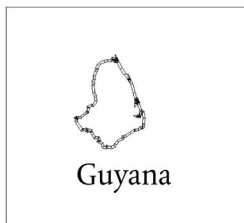
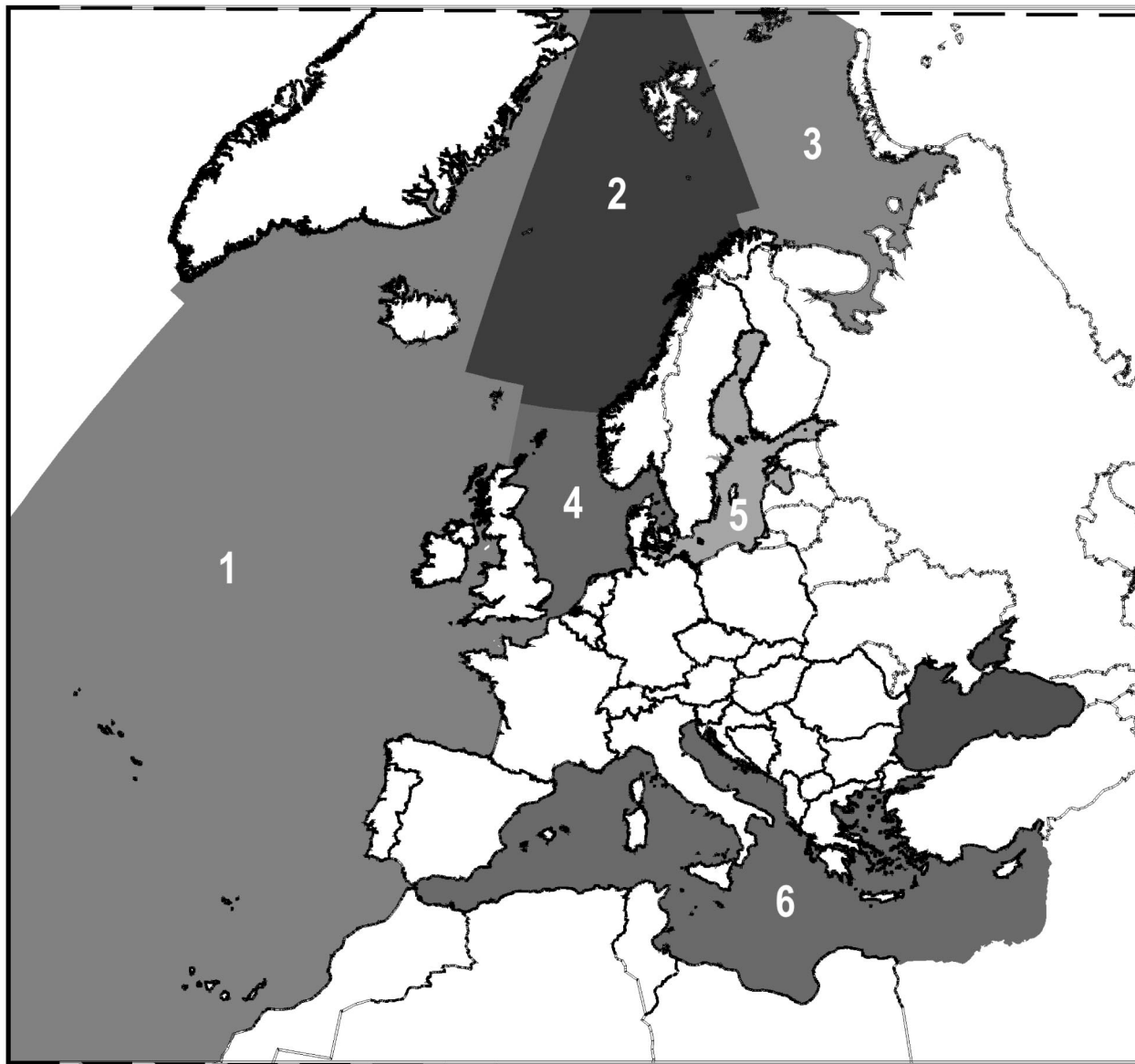
System A: Ekoregioner för floder och sjöar

1. Iberisk-makaronesiska regionen	10. Karpaterna	19. Island
2. Pyrenéerna	11. Ungerska lågländerna	20. Boreala högländerna
3. Italien, Korsika och Malta	12. Pontiska regionen	21. Tundran
4. Alpena	13. Västra slätten	22. Fennoskandiska skölden
5. Dinariska västra Balkan	14. Centralslätten	23. Tajgan
6. Grekiska västra Balkan	15. Baltiska regionen	24. Kaukasus
7. Östra Balkan	16. Östra slätten	25. Kaspiska sänkan
8. Västra högländerna	17. Irland och Nordirland	
9. Centrala högländerna	18. Storbritannien	

KARTA B

System A: Ekoregioner för vatten i övergångszoner och kustvatten

1. Atlanten	4. Nordsjön
2. Norska havet	5. Österjön
3. Barents hav	6. Medelhavet

Sammanfattning av Miljöbalkskommitténs betänkande

Prop. 2003/04:2
Bilaga 2

Här återges den sammanfattning som Miljöbalkskommittén gjorde i sitt betänkande Bestämmelser om miljö kvalitet (SOU 2002:107).

Miljöbalkskommitténs övergripande uppdrag är att utvärdera tillämpningen av miljöbalken och lämna förslag till nödvändiga reformer. I detta delbetänkande behandlas de särskilda delar av vårt uppdrag som dels gäller EG:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) och dels miljö kvalitetsnormer.

Vi skall lämna förslag till hur de delar av ramdirektivet för vatten som gäller miljömål, åtgärdsprogram och utsläpp till vatten skall genomföras i svensk lagstiftning. Vi skall också lämna sådana förslag till ändringar av systemet med miljö kvalitetsnormer som kan bidra till att föreskrifterna i 5 kap. miljöbalken fungerar som ett instrument för att minska miljöbelastningen till nivåer som naturen långsiktigt tål. I dessa delar redovisar vi nu dels slutliga förslag till nya och ändrade regler som vi anser bör införas så snart som möjligt, dels vissa principförslag som vi avser att behandla ytterligare inför vårt slutbetänkande vid utgången av år 2003.

Genomförandet av ramdirektivet för vatten i Sverige är föremål för flera utredningar. Det är en uppgift för Naturvårdsverket och SGU att ta fram underlag för ett nationellt regelverk om miljö kvaliteten i enskilda vattenförekomster. Samtidigt som vi lämnar detta delbetänkande, lämnar Utredningen svensk vattenadministration sitt betänkande Klart som vatten (SOU 2002:105) som innehåller förslag till den organisation med vattenmyndigheter som ramdirektivet kräver. Gemensamt med Utredningen svensk vattenadministration redovisar vi i kapitel 5 i vårt betänkande några viktiga principiella utgångspunkter för arbetet med genomförandet av ramdirektivet för vatten och en bild av hur vi tror att den vattenplanering som följer av direktivet kommer att gestalta sig i praktiken i Sverige.

Våra övergripande ställningstaganden

Svenskt miljövarsarbete har hittills främst varit inriktat mot störningskällorna. Det arbetet har varit effektivt för att minska påverkan från stora punktkällor, men är mindre effektivt eller helt verkningslöst när det gäller många mindre källor och diffus påverkan. Det finns därmed ett behov av att utveckla arbetsmetoder som i stället inriktas mot förhållandena i miljön och den miljö kvalitet som är önskvärd att nå. Det arbetet är påbörjat genom de regler om miljö kvalitetsnormer som infördes då miljöbalken trädde i kraft och genom det pågående arbetet med de 15 nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen fattat beslut om. Erfarenheterna är dock än så länge begränsade, och det finns brister i utformningen och osäkerheter i tillämpningen av reglerna om miljö kvalitetsnormer.

Ramdirektivet för vatten ställer krav på ett kombinerat tillvägagångssätt som innebär både reglering av individuella störningskällor och regler som utgår från vilken kvalitet miljön skall ha. Direktivet gäller dock enbart vattenfrågor. Den svenska miljöbalken är integrerad så att samma bestämmelser gäller oavsett om det är fråga om utsläpp till vatten, luft eller andra störningar. En viktig utgångspunkt för vårt arbete är att även det regelsystem som tar sin utgångspunkt i miljökvaliteten måste utformas så att det så långt möjligt kan tillämpas lika för både vattenkvalitet, luftkvalitet och andra omgivningsförhållanden. Vi vill förhindra att det skapas särlösningar för vatten.

Genomförandet av ramdirektivet för vatten är en process som kommer att vara långt utdragen i tiden. Miljömålen skall i princip vara nådda senast den 22 december 2015. Med hänsyn till detta, samt till de begränsade erfarenheter som än så länge finns av tillämpningen av bestämmelser om miljö kvalitet överhuvudtaget i Sverige, anser vi att de förslag vi lämnar bör vara inriktade på de grundläggande byggstenar som behövs för ett fungerande system. Samtidigt ställer dock ramdirektivet krav på delvis mycket detaljerade bestämmelser.

Åtgärdsprogrammets ställning är viktig för hur regelsystemet skall byggas upp. Vi anser att åtgärdsprogrammet skall utgöra ett strategiskt planeringsdokument. Det kan omfatta åtgärder av många olika slag som inte enbart behöver grundas på miljöbalken. Åtgärdsprogrammet kommer som regel inte att vara direkt bindande för dem som påverkar miljö kvaliteten, utan kommer att behöva omsättas till olika slag av beslut med stöd av bestämmelser utanför åtgärdsprogrammet. Myndigheter och kommuner kommer att vara bundna att fullgöra de uppgifter som följer av ett åtgärdsprogram, men inte att nå de resultat som bedöms möjliga i programmet.

Genomförandet av ramdirektivet är en omfattande arbetsuppgift där ett flertal utredningar, myndigheter och andra deltar på lokal, nationell och gemenskaplig nivå. Det kommer att fortgå under lång tid, och konsekvenserna för svensk del kan ännu inte förutses fullt ut. Vi föreslår att regeringen, med underlag från de vattenmyndigheter som kommer att inrättas, rapporterar sina erfarenheter av genomförandets olika steg till riksdagen med en första rapportering våren 2005.

Slutliga förslag

Våra förslag innebär att 5 kap. miljöbalken, som nu gäller enbart miljö kvalitetsnormer, utvidgas till att gälla även andra typer av bestämmelser om miljö kvalitet som exempelvis riktvärden för miljö kvalitet. Hur de olika bestämmelserna skall definieras får fastställas i förordningen för varje enskild bestämmelse. En typ av bestämmelse om miljö kvalitet som omfattas av 5 kap. blir de miljömål som följer av ramdirektivet för vatten som på detta sätt författningsregleras och kallas miljömål för vattendistrikt. Våra förslag påverkar inte den rättsliga statusen av de 15 nationella miljö kvalitetsmålen som inte heller i fortsättningen kommer att vara författningsreglerade.

Ett särskilt avsnitt i vårt förslag till utvidgat 5 kap. behandlar förvaltning av vattendistrikt. Där anges att det normalt är vattenmyndigheten

som fastställer åtgärdsprogram och förvaltningsplaner för vattendistriktet. I vissa fall kan regeringen fastställa åtgärdsprogrammet, till exempel när det rör andra betydande samhällsintressen än miljöintresset. Vi föreslår också regler för den process som skall tillämpas när åtgärdsprogram och förvaltningsplaner skall tas fram. Processen har likheter med den som gäller för framtagande av planer enligt plan- och bygglagen och ställer bland annat krav på samråd med myndigheter, kommuner, organisationer, allmänheten och dem som i övrigt berörs.

Vi föreslår också ändringar av de regler som gäller övriga typer av bestämmelser om miljö kvalitet i 5 kap., utöver miljömålen för vattendistrikt. Även i fortsättningen bör reglerna vara allmänt hållna så att de kan anpassas till omfattningen och karaktären av de åtgärder som behövs för att klara bestämmelserna om miljö kvalitet. Reglerna om åtgärdsprogram bör utformas på ungefär samma sätt som reglerna om åtgärdsprogram och förvaltningsplaner för vattendistrikt. Förslagen innebär bland annat att det tydligt framgår vem som ansvarar för fastställelse respektive upprättande av förslag till åtgärdsprogram och hur processen för framtagandet skall gå till.

Vi föreslår att regeringen bemyndigas att i en förordning meddela mer detaljerade bestämmelser om vattendistriktets förvaltning. Dessa bör gälla exempelvis karaktärisering och undersökning av vattenområden, de omfattande miljömålen och förutsättningarna att meddela undantag från dessa, tidsscheman för fastställande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram samt innehållet i planer och program. I de delar det följer av vårt uppdrag har vi lämnat förslag till bestämmelser som bör ingå i förordningen. Utredningen svensk vattenadministration har utgående från sitt uppdrag lämnat ytterligare förslag, men förslaget till förordning är ändå inte fullständigt, utan ytterligare bestämmelser kommer att behöva ingå.

Principförslag

En fråga av central betydelse, både när det gäller att nå ramdirektivets miljömål för vattendistrikt och andra bestämmelser om miljö kvalitet, är hur bestämmelser om miljö kvalitet skall kopplas till dagens system med individuell prövning.

Vi har i ett tidigare delbetänkande lämnat ett principförslag som innebär att de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken grupperas i block. Vi bygger nu vidare på detta förslag och föreslår att det skapas tre block av bestämmelser. Blocken skall innehålla hänsynsregler, regler om val av plats respektive miljö kvalitetsregler och vart och ett av dem måste uppfyllas före en slutavvägning. Miljö kvalitetsreglerna i 2 kap. skulle få sin verkan i de fall det finns bestämmelser om miljö kvalitet enligt 5 kap. och dessa inte klaras eller riskerar att inte klaras. De skulle göra det möjligt att ställa krav som går utöver vad som följer av hänsynsreglerna och reglerna om val av plats när miljö kvaliteten inte är godtagbar.

Det återstår en rad överväganden innan slutliga förslag på bestämmelser av detta slag i 2 kap. kan lämnas. De förslag vi lämnar i denna del är därför principförslag som vi avser att bearbeta vidare till vårt slutbetänkande. Principförslagen innebär att det i de fall en

bestämmelse om miljö kvalitet inte klaras, skall göras åtskillnad på vad som skall gälla om det finns respektive saknas åtgärdsprogram. Det är ett kollektiv av påverkare av olika slag som bidrar till att en miljö kvalitet inte är godtagbar. Åtgärdsprogrammet är det instrument som fördelar kravbördorna inom det kollektivet. När det finns ett åtgärdsprogram bör det vara möjligt att ställa mer långtgående krav på enskilda verksamheter än vad som följer av hänsynsreglerna och platsvalsreglerna. Kraven bör dock inte kunna vara mer långtgående än vad som följer av åtgärdsprogrammet.

Principförslagen till ändringar av 2 kap. har återverkningar på andra bestämmelser som återfinns i miljöbalken, och som också åberopas i en rad andra lagar. Också konsekvenserna för de andra lagarna måste övervägas innan slutliga förslag kan lämnas.

Plan- och bygglagen påverkas både av våra förslag i denna del och av andra förslag som nu lämnas slutligt. Vilka förändringar som kan behövas i plan- och bygglagen är alltså delvis beroende av den slutliga utformningen av de principförslag vi lämnat beträffande 2 kap. och andra bestämmelser i miljöbalken. Vi lämnar därför inga förslag till ändringar nu, utan återkommer till denna fråga i vårt slutbetänkande sedan vi också samrått med kommittén för översyn av plan- och bygglagen.

Vi konstaterar också att det finns oklarheter i hur den nuvarande avvägningsregeln i 2 kap. 7 § skall tolkas. Vi avser att föreslå ett förtydligande av den bestämmelsen samtidigt som vi lämnar slutliga förslag till övriga delar av 2 kap.

Förslag till lag om ändring av miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att 5 kap. 2 och 8 §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubriken till 5 kap. skall ha följande lydelse,

dels att 5 kap. 1, 4–6 och 9 §§, 6 kap. 7 och 13 §§, 7 kap. 19 §, 16 kap. 8 § och 24 kap. 5 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas nya paragrafer, 5 kap. 5 a och 12–19 §§ och 6 kap. 11 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap. Bestämmelser om miljö kvalitet

1 §

Regeringen får för vissa geografiska områden eller för hela landet meddela föreskrifter om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt, om det behövs för att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön (*miljö kvalitetsnormer*).

Regeringen får överlåta till en myndighet att meddela *miljö kvalitetsnormer* som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Regeringen får för vissa geografiska områden eller för hela landet meddela föreskrifter om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt, om det behövs för att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön (*bestämmelser om miljö kvalitet*).

Regeringen får överlåta till en myndighet att meddela *bestämmelser om miljö kvalitet* som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Vad bestämmelser om miljö kvalitet skall ange

2 §

Miljö kvalitetsnormer skall ange de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter.

Miljö kvalitetsnormernas nivåer får inte överskridas eller underskridas efter en viss angiven

tidpunkt och de skall ange

1. högsta eller lägsta förekomst i mark, yt- och grundvatten, luft eller miljön i övrigt av kemiska produkter eller biotekniska organismer,

2. högsta nivå för buller, skakning, ljus, strålning eller annan sådan störning, eller

3. högsta eller lägsta nivå eller värde för vattenstånd eller flöde i vattensystem, vattendrag, grundvatten eller delar av dem.

Miljö kvalitetsnormer kan också ange högsta eller lägsta förekomst i yt- och grundvatten av organismer som kan tjäna till ledning för bedömning av tillståndet i miljön.

Miljö kvalitetsnormer skall vid behov omprövas.

4 §

Verksamhet skall bedrivas så att miljö kvalitetsnormer inte överträds.

Bestämmelser om att tillstånd inte får beviljas för verksamhet som medverkar till att en miljö kvalitetsnorm överträds finns i 16 kap. 5 §. Bestämmelser om att tillstånd eller villkor för ett tillstånd får omprövas, om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljö kvalitetsnorm överträds, finns i 24 kap. 5 § första stycket 2.

Myndigheter och kommuner skall inom sina ansvarsområden fullgöra de uppgifter som ankommer på dem enligt åtgärdsprogram fastställda enligt 5 och 14 §§.

5 §

Ett åtgärdsprogram skall upprättas om det behövs för att en miljö kvalitetsnorm skall uppfyllas eller om kravet på det följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Regeringen skall i sådana fall i samband med att föreskrifter enligt 1 § meddelas eller när behov uppkommer besluta ett sådant åtgärdsprogram eller besluta att en

Ett åtgärdsprogram skall fastställas om det behövs för att en bestämmelse om miljö kvalitet skall uppfyllas eller om kravet på det följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Regeringen skall i sådana fall i samband med att föreskrifter enligt 1 § meddelas eller när behov uppkommer fastställa ett sådant åtgärdsprogram

Nuvarande lydelse

eller flera myndigheter eller kommuner skall *upprätta* sådana åtgärdsprogram. Regeringen får överlåta till en myndighet att *besluta om* åtgärdsprogram som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Om en *miljökvalitetsnorm* för ett geografiskt område överträds därför att miljön påverkas av en verksamhet som ligger utanför området, skall regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer upprätta ett åtgärdsprogram för hela det område där störningar som påverkar möjligheten att uppfylla *normen* förekommer.

Innan en myndighet eller kommun upprättar ett åtgärdsprogram skall den samråda med myndigheter och kommuner som berörs samt med verksamhetsutövare som berörs i betydande omfattning. Ett åtgärdsprogram som *upprättas* av en kommun skall beslutas av kommunfullmäktige.

Åtgärdsprogrammet skall skickas till de myndigheter som regeringen bestämmer.

Med kommun avses i denna paragraf även kommunalförbund.

Föreslagen lydelse

eller besluta att en eller flera myndigheter eller kommuner skall *fastställa* sådana åtgärdsprogram. Regeringen får överlåta till en myndighet att *fastställa* åtgärdsprogram som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Om en *bestämmelse om miljö-kvalitet* för ett geografiskt område överträds därför att miljön påverkas av en verksamhet som ligger utanför området, skall regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer *fastställa* ett åtgärdsprogram för hela det område där störningar som påverkar möjligheten att uppfylla *bestämmelsen om miljö-kvalitet* förekommer.

Ett åtgärdsprogram som *skall fastställas* av en kommun skall beslutas av kommunfullmäktige.

Åtgärdsprogrammet skall skickas till de myndigheter som regeringen bestämmer.

Med kommun avses i denna paragraf även kommunalförbund.

Bestämmelserna i första–femte stycket gäller inte för åtgärdsprogram för vattendistrikt.

5 a §

Innan ett åtgärdsprogram enligt 5 § fastställs, skall regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer upprätta ett förslag till åtgärdsprogram. Myndigheter, kommuner, organisationer, verksamhetsutövare, allmänheten och övriga som berörs av åtgärdsprogrammet skall genom kungörelse i ortstidning eller på annat sätt beredas tillfälle att lämna skriftliga synpunkter på förslaget till åtgärdsprogram under minst två månader.

Efter samråd över förslaget till åtgärdsprogram skall myndigheten

eller kommunen sammanställa de synpunkter som lämnats och redovisa sina förslag med anledning av dem, däribland de ändringar som gjorts i förslaget till åtgärdsprogram, i ett utlåtande som skall fogas till handlingarna i ärendet.

Bestämmelserna i första och andra stycket gäller inte för åtgärdsprogram för vattendistrikt.

6 §

Ett åtgärdsprogram får omfatta all verksamhet som kan påverka de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som *avses i 2 § första stycket.*

I ett åtgärdsprogram skall anges

1. den *miljökvalitetsnorm* som skall uppfyllas,

2. de åtgärder som skall vidtas för att *miljökvalitetsnormen* skall vara uppfylld senast den tidpunkt som *avses i 2 § andra stycket,*

3. vilka myndigheter och kommuner som skall se till att angivna åtgärder vidtas,

4. när de skall vara genomförda, och

5. de uppgifter som i övrigt krävs till följd av Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen.

Ett åtgärdsprogram får omfatta all verksamhet *och alla åtgärder* som kan påverka de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som *föreskrivits i bestämmelser om miljö-kvalitet med stöd av 1 §.*

I ett åtgärdsprogram skall anges

1. den *bestämmelse om miljö-kvalitet* som skall uppfyllas,

2. de åtgärder som skall vidtas för att *bestämmelsen om miljö-kvalitet* skall vara uppfylld senast den tidpunkt som *anges i föreskriften om miljö-kvalitet,*

Ett åtgärdsprogram skall innehålla en analys av programmets konsekvenser utifrån allmän och enskild synpunkt.

Ett åtgärdsprogram skall omprövas vid behov, dock minst vart femte år.

Bestämmelserna i första–fjärde stycket gäller inte för åtgärdsprogram för vattendistrikt.

Åtgärdsplaner

8 §

Regeringen får upprätta sådana åtgärdsplaner som kan krävas till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen eller besluta

att en eller flera myndigheter eller kommuner eller kommunalförbund skall upprätta sådana åtgärdsplaner.

9 §

Regeringen skall i samband med att föreskrifter enligt 1 § meddelas även besluta vilka som är skyldiga att kontrollera att *en miljökvalitetsnorm* uppfylls.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om provtagning och andra metoder för att kontrollera att *miljökvalitetsnormerna* uppfylls samt hur resultatet av sådana kontroller skall redovisas.

Regeringen skall i samband med att föreskrifter enligt 1 § meddelas även besluta vilka som är skyldiga att kontrollera att *bestämmelser om miljökvalitet* uppfylls.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om provtagning och andra metoder för att kontrollera att *bestämmelser om miljökvalitet* uppfylls samt hur resultatet av sådana kontroller skall redovisas.

Förvaltning av vattendistrikt

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter om

1. *karaktärisering, undersökning av miljöpåverkan och ekonomisk analys av vattenanvändning,*
2. *miljömål för vattendistrikt,*
3. *undantag från miljömål för vattendistrikt,*
4. *förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för vattendistrikt,*
5. *övervakning av vattenmiljön, och*
6. *förvaltning av vattendistrikt i övrigt, som följer av Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen.*

13 §

I en förvaltningsplan för vattendistrikt skall redovisas en sammanfattning av vattenförvaltningen och förhållandena i distriktet.

14 §

I ett åtgärdsprogram för vattendistrikt skall anges de åtgärder som skall vidtas för att uppfylla miljömål för vattendistrikt. Ett åtgärdsprogram får omfatta all verksamhet och alla åtgärder som kan påverka vattnets kvalitet.

Ett åtgärdsprogram skall innehålla en analys av programmets konsekvenser utifrån allmän och enskild synpunkt.

15 §

Innan förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för vattendistriktet fastställs skall vattenmyndigheten upprätta

1. en tidtabell och ett arbetsprogram för att utarbeta förvaltningsplaner och åtgärdsprogram samt en redogörelse för vilka samråd som planeras,

2. en preliminär översikt över väsentliga frågor som rör vattenförvaltningen, och

3. förslag till förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.

16 §

Vattenmyndigheten skall samråda med myndigheter, kommuner, organisationer, verksamhetsutövare, allmänheten och övriga som berörs av en förvaltningsplan eller ett åtgärdsprogram.

Vattenmyndigheten skall genom kungörelse i ortstidning bereda de som omfattas av samrådet tillfälle att lämna skriftliga synpunkter på de handlingar som anges i 15 § under minst sex månader. Av kungörelsen skall framgå var handlingarna finns tillgängliga samt inom vilken tid, på vilket sätt och till vem synpunkter skall lämnas. Ett exemplar av handlingarna skall alltid förvaras hos

vattenmyndigheten och berörda kommuner. För kungörandet gäller vad som är föreskrivet i lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m.

17 §

Efter samråd över förslagen till förvaltningsplaner och åtgärdsprogram skall vattenmyndigheten sammanställa de synpunkter som lämnats och redovisa sina förslag med anledning av dem, däribland de ändringar som gjorts i förslagen till planer och program, i ett utlåtande som skall fogas till handlingarna i ärendet.

18 §

Vattenmyndigheten skall fastställa förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för vattendistriktet.

19 §

Vattenmyndigheten skall med eget yttrande överlämna till regeringen att fastställa ett åtgärdsprogram eller en del av ett program om

1. detta är nödvändigt för att uppfylla miljömålen för vattendistriktet, eller

2. åtgärdsprogrammet rör ett annat allmänt intresse av synnerlig vikt än sådant som avses i 1 kap. 1 § miljöbalken.

6 kap. Miljökonsekvensbeskrivningar och annat beslutsunderlag

En miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet eller åtgärd som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan skall innehålla de uppgifter som behövs för att uppfylla syftet enligt 3 §, däribland

<p>2. en beskrivning av de åtgärder som planeras för att skadliga verkningar skall undvikas, minskas eller avhjälpas, t.ex. hur det skall undvikas att verksamheten eller åtgärden medverkar till att</p>	<p>2. en beskrivning av de åtgärder som planeras för att skadliga verkningar skall undvikas, minskas eller avhjälpas, t.ex. hur det skall undvikas att verksamheten eller åtgärden medverkar till att</p>
---	---

miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. överträds

bestämmelser om miljökvalitet enligt 5 kap. överträds,

11 a §

Varje myndighet som skall tillämpa denna balk skall se till att sådana åtgärdsprogram och förvaltningsplaner enligt 5 kap. som behövs för att belysa tillämpningen av bestämmelser om miljökvalitet finns tillgängliga i målet eller ärendet.

Om myndigheten begär det, är vattenmyndigheten eller annan myndighet eller kommun som upprättat åtgärdsprogram och förvaltningsplaner enligt 5 kap. skyldig att tillhandahålla dessa.

13 §

Regeringen får i ett visst fall besluta att en eller flera kommuner skall redovisa till regeringen eller någon annan myndighet hur kommunen eller kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (1987:10) avser att

1. genomföra ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 5 § eller på annat sätt skapa förutsättningar för att *miljökvalitetsnormer* enligt 5 kap. uppfylls, och

2. tillgodose ett intresse som rör hushållningen med mark och vatten enligt 3 och 4 kap.

Statliga myndigheter skall anmäla till regeringen om det uppkommer behov av en sådan redovisning.

7 kap. Skydd av områden

19 §

Ett större mark- eller vattenområde får av regeringen förklaras som miljöskyddsområde, om det krävs särskilda föreskrifter därför att området eller en del av området är utsatt för föroreningar eller annars inte uppfyller en *miljökvalitetsnorm*.

Ett större mark- eller vattenområde får av regeringen förklaras som miljöskyddsområde, om det krävs särskilda föreskrifter därför att området eller en del av området är utsatt för föroreningar eller annars inte uppfyller en *bestämmelse om miljökvalitet*.

16 kap. Allmänt om prövningen

8 §

Om två eller flera som bedriver eller avser att bedriva verksamhet kommer överens om att vidta åtgärder för att förebygga eller motverka olägenheter för människors hälsa och miljön, får villkor som avses i 2 § andra stycket omfatta två eller flera verksamheter. Som förutsättning för detta gäller att möjligheterna att uppfylla *miljö-kvalitetsnormer* enligt 5 kap. ökar eller att fördelar från hälso- och miljösynpunkt uppnås på något annat sätt.

Om två eller flera som bedriver eller avser att bedriva verksamhet kommer överens om att vidta åtgärder för att förebygga eller motverka olägenheter för människors hälsa och miljön, får villkor som avses i 2 § andra stycket omfatta två eller flera verksamheter. Som förutsättning för detta gäller att möjligheterna att uppfylla *bestäm-melser om miljö-kvalitet* enligt 5 kap. ökar eller att fördelar från hälso- och miljösynpunkt uppnås på något annat sätt.

Frågor enligt första stycket får avgöras genom gemensamt beslut om tillstånd som innehåller villkor för verksamheterna eller genom skilda beslut med gemensamma villkor.

24 kap. Tillstånds giltighet, omprövning m.m.

5 §

I fråga om miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet får tillståndsmyndigheten ompröva tillstånd såvitt avser bestämmelse om tillåten produktionsmängd eller annan liknande bestämmelse om verksamhetens omfattning, samt ändra eller upphäva villkor eller andra bestämmelser eller meddela nya sådana

 2. om verksamheten med någon betydelse medverkar till att *en miljö-kvalitetsnorm* överträds,

2. om verksamheten med någon betydelse medverkar till att *bestäm-melser om miljö-kvalitet* överträds,

Sammanfattning av betänkandet från Utredningen svensk vattenadministration

Prop. 2003/04:2
Bilaga 4

Här återges den sammanfattning som Utredningen svensk vattenadministration gjorde i sitt betänkande Klart som vatten (SOU 2002:105).

Sverige och övriga medlemsstater i EU har genom ramdirektivet för vatten åtagit sig att väsentligt öka ambitionerna vad gäller att skydda våra vatten och ekosystemen i vatten.

Jag föreslår nu att

- Sverige delas in i fem vattendistrikt, med utgångspunkt från de geografiska områdenas samband med havsbassängerna Bottenviken, Bottenhavet, Norra Östersjön, Södra Östersjön och Västerhavet – naturen och miljön blir styrande, inte gamla administrativa gränser.
- Resurser och kompetens avseende vattenfrågor koncentreras, i syfte att uppnå hög kostnadseffektivitet och tydliga ansvarsgränser
- I vart och ett av de fem distrikten etableras en vattenmyndighet, som skall se till att miljömålen för vatten uppnås. Till en början knyts myndighetsansvaret till en av länsstyrelserna i varje distrikt.
- Vattenmyndigheterna skall ansvara för miljömål, åtgärdsprogram och förvaltningsplan för vattendistriktet och se till att analyser och övervakning av vattendragen kommer till stånd.
- På den lokala nivån bildas lokala samverkansorgan genom kommunernas försorg, i princip baserade på landets huvudavrinningsområden. I samverkansorganen kan också ingå organisationer, vattenvårdsförbund m.fl. Uppgiften är att driva det lokala vattenvårdsarbetet.
- Vattenvårdssamfälligheter bör bildas där det behövs särskilda åtgärder för att skydda vissa vattendrag eller grundvattenförekomster. För detta föreslås en ny lag.
- Avtal mellan vattenbrukare i syfte att åstadkomma förbättringar i vattenmiljöer skall kunna ges myndighetssanktion, för att åstadkomma mindre byråkrati och större rättssäkerhet.
- För att skapa nödvändiga resurser i miljömålsarbetet behövs ett fungerande avgiftssystem. Utredningen föreslår en principmodell för ett sådant avgiftssystem.
- Vattenmyndigheterna skall ha ett tillsynsansvar avseende beredskapsåtgärder för vattenförsörjningen. En av myndigheterna skall ha ett nationellt samordningsansvar för sådan tillsyn.

EG:s ramdirektiv innebär högre ambitioner

Sverige kommer att höja ribban i arbetet för att skydda våra vatten. Det är innebörden av det ramdirektiv för vatten som Europaparlamentet och rådet antog i december 2000. Syftet är att skydda vattenkvaliteten och ekosystemen i vatten och att trygga den långsiktiga vattenförsörjningen i unionen.

Ramdirektivet omfattar både ytvatten och grundvatten. ”God vattenstatus” skall uppnås till år 2015. Någon försämring av vattnet accepteras

inte. Centrala delar är att ta fram miljömål för vatten och åtgärdsprogram, som skall vara klara år 2009. Myndigheter skall etableras, och de skall grundas på vattnets avrinning och inte befintliga administrativa gränser.

EG-direktiv är bindande för medlemsstaten, vilket innebär att varje medlemsstat är skyldig att se till att direktivet genomförs i den nationella lagstiftningen.

Uppdraget – Utredningen svensk vattenadministration

Regeringen tillsatte i oktober 2001 en särskild utredare för att utarbeta förslag till organisation för genomförande av EG:s ramvattendirektiv i Sverige (Dir 2001:78). Utredningen har tagit namnet Utredningen svensk vattenadministration. I uppdraget har även ingått att analysera förutsättningarna för vattenavgifter i Sverige, att föreslå former för miljösamverkan kring vattenförekomster och att lämna förslag angående tillsynsansvaret för beredskapsåtgärder för vattenförsörjningen.

Miljöbalkskommittén har haft i uppdrag att föreslå hur ramvattendirektivets materiella innehåll skall implementeras i svensk lagstiftning. Våra båda utredningar har haft ett nära samarbete och våra förslag är koordinerade.

Utredningsarbetet har bedrivits i en bred och öppen process. Tre hearingar har genomförts med vardera ett 80-tal deltagare.

Fem vattendistrikt ...

Landet delas in i fem vattendistrikt. Avgränsningen utgår från avrinningsområdenas sammanhang med de stora havsbassängerna, dvs. Bottenviken, Bottenhavet, Norra Östersjön, södra Östersjön och Västerhavet (se karta i bilaga 2).

Vattenmyndigheternas inriktning på strategiska frågor, behovet av kompetens och möjligheterna att effektivisera vattenarbetet och begränsa behovet av nya resurser är några av skälen för ett begränsat antal distrikt.

På sikt ges möjlighet till samordning med en eventuell förändring av tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Miljöbalkskommittén har föreslagit att den flyttas från miljödomstolarna till förvaltningsmyndighet och då kan den ske i myndigheter av samma antal, på samma orter och med samma geografiska områden som vattenmyndigheterna.

... och fem vattenmyndigheter

I vart och ett av de fem vattendistrikten etableras en vattenmyndighet. Härigenom koncentreras resurser och kompetens, i syfte att uppnå hög kostnadseffektivitet och tydliga ansvarsgränser.

Med hänsyn till den snäva tidplanen för myndighetsorganisationen, klart december 2003, bör myndigheterna till en början knytas i form av en delegation till en länsstyrelse i varje vattendistrikt.

Myndighetens styrelse (inledningsvis delegation) bör utses av regeringen, som också bör utse styrelsens ordförande och myndighetschefen. Styrelsen bör spegla olika delar av samhället – staten, kommunerna,

näringslivet och miljövårdens organisationer. Myndigheten bör förutom ett huvudkontor kunna ha områdeskontor på olika platser i vattendistriktet.

Prop. 2003/04:2
Bilaga 4

Myndighetens uppgifter – se till att miljömålen nås

Den grundläggande uppgiften för myndigheterna är att se till att miljömålen för vatten uppnås. Dessa miljömål kommer att vara författningsreglerade, och får därmed en särskild ställning gentemot övriga miljömål.

De viktigaste besluten för vattenmyndigheterna avser målen och åtgärdsprogrammet. Vattenarbetet skall dokumenteras i förvaltningsplaner. De skall spegla helheten – vattnets tillstånd, mål, åtgärder och övervakning – och blir viktiga dokument för dialogen med medborgare och organisationer. Som underlag för mål och åtgärdsprogram skall man ta fram en analys och karakteristik av vattnet. Vidare skall en övervakning av vattnet etableras.

Genomförandet av åtgärdsprogrammet berör ett stort antal nationella och regionala myndigheter, kommuner, vattenvårdsförbund, företag m.fl. Myndigheter och kommuner skall genomföra beslutade åtgärdsprogram.

Lokala samverkansorgan bildas

Enligt ramdirektivet skall organisationen av vattenarbetet följa vattnets avrinning. Det innebär att Sveriges 119 huvudavrinningsområden (se karta i bilaga 3) bör vara utgångspunkt för det lokala arbetet.

Kommunerna bildar lokala samverkansorgan med bas i huvudavrinningsområdena. Mindre huvudavrinningsområden kan kanske slås ihop och större kan delas. Hur många det blir – kanske 70–90 – får bli resultatet av en lokal och regional process. I samverkansorganen kan även ingå företag, vattenvårdsförbund, organisationer m.m.

Samverkansorganen bör medverka i att ta fram analyser, ge underlag för miljömål, ta fram åtgärdsförslag och vara aktiva i genomförandet. En förvaltningsplan skall tas fram för varje huvudavrinningsområde. En viktig del är att driva samråd. Vattenmyndigheten skall ha en rätt att i sista hand kunna besluta om bildande av samverkansorgan.

Bilda vattenvårdssamfälligheter

På den lokala nivån finns även en ”superlokal” dimension. Det kan handla om åtgärder och samverkan för att skydda eller förbättra ett visst vattenområde eller en grundvattenförekomst. Utredningen föreslår en ny lag om vattenvårdssamfälligheter

På grundval av åtgärdsprogrammet för vattendistriktet skall samfälligheter kunna bildas för att genomföra vattenvårdande åtgärder. Eftersom åtgärdsprogrammet är övergripande kan vattenmyndigheten behöva specificera samverkansbehov m.m. Samfällighetens uppgift är att genomföra åtgärderna. Bildande sker genom förrättning. Innan åtgärdsprogram finns kan samfälligheter bildas om behovet klarläggs genom beslut av vattenmyndigheten.

Avtal mellan vattenbrukare skall kunna användas mera i vattenvårdsarbetet och den modellen författningsregleras. Avtal om åtgärder kan upprättas t.ex. mellan jordbrukare och den ansvariga myndigheten kan som ”motprestation” ge dispens från bestämmelser eller göra andra åtaganden gentemot den samverkande gruppen. Överenskommelsen bekräftas genom ett myndighetsbeslut.

En principmodell för avgiftssystem

För att skapa nödvändiga resurser för arbetet att nå målen för vattenmiljön behövs ett fungerande avgiftssystem. Utredningen föreslår en principmodell för ett sådant system.

Alla vattenanvändare som påverkar vattnet i fysikaliskt/kemiskt och/eller ekologiskt avseende skall ta ansvaret för sin påverkan – genom kompensatoriska åtgärder eller avgifter

Avgifter bör bekosta vattenvårdande aktiviteter. Vattenmyndigheternas planerande och myndighetsutövande verksamhet bör inte bekostas med avgifter utan finansieras skattevägen.

Befintliga avgifter bör inordnas i en sammanhängande modell där påverkan på vatten kopplas samman med avgiftsuttag. Där avgifter inte tas ut idag och kostnader uppkommer bör avgifter införas. I första hand bör prioriterade farliga ämnen ingå avgiftssystemet. Avgifterna kan behöva differentieras regionalt beroende på recipientens status.

Ett avgiftssystem bör införas i etapper, där steg 1 kan vara kväve och fosfor. Även diffusa utsläpp från jordbruk och skogsbruk bör ingå i modellen, men här krävs mer generella lösningar. Skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel utreds av en annan statlig utredning.

Enligt ramdirektivet skall medlemsstaterna senast 2010 se till att prispolitiken för vatten ger vattenförbrukarna incitament till en effektiv användning av vattenresurserna. Principen skall vara att förorenaren betalar.

Tillsynsansvaret för beredskapsåtgärder

Beredskapsskyddet för vattnet har avgörande betydelse för samhället. Störningar kan uppstå genom t.ex. skador på vattentäcker och i distributionsnät och bortfall av elförsörjning.

För en effektiv hantering av beredskapsåtgärder måste ansvaret, som i dag ligger på flera händer, vara tydligt och samordningen fungera. Utredningen föreslår att de fem vattenmyndigheterna får ansvaret för den övergripande tillsynen av beredskapsåtgärder. Samverkan skall ske med berörda centrala myndigheter. Vattenmyndigheterna kompetens och helhetssyn inom vattenområdet utgör en styrka, även inom beredskapsområdet. En av myndigheterna har ett nationellt ansvar för rapportering och samordning. Införandet av vattenmyndigheter ger även nya möjligheter att på regional nivå samordna tillsynen av beredskapsåtgärder.

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken att 5 kap. 10 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §

Sveriges land- och havsområden skall indelas i vattendistrikt. Ett vattendistrikt består av ett eller flera angränsande avrinningsområden tillsammans med deras förbundna grund- och kustvatten. Ett avrinningsområde utgörs av ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en sekvens av åar, floder och, möjligen, sjöar till havet vid ett enda flodutlopp, eller vid en enda flodmynning eller ett enda delta.

För varje vattendistrikt skall det finnas en myndighet som ansvarar för förvaltningen av distriktet (vattenmyndighet).

Regeringen får indela riket i vattendistrikt med tillhörande avrinningsområden och utse vattenmyndigheter, som följer av Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen.

11 §

För varje huvudavrinningsområde skall finnas ett samverkansorgan med uppgift att medverka i vattenförvaltningen. Efter bestämmande av vattenmyndigheten kan ett samverkansorgan omfatta mer än ett huvudavrinningsområde, eller del av ett huvudavrinningsområde.

Berörda kommuner skall ingå i samverkansorganet. I samverkans-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 2003/04:2
Bilaga 5

organet får även ingå juridisk person eller annan som väsentligt berörs av vattenförvaltningen. Vattenmyndigheten får förordna om medverkan i samverkansorganet och i samband därmed besluta i vilken omfattning medverkan skall ske.

Förteckning över remissinstanser avseende
betänkandena Bestämmelser om miljö kvalitet
(SOU 2002:107) och Klart som vatten
(SOU 2002:105)

Prop. 2003/04:2
Bilaga 6

Svea hovrätt (Miljööverdomstolen), Stockholms tingsrätt (Miljödomstolen), Växjö tingsrätt (Miljödomstolen), Vänersborgs tingsrätt (Miljödomstolen), Östersunds tingsrätt (Miljödomstolen), Umeå tingsrätt (Miljödomstolen), Krisberedskapsmyndigheten, Kammarkollegiet, Statskontoret, Statistiska Centralbyrån, Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Statens räddningsverk, Kustbevakningen, Socialstyrelsen, Statens folkhälsoinstitut, Riksrevisionsverket, Fortifikationsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Stockholms universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Uppsala universitet, Linköpings universitet, Lunds universitet, Högskolan i Kalmar, Göteborgs universitet, Luleå tekniska universitet, Statens jordbruksverk, Statens livsmedelsverk, Fiskeriverket, Sveriges lantbruksuniversitet, Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning, Stockholm Environment Institut, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Lantmäteriverket, Statens va-nämnd, Boverket, Banverket, Vägverket, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Sveriges geologiska undersökning, Skogsstyrelsen, Affärsverket svenska kraftnät, Dammsäkerhetsrådet, Statens geotekniska institut, Statens energimyndighet, Jernkontoret, Kommittén för översyn av plan- och bygglagstiftningen (M2002:05), Havsmiljökommissionen (M2002:07), Arjeplogs kommun, Borlänge kommun, Borås kommun, Botkyrka kommun, Eskilstuna kommun, Flens kommun, Göteborgs stad, Hallstahammars kommun, Halmstads kommun, Helsingborgs kommun, Hultsfreds kommun, Härnösands kommun, Karlstads kommun, Katrineholms kommun, Kristianstads kommun, Linköpings kommun, Luleå kommun, Marks kommun, Nordmalings kommun, Nyköpings kommun, Ockelbo kommun, Skara kommun, Stockholms stad, Tibro kommun, Uppsala kommun, Örebro kommun, Örnsköldsviks kommun, Östersunds kommun, Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, Advokatfirman Åberg & Co AB, Alrutz' Advokatbyrå, Bohuskustens vattenvårdsförbund, Föreningen Sveriges Skogsindustrier, Företagarnas Riksorganisation, Greenpeace, Göta älvs vattenvårdsförbund, Kemikontoret, Kävlingeåns vattenvårdsförbund, Lantbrukarnas riksförbund, Ljusnan-voxnans vattenvårdsförbund, LRF Skogsägarna, Mannheimer Swartling Advokatbyrå, Miljöförbundet Jordens vänner, Mälarens vattenvårdsförbund, Skogs-

och Träfacket, Skogsindustrierna, Sportfiskarna, Stockholm International Water Institute, Svensk Energi, Svenska Gruvföreningen, Svenska Naturskyddsföreningen, Svenskt Näringsliv, Svenskt Vatten AB, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Bergmaterielindustri, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation, Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges Fiskevattenägareförbund, Sveriges Hembygdsförbund, Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Sveriges Verkstadsindustrier, Sågverkens Riksförbund, Vattenregleringsföretagen, Världsnaturfonden i Sverige.

Prop. 2003/04:2
Bilaga 6

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att rubrikerna närmast före 5 kap. 7 och 8 §§ skall utgå,

dels att 5 kap. 2 och 4–8 §§, 6 kap. 11 §, 29 kap. 8 § samt rubriken till 5 kap. skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 kap. 5 § skall sättas närmast före 5 kap. 4 §,

dels att det i balken skall införas två nya paragrafer, 5 kap. 10 och 11 §§, samt närmast före 5 kap. 10 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.***Miljö kvalitetsnormer******Miljö kvalitetsnormer och miljö kvalitetsförvaltning***

2 §

Miljö kvalitetsnormer skall ange *de* föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter.

Miljö kvalitetsnormernas nivåer får inte överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt och de skall ange

1. *högsta eller lägsta förekomst i mark, yt- och grundvatten, luft eller miljön i övrigt av kemiska produkter eller biotekniska organismer,*

2. *högsta nivå för buller, skakning, ljus, strålning eller annan sådan störning, eller*

3. *högsta eller lägsta nivå eller värde för vattenstånd eller flöde i vattensystem, vattendrag, grundvatten eller delar av dem.*

Miljö kvalitetsnormer kan också ange högsta eller lägsta förekomst i yt- eller grundvatten av organismer som kan tjäna till ledning för bedömning av tillståndet i miljön.

Miljö kvalitetsnormer skall vid behov omprövas.

Miljö kvalitetsnormer skall ange

1. *föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter och som inte får överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt eller under en eller flera angivna tidsperioder,*

2. *föroreningsnivåer eller störningsnivåer som skall eftersträvas eller som inte bör överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt eller under en eller flera angivna tidsperioder,*

3. *högsta eller lägsta förekomst i yt- eller grundvatten av organismer som kan tjäna till ledning för bedömning av tillståndet i miljön, eller*

4. *de krav i övrigt på kvaliteten på miljön som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.*

4 §⁹

Verksamhet skall bedrivas så att miljö kvalitetsnormer inte överträds.

Bestämmelser om att tillstånd inte får beviljas för verksamhet som medverkar till att en miljö kvalitetsnorm överträds finns i 16 kap. 5 §. Bestämmelser om att tillstånd eller villkor för ett tillstånd får omprövas, om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljö kvalitetsnorm överträds, finns i 24 kap. 5 § första stycket 2.

Om det behövs för att en miljö kvalitetsnorm skall kunna uppfyllas, skall regeringen eller den eller de myndigheter eller kommuner som regeringen bestämmer upprätta ett förslag till åtgärdsprogram.

Om en miljö kvalitetsnorm för ett geografiskt område inte kan uppfyllas därför att miljön påverkas av en verksamhet som ligger utanför området, skall ett förslag till åtgärdsprogram upprättas för hela det område där störningar som påverkar möjligheten att uppfylla normen förekommer.

Myndigheter, kommuner, organisationer, verksamhetsutövare, allmänheten och övriga som berörs av åtgärdsprogrammet skall genom kungörelse i ortstidning eller på annat sätt beredas tillfälle att under minst två månader lämna synpunkter på förslaget.

Efter samråd enligt tredje stycket skall den som upprättat förslaget i en särskild sammanställning redovisa de synpunkter som lämnats och hur de har beaktats. Sammanställningen skall fogas till handlingarna i ärendet.

5 §

Ett åtgärdsprogram skall upprättas om det behövs för att en miljö kvalitetsnorm skall uppfyllas eller om kravet på det följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Regeringen skall i sådana fall i samband med att föreskrifter enligt 1 § meddelas eller när behov uppkommer besluta ett sådant åtgärdsprogram eller besluta att en eller flera myndigheter eller kommuner skall upprätta sådana

ett åtgärdsprogram som avses i 4 § skall fastställas av regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer. Om det behövs får regeringen bestämma att ett åtgärdsprogram skall fastställas av flera myndigheter eller kommuner.

Ett åtgärdsprogram som skall fastställas av en kommun skall beslutas av kommunfullmäktige.

⁹ Senaste lydelse 2002:175.

åtgärdsprogram. Regeringen får överlåta till en myndighet att besluta om åtgärdsprogram som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Om en miljö kvalitetsnorm för ett geografiskt område överträds därför att miljön påverkas av en verksamhet som ligger utanför området, skall regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer upprätta ett åtgärdsprogram för hela det område där störningar som påverkar möjligheten att uppfylla normen förekommer.

Innan en myndighet eller kommun upprättar ett åtgärdsprogram skall den samråda med myndigheter och kommuner som berörs samt med verksamhetsutövare som berörs i betydande omfattning. Ett åtgärdsprogram som upprättas av en kommun skall beslutas av kommunfullmäktige.

Åtgärdsprogrammet skall skickas till de myndigheter som regeringen bestämmer.

Med kommun avses i denna paragraf även kommunalförbund.

6 §¹⁰

Ett åtgärdsprogram får omfatta all verksamhet som kan påverka de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som avses i 2 § första stycket.

- I ett åtgärdsprogram skall anges
1. den miljö kvalitetsnorm som skall uppfyllas,
 2. de åtgärder som skall vidtas för att miljö kvalitetsnormen skall vara uppfylld senast den tidpunkt som avses i 2 § andra stycket,
 3. vilka myndigheter och kommuner som skall se till att angivna åtgärder vidtas,
 4. när de skall vara genomförda, och
 5. de uppgifter som i övrigt

Ett åtgärdsprogram får omfatta all verksamhet och alla åtgärder som kan påverka möjligheten att uppfylla föreskrivna miljö kvalitetsnormer.

- I ett åtgärdsprogram skall anges
1. den miljö kvalitetsnorm som skall uppfyllas,
 2. de åtgärder som myndigheter eller kommuner behöver vidta för att miljö kvalitetsnormen skall kunna uppfyllas, vilka myndigheter eller kommuner som behöver vidta åtgärderna och när åtgärderna behöver vara genomförda,
 3. de uppgifter som i övrigt behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

¹⁰ Senaste lydelse 2002:175.

krävs till följd av Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen.

Ett åtgärdsprogram skall omprövas vid behov, dock minst vart femte år.

Ett åtgärdsprogram skall innehålla en analys av programmets konsekvenser från allmän och enskild synpunkt.

Ett åtgärdsprogram skall omprövas vid behov, dock minst vart sjätte år.

7 §

Regeringen får föreskriva att vissa åtgärdsprogram skall prövas av regeringen.

Regeringen får föreskriva att vissa åtgärdsprogram skall prövas av regeringen.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om hur åtgärdsprogram skall upprättas, vad sådana program skall innehålla och hur samråd skall ske.

8 §

Regeringen får upprätta sådana åtgärdsplaner som kan krävas till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen eller besluta att en eller flera myndigheter eller kommuner eller kommunalförbund skall upprätta sådana åtgärdsplaner.

Myndigheter och kommuner skall inom sina ansvarsområden vidta de åtgärder som behövs enligt ett åtgärdsprogram som fastställts enligt 5 §.

Förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

10 §

För förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön skall Sveriges landområden och kustvattenområden delas in i vattendistrikt. Ett vattendistrikt skall bestå av ett eller flera avrinningsområden tillsammans med deras tillhörande grundvatten och kustvatten.

Ett avrinningsområde utgörs av ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar till havet genom ett enda utlopp eller delta.

Grundvatten, ytvatten, kustvatten och kustområden som inte i sin helhet kan hänföras till ett visst

avrinningsområde skall hänföras till det vattendistrikt som är närmast eller lämpligast.

11 §

Regeringen får dela in riket i vattendistrikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön såsom karakterisering av vattenområden, förvaltningsplaner för vattendistrikt och övervakning av vattenmiljön.

6 kap.

11 §

Varje myndighet som skall tilllämpa denna balk skall se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen (1987:10) och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet.

Om myndigheten begär det, är kommunen skyldig att tillhandahålla planer enligt plan- och bygglagen samt planeringsunderlaget till dessa.

Varje myndighet som skall tilllämpa denna balk skall se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen (1987:10) och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet.

Myndigheten skall också se till att sådana beslutade åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som avses i 5 kap. och som har betydelse för prövningen finns tillgängliga i målet eller ärendet.

Om myndigheten begär det, är kommunen skyldig att tillhandahålla planer enligt plan- och bygglagen samt planeringsunderlaget till dessa.

29 kap.

8 §¹¹

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot

1. föreskrift för totalförsvaret meddelad med stöd av 1 kap. 5 §, om överträdelse av den lagbestämmelse från vilken avvikelse har föreskrivits är straffbelagd,

¹¹ I dess lydelse enligt bet. 2002/03:MJU15.

2. i beslut om naturreservat eller kulturresevat angivna inskränkningar i rätten att använda mark enligt 7 kap. 5 § andra eller tredje stycket,
3. förbud att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder inom biotop-skyddsområde enligt 7 kap. 11 §,
4. föreskrifter som behövs för särskilt skydd för djur eller växter enligt 7 kap. 12 §,
5. förbud att inom strandskyddsområde uppföra ny byggnad eller vidta annan åtgärd i strid mot 7 kap. 16 §,
6. föreskrifter om försiktighetsmått inom miljöskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap. 20 §,
7. föreskrifter om inskränkning inom vattenskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap. 22 §,
8. interimistiskt förbud enligt 7 kap. 24 § första stycket,
9. föreskrifter om förbud till skydd för djur- och växtarter meddelade med stöd av 8 kap. 1 eller 2 §,
10. föreskrifter om förbud eller föreskrifter om särskilda villkor för att sätta ut djur- eller växtarter meddelade med stöd av 8 kap. 3 §,
11. föreskrifter meddelade med stöd av 8 kap. 4 § genom att ta sådan befattning med djur, växter, ägg, rom, bon eller produkter av djur eller växter som strider mot en sådan föreskrift eller mot ett villkor i beslut i enskilt fall,
12. föreskrifter eller beslut om förbud mot utsläpp av avloppsvatten m.m. meddelade med stöd av 9 kap. 4 §,
13. föreskrifter om försiktighetsmått vid miljöfarlig verksamhet meddelade med stöd av 9 kap. 5 §,
14. inskränkningar, villkor eller anmälningsskyldighet föreskrivna beträffande miljöriskområde enligt 10 kap. 12 §,
15. skyldighet att underhålla en vattenanläggning enligt 11 kap. 17 § första stycket eller 20 § första stycket eller 21 § första stycket,
16. förbud att påbörja en verksamhet enligt 12 kap. 6 § tredje stycket,
17. förbud till skydd för naturmiljön enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket,
18. särskilda föreskrifter om utredning och försiktighetsmått vid genteknisk verksamhet meddelade med stöd av 13 kap. 8 eller 11 §,
19. förbud att sprida bekämpningsmedel från luftfartyg enligt 14 kap. 18 § andra stycket,
20. förbud att sprida bekämpningsmedel mot lövsly enligt 14 kap. 19 § första stycket,
21. föreskrifter som avser förbränning, handel, överlåtelse eller införsel av bränslen meddelade med stöd av 14 kap. 21 §,
22. föreskrifter i fråga om hantering, införsel eller utförsel av kemiska produkter eller biotekniska organismer meddelade med stöd av 14 kap. 24 §,
23. förbud att hantera, föra in eller föra ut kemisk produkt eller bioteknisk organism enligt 14 kap. 25 §,
24. förbud mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 31 §,
25. skyldighet att göra anmälan eller lämna uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 av den 28 januari 2003 om export och import av farliga kemikalier,

26. förbud eller skyldighet att lämna uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 av den 29 juni 2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, senast ändrad genom förordning (EG) nr 2039/2000,

27. bestämmelser om transport och därigenom transporterar avfall i strid mot rådets förordning (EEG) nr 259/93 av den 1 februari 1993 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) 2557/2001 av den 28 december 2001,

28. *en bestämmelse* eller *mot villkor* i beslut i enskilt fall som meddelats med stöd av rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 2476/2001 av den 17 december 2001, såvitt avser import till Sverige, export och reexport från Sverige, handel med artificiellt förökade växter, transport och transitering eller köp, försäljning och annan kommersiell åtgärd.

28. *bestämmelser i*, eller villkor i beslut i enskilt fall som meddelats med stöd av, rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 2476/2001 av den 17 december 2001, såvitt avser import till Sverige, export och reexport från Sverige, handel med artificiellt förökade växter, transport och transitering eller köp, försäljning och annan kommersiell åtgärd.

För försök till brott mot första stycket 24 döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Till ansvar enligt första eller andra stycket döms inte, om ansvar kan ådömas enligt 1 eller 2 §.

Denna lag träder i kraft den 22 december 2003.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2003-06-06

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, regeringsrådet Marianne Eliason, justitierådet Severin Blomstrand.

Enligt en lagrådsremiss den 22 maj 2003 (Miljödepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i miljöbalken.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Ulf Yngvesson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

5 kap. 10 § och 11 § första stycket

Enligt 5 kap. 10 § ”skall” Sveriges landområden och kustvattenområden delas in i vattendistrikt. Vidare ges i paragrafen relativt utförliga regler om principerna för indelningen. I 5 kap. 11 § första stycket ges ett bemyndigande av innebörd att regeringen ”får” dela in riket i vattendistrikt. Lästa tillsammans framstår bestämmelserna som motstridiga.

Genom regleringen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. Ett korrekt genomförande torde förutsätta att en indelning verkligen görs. Dessutom blir regleringen meningslös om det inte i någon form fattas beslut om vilka vattendistrikt som skall finnas.

Föreskrifter av det slag det nu är fråga om torde i och för sig inte kräva lagform utan falla inom området för regeringens restkompetens (8 kap. 13 § första stycket 2 regeringsformen). Regeringen har dock ansett (avsnitt 6.1) att grunderna för indelningen bör meddelas i lag eftersom det är fråga om en helt ny princip för administrativ indelning av riket (jfr 8 kap. 14 § regeringsformen). Till den del ämnet inte har lagreglerats har regeringen kvar sin möjlighet att meddela föreskrifter. Något bemyndigande krävs således inte och bör enligt Lagrådets mening inte heller finnas. Däremot kan det mot bakgrund av vad som anförts ovan vara lämpligt med en informationsregel om att regeringen avser att besluta om den närmare indelningen (jfr Strömberg, Normgivningsmakten enligt 1974 års regeringsform, tredje upplagan s. 154 f.).

Lagrådet förordar att 5 kap. 11 § första stycket utgår och att det i stället i 5 kap. 10 § införs ytterligare ett stycke av förslagsvis följande lydelse. ”Regeringen meddelar föreskrifter om indelningen i vattendistrikt.”

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 september 2003

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Sahlin, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad, Karlsson H., Lund, Nykvist, Andnor, Nuder, Johansson, Hallengren, Björklund

Föredragande: Lena Sommestad

Regeringen beslutar proposition Förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändring i miljöbalken	5 kap. 7 och 11 §§	32000L0060 31997R0338 32003R1497
